

Briselē, 25.7.2012.
COM(2012) 436 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI UN
REVĪZIJAS PALĀTAI**

EIROPAS SAVIENĪBAS KONSOLIDĒTIE PĀRSKATI – 2011. FINANŠU GADS

SATURS

Lappuse

KONSOLIDĒTO PĀRSKATU PIEZĪME	3
I DAĻA: KONSOLIDĒTIE FINANŠU PĀRSKATI UN PASKAIDROJUMI	5
Balance	8
Saimnieciskā rezultāta pārskats	9
Naudas plūsmas tabula	
Pārskats par neto aktīvu pārmaiņām	11
Finanšu pārskatu paskaidrojumi	13
II DAĻA: KONSOLIDĒTIE PĀRSKATI PAR BUDŽETA IZPILDI UN PASKAIDROJUMI	91
Konsolidētie pārskati par budžeta izpildi	93
Paskaidrojumi attiecībā uz konsolidētajiem pārskatiem par budžeta izpildi	111

KONSOLIDĒTO PĀRSKATU PIEZĪME

EIROPAS SAVIENĪBAS 2011. GADA KONSOLIDĒTIE PĀRSKATI SAGATAVOTI, PAMATOJOTIES UZ IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNiegTO INFORMĀCIJU ATBILSTOŠI 129. PANTA 2. PUNKTAM FINANŠU REGULĀ, KO PIEMĒRO EIROPAS SAVIENĪBAS VISPĀRĒJAM BUDŽETAM. AR ŠO PAZIŅOJU, KA TIE SAGATAVOTI ATBILSTOŠI FINANŠU REGULAS VII SADAĻAS PRASĪBĀM UN SASKAŅĀ AR FINANŠU PĀRSKATU PASKAIDROJUMOS IZKLĀSTĪTAJIEM GRĀMATVEDĪBAS PRINCIPIEM, NOTEIKUMIEM UN METODĒM.

ESMU SAŅĒMIS VISU INFORMĀCIJU, KAS NEPIECIEŠAMA, LAI SAGATAVOTU PĀRSKATUS, KUROS ATSPoguĻOTI EIROPAS SAVIENĪBAS AKTĪVI UN SAISTĪBAS, KĀ ARĪ BUDŽETA IZPILDE, NO MINĒTO IESTĀŽU UN STRUKTŪRU GRĀMATVEŽIEM, KAS APLIECINĀJUŠI INFORMĀCIJAS TICAMĪBU.

AR ŠO APLIECINU, KA, PAMATOJOTIES UZ ŠO INFORMĀCIJU UN PĀRBAUDĒM, KURAS UZSKATĪJU PAR NEPIECIEŠAMĀM, LAI APSTIPRINĀTU EIROPAS KOMISIJAS PĀRSKATUS, MAN IR PIETIEKAMA PĀRLIECĪBA, KA PĀRSKATI VISOS BŪTISKAJOS ASPEKTOS SNIEDZ PATIESU UN SKAIDRU PRIEKŠSTATU PAR EIROPAS SAVIENĪBAS FINANŠU STĀVOKLI.

(paraksts)

PHILIPPE TAVERNE

Komisijas grāmatvedis

2012. gada 18. jūlijā

EIROPAS SAVIENĪBA

**KONSOLIDĒTIE FINANŠU
PĀRSKATI UN PASKAIDROJUMI**

2011. FINANŠU GADS

SATURS

Lappuse

I DAĻA: KONSOLIDĒTIE FINANŠU PĀRSKATI UN PASKAIDROJUMI

Bilance	8
Saimnieciskā rezultāta pārskats	9
Naudas plūsmas tabula	10
Pārskats par neto aktīvu izmaiņām	11
Finanšu pārskatu paskaidrojumi:	13
1. Nozīmīga grāmatvedības politika	14
2. Bilances paskaidrojumi	24
3. Saimnieciskā rezultāta pārskata paskaidrojumi	42
4. Naudas plūsmas tabulas paskaidrojumi	49
5. Iespējamie aktīvi un iespējamās saistības, kā arī citas informācijas atklāšana	50
6. Finanšu korekcijas un atgūtie līdzekļi	54
7. ES īstenotās aizņēmumu un aizdevumu darbības	73
8. Finanšu riska pārvaldība	79
9. Informācijas atklāšana par saistītām pusēm	85
10. Notikumi pēc bilances datuma	87
11. Konsolidācijas mērogs	88

** Jāatzīmē, ka, ņemot vērā skaitļu noapaļošanu miljonus euro, daži finanšu dati tālāk norādītajās budžeta tabulās var nesakrist.*

BILANCE			
		Miljoni euro	
	Paskaidrojums	31.12.2011.	31.12.2010.
ILGTERMIŅA AKTĪVI			
Nemateriālie aktīvi	2.1.	149	108
Pamatlīdzekļi	2.2.	5 071	4 813
Ilgtermiņa ieguldījumi:			
<i>Pēc pašu kapitāla metodes uzskaitīti ieguldījumi</i>	2.3.	374	492
<i>Finanšu aktīvi: pārdošanai pieejamie aktīvi</i>	2.4.	2 272	2 063
Finanšu aktīvi: ilgtermiņa aizdevumi	2.5.	41 400	11 640
Ilgtermiņa debitoru parādi un atgūstamās summas	2.6.	289	40
Ilgtermiņa priekšfinansējums	2.7.	<u>44 723</u>	<u>44 118</u>
		94 278	63 274
APGROZĀMIE LĪDZEKĻI			
Krājumi	2.8.	94	91
Īstermiņa ieguldījumi:			
<i>Finanšu aktīvi: pārdošanai pieejamie aktīvi</i>	2.9.	3 619	2 331
Īstermiņa debitoru parādi un atgūstamās summas:			
<i>Finanšu aktīvi: īstermiņa aizdevumi</i>	2.10.	102	2 170
<i>Citi debitoru parādi un atgūstamās summas</i>	2.11.	9 477	11 331
Īstermiņa priekšfinansējums	2.12.	11 007	10 078
Nauda un tās ekvivalenti	2.13.	<u>18 935</u>	<u>22 063</u>
		43 234	48 064
AKTĪVI KOPĀ		137 512	111 338
ILGTERMIŅA SAISTĪBAS			
Pensijas un citi darbinieku pabalsti	2.14.	(34 835)	(37 172)
Ilgtermiņa uzkrājumi	2.15.	(1 495)	(1 317)
Ilgtermiņa finanšu saistības	2.16.	(41 179)	(11 445)
Citas ilgtermiņa saistības	2.17.	<u>(2 059)</u>	<u>(2 104)</u>
		(79 568)	(52 038)
ĪSTERMIŅA SAISTĪBAS			
Īstermiņa uzkrājumi	2.18.	(270)	(214)
Īstermiņa finanšu saistības	2.19.	(51)	(2 004)
Kreditoru parādi	2.20.	<u>(91 473)</u>	<u>(84 529)</u>
		(91 794)	(86 747)
KOPĀ SAISTĪBAS		(171 362)	(138 785)
NETO AKTĪVI		(33 850)	(27 447)
Rezerves	2.21.	3 608	3 484
No dalībvalstīm pieprasāmās summas*	2.22.	<u>(37 458)</u>	<u>(30 931)</u>
NETO AKTĪVI		(33 850)	(27 447)

* Eiropas Parlaments 2011. gada 1. decembrī pieņēma budžetu, kurā paredzēti maksājumi ES īstermiņa saistību segšanai no pašu resursiem, ko 2011. gadā iekasēs vai pieprasīs no dalībvalstīm. Saskaņā ar Civildienesta noteikumu (Padomes 1968. gada 29. februāra Regula Nr. 259/68, ar grozījumiem) 83. pantu dalībvalstis kopīgi garantē saistības attiecībā uz pensijām.

SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS REZULTĀTA PĀRSKATS

		<i>Miljoni euro</i>	
	Paskaidrojums	2011. g.	2010. g.
PAMATDARBĪBAS IEŅĒMUMI			
Pašu resursi un ieņēmumi no iemaksām	3.1.	124 677	122 328
Citi pamatdarbības ieņēmumi	3.2.	<u>5 376</u>	<u>8 188</u>
		130 053	130 516
PAMATDARBĪBAS IZDEVUMI			
Administratīvie izdevumi	3.3.	(8 976)	(8 614)
Pamatdarbības izdevumi	3.4.	<u>(123 778)</u>	<u>(103 764)</u>
		<u>(132 754)</u>	<u>(112 378)</u>
(DEFICĪTS)/PĀRPALIKUMS NO PAMATDARBĪBAS		(2 701)	18 138
Finanšu ieņēmumi	3.5.	1 491	1 178
Finanšu izdevumi	3.6.	(1 355)	(661)
Pensiju un citu darbinieku pabalstu saistību izmaiņas		1 212	(1 003)
Kopuzņēmumu un asociēto iestāžu neto deficīta daļa	3.7.	<u>(436)</u>	<u>(420)</u>
GADA SAIMNIECISKAIS REZULTĀTS		<u>(1 789)</u>	<u>17 232</u>

NAUDAS PLŪSMAS TABULA

Miljoni euro

	Paskaidrojums	2011. g.	2010. g.
Gada saimnieciskās darbības rezultāts		(1 789)	17 232
<u>Pamatdarbība</u>	4.2.		
Amortizācija		33	28
Nolietojums		361	358
Ilgtermiņa aizdevumu (palielinājums)/samazinājums		(29 760)	(876)
Ilgtermiņa priekšfinansējuma (palielinājums)/samazinājums		(605)	(2 574)
Ilgtermiņa debitoru parādu un atgūstamo summu (palielinājums)/samazinājums		(249)	15
Krājumu (palielinājums)/samazinājums		(3)	(14)
Īstermiņa priekšfinansējuma (palielinājums)/samazinājums		(929)	(642)
Īstermiņa debitoru parādu un atgūstamo summu (palielinājums)/samazinājums		3 922	(4 543)
Ilgtermiņa uzkrājumu palielinājums/(samazinājums)		178	(152)
Ilgtermiņa finanšu saistību palielinājums/(samazinājums)		29 734	886
Pārējo ilgtermiņa saistību palielinājums/(samazinājums)		(45)	(74)
Īstermiņa uzkrājumu palielinājums/(samazinājums)		56	1
Īstermiņa finanšu saistību palielinājums/(samazinājums)		(1 953)	1 964
Kreditoru parādu palielinājums/(samazinājums)		6 944	(9 355)
Iepriekšējā gada budžeta pārpalikums kā bezskaidras naudas ieņēmumi		(4 539)	(2 254)
Citas bezskaidras naudas līdzekļu pārmaiņas		(75)	(149)
<u>Pensiju un darbinieku pabalstu saistību palielinājums/(samazinājums)</u>		(2 337)	(70)
<u>Ieguldījumu darbības</u>	4.3.		
Nemateriālo aktīvu un pamatlīdzekļu (palielinājums)/samazinājums		(693)	(374)
Ilgtermiņa ieguldījumu (palielinājums)/samazinājums		(91)	(176)
Īstermiņa ieguldījumu (palielinājums)/samazinājums		(1 288)	(540)
NETO NAUDAS PLŪSMA		<u>(3 128)</u>	<u>(1 309)</u>
Skaidras naudas un tās ekvivalentu neto pieaugums/(samazinājums)		(3 128)	(1 309)
Nauda un tās ekvivalenti gada sākumā	2.13.	<u>22 063</u>	<u>23 372</u>
Nauda un tās ekvivalenti gada beigās	2.13.	<u>18 935</u>	<u>22 063</u>

PĀRSKATS PAR NETO AKTĪVU PĀRMAIŅĀM

Miljoni euro

	Rezerves (A)		No dalībvalstīm pieprasāmās summas (B)		Neto aktīvi =(A)+(B)
	Patiesās vērtības rezerve	Pārējās rezerves	Uzkrātais pārpalikums/(de ficīts)	Gada saimnieciskais rezultāts	
ATLIKUMS 2009. GADA 31. DECEMBRĪ	69	3 254	(52 488)	6 887	(42 278)
Garantiju fonda rezerves pārmaiņas		273	(273)		0
Patiesās vērtības pārmaiņas	(130)				(130)
Citi		4	(21)		(17)
2009. gada saimnieciskā rezultāta sadalījums		14	6 873	(6 887)	0
Dalībvalstīm kreditētais 2009. gada budžeta rezultāts			(2 254)		(2 254)
Gada saimnieciskās darbības rezultāts				17 232	17 232
ATLIKUMS 2010. GADA 31. DECEMBRĪ	(61)	3 545	(48 163)	17 232	(27 447)
Garantiju fonda rezerves pārmaiņas		165	(165)		0
Patiesās vērtības pārmaiņas	(47)				(47)
Citi		2	(30)		(28)
2010. gada saimnieciskā rezultāta sadalījums		4	17 228	(17 232)	0
Dalībvalstīm kreditētais 2010. gada budžeta rezultāts			(4 539)		(4 539)
Gada saimnieciskās darbības rezultāts				(1 789)	(1 789)
ATLIKUMS 2010. GADA 31. DECEMBRĪ	(108)	3 716	(35 669)	(1 789)	(33 850)

Finanšu pārskatu paskaidrojumi

1. NOZĪMĪGA GRAMATVEDĪBAS POLITIKA

1.1 JURIDISKAIS PAMATS UN GRĀMATVEDĪBAS NOTEIKUMI

Eiropas Savienības pārskatus kārtot saskaņā ar Padomes 2002. gada 25. jūnija Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 1605/2002 (OV L 248, 2002. gada 16. septembris.) par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Savienības vispārējam budžetam, un Komisijas 2002. gada 23. decembra Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 2342/2002, ar ko paredz īstenošanas kārtību minētajai Finanšu regulai.

Eiropas Savienība sagatavo savus finanšu pārskatus saskaņā ar Finanšu regulas 133. pantu, pamatojoties uz uzkrāšanas principa grāmatvedības noteikumiem, kas ir izstrādāti atbilstīgi starptautiskajiem publiskā sektora grāmatvedības standartiem (SPSGS) vai vajadzības gadījumā – atbilstīgi starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS). Šos Komisijas grāmatveža pieņemtos grāmatvedības noteikumus piemēro visās iestādēs un ES struktūrās, kas pakļautas konsolidācijai, lai ieviestu vienotu grāmatvedības, novērtēšanas un pārskatu sagatavošanas noteikumu kopumu, tādējādi saskaņojot finanšu pārskatu sagatavošanas un konsolidācijas procesu. Uzskaiti veic euro, pamatojoties uz kalendāro gadu.

1.2 GRĀMATVEDĪBAS PRINCIPI

Finanšu pārskatu mērķis ir sniegt plašam lietotāju lokam noderīgu informāciju par iestādes finanšu stāvokli, darbības rezultātiem un naudas plūsmām. Attiecībā uz ES kā publiskā sektora iestādi mērķi ir konkrētāki – sniegt informāciju, kas ir noderīga lēmumu pieņemšanā, un apliecināt iestādes atbildību par tai uzticētajiem līdzekļiem. Šis dokuments sagatavots, ņemot vērā minētos mērķus.

Vispārējie apsvērumi (vai grāmatvedības principi), kas jāņem vērā, sagatavojot finanšu pārskatus, ir noteikti ES grāmatvedības 2. noteikumā, un tie ir tādi paši kā 1. SPSGS, proti: patiesa uzrādīšana, ierakstīšana pēc uzkrāšanas principa, darbības turpināšana, uzrādīšanas konsekvence, summēšana, kompensēšana un salīdzinājama informācija.

Šo finanšu pārskatu sagatavošanas nolūkā saskaņā ar iepriekš minētajiem noteikumiem un principiem vadībai ir jāveic aplēses, kuras ietekmē paziņotās naudas summas noteiktos bilances un saimnieciskā rezultāta pārskata posteļos, kā arī uzrādīto informāciju par iespējamajiem aktīviem un saistībām.

1.3 KONSOLIDĀCIJA

Konsolidācijas mērogs

Konsolidētajos ES finanšu pārskatos ir iekļautas visas nozīmīgākās kontrolētās struktūras (iestādes un aģentūras), asociētās iestādes un kopuzņēmumi, proti, 50 kontrolētās iestādes, pieci kopuzņēmumi un četras asociētās iestādes. Pilns konsolidēto iestāžu saraksts ir sniegts **11.1.** paskaidrojumā. Salīdzinājumā ar 2010. gadu konsolidācijas apjoms ir palielinājies par 7 kontrolētajām struktūrām (viena iestāde, 6 aģentūras). Šādu papildinājumu ietekme uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem nav būtiska.

Kontrolētās struktūras

Lēmums iekļaut struktūru konsolidācijā ir balstīts uz kontroles koncepciju. Kontrolētās struktūras ir visas tās iestādes, kurām Eiropas Savienība ir tieši vai netieši pilnvarota noteikt finanšu un darbības politikas virzienus, lai varētu gūt labumu no šo struktūru darbības. Šādām pilnvarām jābūt īstenojamām. Kontrolētās struktūras ir pilnīgi konsolidētas. Konsolidācija sākas pirmajā dienā, kad pastāv kontrole, un beidzas, kad šāda kontrole vairs nepastāv.

Izplatītākie kontroles rādītāji Eiropas Savienībā ir šādi: struktūras izveide ar dibināšanas līgumu vai sekundārajiem tiesību aktiem, finansējums no vispārējā budžeta, balsstiesības vadības institūcijās, Eiropas Revīzijas palātas veikta revīzija un budžeta izpildes apstiprināšana Eiropas Parlamentā. Ir skaidrs, ka ir jāizvērtē katra struktūra, lai izlemtu, vai pietiek ar vienu vai visiem iepriekš minētajiem kritērijiem, lai noteiktu kontroli.

Saskaņā ar šo pieeju ES iestādes (izņemot ECB) un aģentūras (izņemot bijušā otrā pilāra aģentūras) atrodas tikai un vienīgi ES kontrolē un attiecīgi uz tām attiecas konsolidācija. Turklāt likvidējamā Eiropas Ogļu un tērauda kopiena (EOTK) arī tiek uzskatīta par kontrolētu struktūru.

Ir izslēgti visi būtiskie savstarpējie darījumi un bilances starp ES kontrolētajām iestādēm, savukārt nerealizētā peļņa un zaudējumi saistībā ar savstarpējiem darījumiem nav būtiski un tāpēc nav izslēgti.

Kopuzņēmumi

Kopuzņēmums ir līgumiska vienošanās, saskaņā ar kuru Eiropas Savienība un viena vai vairākas personas ("uzņēmēji") apņemas veikt saimniecisku darbību, kas pakļauta kopīgai kontrolei. Kopīga kontrole ir darbības, kas ietver pakalpojuma potenciālu, kontroles tieša vai netieša ar līgumu noteikta savstarpēja dalīšana.

Līdzdalību kopuzņēmumos uzskaita, izmantojot pašu kapitāla metodi, un sākotnēji to atzīst izmaksās. Eiropas Savienības daļa tās kopīgi kontrolēto iestāžu darbības rezultātos ir atzīta saimnieciskā rezultāta pārskatā, un tās rezervju izmaiņu daļa ir atzīta rezervēs. Kopuzņēmuma bilances vērtību pārskatos bilances datumā iegūst, sākotnējām izmaksām pieskaitot visas izmaiņas (turpmākās iemaksas, rezultātu daļu un rezervju izmaiņas, vērtības samazinājumus un dividendes).

Nerealizētā peļņa un zaudējumi no Eiropas Savienības un kopīgi kontrolēto iestāžu savstarpējiem darījumiem nav būtiski, un tāpēc tie nav izslēgti. Kopuzņēmumu grāmatvedības politika, ko piemēro līdzīgiem darījumiem un notikumiem līdzīgos apstākļos, var atšķirties no Eiropas Savienības pieņemtās politikas.

Asociētās iestādes

Asociētās iestādes ir tās iestādes, kuras Eiropas Savienība tieši vai netieši būtiski ietekmē, bet nekontrolē. Pieņem, ka pastāv būtiska ietekme, ja Eiropas Savienībai tieši vai netieši ir 20 % vai vairāk balsstiesību.

Ieguldījumi asociētajās iestādēs tiek uzskaitīti, izmantojot pašu kapitāla metodi, un sākotnēji tiek atzīti izmaksās. Eiropas Savienības daļa tās asociēto iestāžu darbības rezultātos ir atzīta saimnieciskā rezultāta pārskatā un tās rezervju izmaiņu daļa ir atzīta rezervēs. Asociētās iestādes bilances vērtību pārskatos bilances datumā iegūst, sākotnējām izmaksām pieskaitot visas izmaiņas (turpmākās iemaksas, rezultātu daļu un rezervju izmaiņas, vērtības samazinājumus un dividendes). No asociētās iestādes saņemtā peļņa samazina aktīva uzskaites vērtību. Nerealizētā peļņa un zaudējumi no Eiropas Savienības un tās asociēto iestāžu savstarpējiem darījumiem nav būtiski, un tāpēc tie nav izslēgti.

Asociēto iestāžu grāmatvedības politika, ko piemēro līdzīgiem darījumiem un notikumiem līdzīgos apstākļos, var atšķirties no Eiropas Savienības pieņemtās politikas. Ja Eiropas Savienībai pieder 20 % vai vairāk ieguldījumu kapitāla fondā, ES to necenšas būtiski ietekmēt. Tāpēc šādus fondus uzskata par pārdošanai pieejamiem finanšu instrumentiem, un pašu kapitāla metodi nepiemēro.

Nekonsolidētās iestādes, kuru naudas līdzekļus pārvalda Komisija

Eiropas Savienības darbinieku veselības apdrošināšanas shēmas, Eiropas Attīstības fonda un Dalībnieku garantiju fonda naudas līdzekļus pārvalda Komisija to vārdā, taču, tā kā šīs struktūras neatrodas Eiropas Savienības kontrolē, tās nav konsolidētas tās pārskatos (saistībā ar attiecīgajām naudas summām skatīt **11.2.** paskaidrojumu).

1.4. SAGATAVOŠANAS PAMATS

1.4.1. Valūta un konvertēšanas pamats

Darbības un pārskata valūta

Finanšu pārskatus sagatavo miljonos euro, kas ir Eiropas Savienības darbības un pārskata valūta.

Darījumi un atlikumi

Darījumus ārvalstu valūtā pārvērš euro atbilstoši valūtas kursam, kas ir spēkā darījuma veikšanas dienā. Peļņu un zaudējumus no ārvalstu valūtas darījumu norēķiniem un no ārvalstu valūtā izteiktu monetāro aktīvu un saistību pārrēķināšanas atbilstoši valūtas kursam gada beigās norāda saimnieciskā rezultāta pārskatā.

Dažādas pārrēķina metodes piemēro pamatlīdzekļiem un nemateriāliem aktīviem, kas saglabā savu vērtību euro, pēc to iegādes datumā spēkā esošā kursa.

Ārvalstu valūtā izteiktu monetāro aktīvu un saistību gada beigu atlikumus pārrēķina euro pēc 31. decembra kursa.

EURO kurss

Valūta	31.12.2011.	31.12.2010.	Valūta	31.12.2011.	31.12.2010.
BGN	1.9558	1.9558	LTL	3.4528	3.4528
CZK	25.7870	25.0610	PLN	4.4580	3.9750
DKK	7.4342	7.4535	RON	4.3233	4.2620
EEK	n.p.	15.6466	SEK	8.9120	8.9655
GBP	0.8353	0.8607	CHF	1.2156	1.2504
HUF	314.5800	277.9500	JPY	100.2000	108.6500
LVL	0.6995	0.7094	USD	1.2939	1.3362

Ārvalstu valūtā izteiktu un pārdošanai pieejamu monetāro vērtspapīru patiesās vērtības izmaiņas, kas saistītas ar valūtas pārrēķina starpību, norāda saimnieciskā rezultāta pārskatā. Pārrēķina starpību nemonetāriem finanšu aktīviem un saistībām, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, norāda saimnieciskā rezultāta pārskatā. Pārrēķina starpību nemonetāriem finanšu aktīviem, kas klasificēti kā pieejami pārdošanai, ietver patiesās vērtības rezervē.

1.4.2. Aplēšu izmantošana

Saskaņā ar SPSGS un vispārpieņemtajiem grāmatvedības principiem finanšu pārskatos noteikti ir ietvertas summas, kas balstītas uz vadības aplēsēm un pieņēmumiem, pamatojoties uz ticamāko pieejamo informāciju. Būtiskās aplēses ietver arī aplēses par darbinieku pabalstu saistībām, uzkrājumiem, finanšu risku attiecībā uz krājumiem un debitoru parādiem, uzkrātajiem ienākumiem un izdevumiem, iespējamiem aktīviem un saistībām, kā arī nemateriālo aktīvu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājumu. Faktiskie rezultāti var atšķirties no aplēsēm. Pārmaiņas aplēsēs atspoguļo periodā, kad tās kļūst zināmas.

1.5. BILANCE

1.5.1. Nemateriālie aktīvi

Iegādātās datorprogrammu licences norāda atbilstoši sākotnējām izmaksām, no kurām atskaitīta uzkrātā amortizācija un vērtības samazinājuma zaudējumi. Aktīvu amortizāciju rēķina, izmantojot lineāro metodi, tiem noteiktajā lietderīgās lietošanas laikā. Pašu radītus nemateriālos aktīvus kapitalizē tad, kad ir izpildīti ES uzskaites noteikumu attiecīgie kritēriji. Kapitalizējamās izmaksas sastāv no visām tieši attiecināmām izmaksām, kas nepieciešamas aktīva radīšanai, ražošanai un sagatavošanai darbam, kā vadība iecerējusi. Izmaksas, kas saistītas ar pētniecības darbībām, nekapitalizējamās izstrādes izmaksas un uzturēšanas izmaksas atzīst par izdevumiem to rašanās brīdī.

1.5.2. Pamatlīdzekļi

Visus pamatlīdzekļus uzrāda to sākotnējās izmaksās, no kurām atskaitīts uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājuma zaudējumi. Sākotnējās izmaksas ietver izdevumus, kas ir tieši attiecināmi uz aktīva iegādi vai radīšanu.

Turpmākās izmaksas ietver aktīva uzskaites vērtībā vai pēc vajadzības atzīst par atsevišķiem aktīviem tikai tad, ja ir ticams, ka Eiropas Savienība saņems ar pamatlīdzekli saistītos nākotnes saimnieciskos labumus vai kalpošanas potenciālu un pamatlīdzekļa izmaksas var ticami novērtēt. Remontdarbu un uzturēšanas izmaksas atspoguļo saimnieciskā rezultāta pārskatā finanšu periodā, kurā minētās izmaksas radušās. Tā kā Eiropas Savienība neņem aizņēmumus pamatlīdzekļu iegādes finansēšanai, nav ar šādām iegādēm saistītu aizņemšanās izmaksu.

Zeme un mākslas darbi netiek amortizēti, jo to lietderīgās lietošanas laiks ir neierobežots. Nepabeigtie pamatlīdzekļi netiek amortizēti, jo šie aktīvi vēl nav pieejami lietošanai. Lai noteiktu citu aktīvu atlikušo vērtību to lietderīgās lietošanas laikā, nolietojumu aprēķina, izmantojot lineāro metodi, šādi.

Nolietojuma likmes

Aktīva veids	Lineārā nolietojuma likme
Ēkas	4%
Pamatlīdzekļi	10 % līdz 25%
Mēbeles	10 % līdz 25%
Aprīkojums	10 % līdz 33%
Transportlīdzekļi	25%
Datortehnika	25%
Pārējie pamatlīdzekļi	10 % līdz 33%

Pamatlīdzekļu atsavināšanas peļņu un zaudējumus nosaka, salīdzinot ieņēmumus, no kuriem atskaitīti pārdošanas izdevumi, ar atsavinātā pamatlīdzekļa uzskaites vērtību, un tos iekļauj saimnieciskā rezultāta pārskatā.

Noma

Pamatlīdzekļu nomu, kad Eiropas Savienība būtībā uzņemas visus riskus un iegūst ar īpašumtiesībām saistītos ieguvumus, klasificē kā finanšu nomu. Sākumā finanšu nomu kapitalizē mazākajā no vērtībām – nomātā aktīva patiesajā vērtībā vai minimālo nomas maksājumu pašreizējā vērtībā. Katru nomas maksājumu sadala starp saistībām un finanšu procentiem, lai panāktu nemainīgas procentu likmes piemērošanu finanšu atlikumam. Nomas saistības, atskaitot finanšu procentus, ietver pārējās saistībās (ilgtermiņa un īstermiņa). Finanšu izmaksu procentu maksājuma daļu atspoguļo saimnieciskā rezultāta pārskata izdevumos nomas periodā tā, lai saistību atlikumam katrā periodā būtu nemainīga periodiska procentu likme. Saskaņā ar finanšu nomu turētajiem aktīviem nolietojumu aprēķina īsākajā no periodiem – aktīva lietderīgās lietošanas laikā vai nomas termiņā.

Nomu, kurā iznomātājs saglabā būtisku daļu riska un atlīdzības saistībā ar īpašumtiesībām, klasificē kā operatīvo nomu. Maksājumus, kas veikti saistībā ar operatīvo nomu, nomas periodā atspoguļo saimnieciskā rezultāta pārskata izdevumos, izmantojot lineāro nolietojuma metodi.

1.5.3. Nefinanšu aktīvu vērtības samazināšanās

Aktīviem, kuru lietderīgās lietošanas laiks ir neierobežots, amortizāciju neveic, bet katru gadu novērtē vērtības samazinājumu. Amortizējamiem aktīviem vērtības samazinājumu novērtē, kad vien notikumi vai apstākļi maiņa liecina, ka aktīva uzskaites vērtība, iespējams, nav atgūstama. Vērtības samazinājuma zaudējumus atzīst summā, par kādu aktīva uzskaites vērtība pārsniedz tā atgūstamo summu. Atgūstamā summa ir lielākā no summām – aktīva patiesā vērtība, no kuras atskaitītas pārdošanas izmaksas, vai tā lietošanas vērtība.

Nemateriālo aktīvu un pamatlīdzekļu atlikušo vērtību un lietderīgās lietošanas laiku pārskata un vajadzības gadījumā koriģē vismaz reizi gadā. Aktīva uzskaites vērtību nekavējoties noraksta līdz tā atgūstamajai summai, ja aktīva uzskaites vērtība pārsniedz tā novērtēto atgūstamo summu. Ja iepriekšējos gados atzītie vērtības samazinājuma iemesli vairs neattiecas, attiecīgi veic vērtības samazinājuma zaudējumu apvērsi.

1.5.4. Ieguldījumi

Līdzdalība asociētajās iestādēs un kopuzņēmumos

Līdzdalību asociētajās iestādēs un kopuzņēmumos uzskaita, izmantojot pašu kapitāla metodi. Pašu kapitāla izmaksas koriģē, lai atspoguļotu asociēto iestāžu un kopuzņēmumu neto aktīvu palielinājuma vai samazinājuma daļu, kas attiecas uz Eiropas Savienību pēc sākotnējās atzišanas, ja pastāv vērtības samazinājuma pazīmes, un noraksta mazākajā atgūstamajā summā, ja nepieciešams. Atgūstamo summu nosaka, kā aprakstīts 1.5.3. punktā. Ja vēlāk vairs neattiecas vērtības samazinājuma iemesls, veic vērtības samazinājuma zaudējumu apvērsi uzskaites vērtībā, kāda būtu noteikta, ja nebūtu atzīti nekādi vērtības samazinājuma zaudējumi.

Ieguldījumi riska kapitāla fondos

Klasifikācija un novērtēšana

Ieguldījumus riska kapitāla fondos klasificē kā pārdošanai pieejamus aktīvus (skatīt 1.5.5. paskaidrojumu) un attiecīgi uzskaita patiesajā vērtībā ar peļņu un zaudējumiem, kas rodas no patiesās vērtības izmaiņām (tostarp valūtas pārrēķina starpību), kas atzītas patiesās vērtības rezervē.

Patiesās vērtības apsvērumi

Tā kā ieguldījumiem riska kapitāla fondos nav noteiktas tirgus cenas aktīvā tirgū, tos novērtē, izskatot katru gadījumu atsevišķi, pēc zemākām izmaksām vai attiecināmām neto aktīvu vērtībām ("NAV"). Nerealizēto peļņu, kas rodas patiesās vērtības noteikšanas rezultātā, atzīst rezervēs, bet nerealizētos zaudējumus novērtē, lai noteiktu, vai tos atzīt par vērtības samazinājuma zaudējumiem saimnieciskā rezultāta pārskatā, vai par izmaiņām patiesās vērtības rezervē.

1.5.5. Finanšu aktīvi

Klasifikācija

Eiropas Savienība savus finanšu aktīvus iedala šādās kategorijās: finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā; aizdevumi un debitoru parādi; līdz termiņa beigām turētie ieguldījumi; un pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi. Finanšu instrumentus klasificē sākotnējās atzišanas brīdī un pārvērtē katrā bilances datumā.

i) Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā

Finanšu aktīvu iekļauj šajā kategorijā, ja tas iegūts galvenokārt ar mērķi pārdot to īsā laikā vai to noteikusi Eiropas Savienība. Šajā kategorijā iekļauj arī atvasinātos instrumentus. Šīs kategorijas aktīvus klasificē kā apgrozāmos līdzekļus, ja tos paredzēts realizēt 12 mēnešu laikā pēc bilances datuma.

ii) Aizdevumi un debitoru parādi

Aizdevumi un debitoru parādi ir neatvasināti finanšu aktīvi ar fiksētiem vai nosakāmiem maksājumiem, kuri netiek kotēti aktīvā tirgū. Tie rodas, kad ES nodrošina naudu, preces vai pakalpojumus tieši debitoram bez nodoma attiecīgo debitoru parādu pārdot. Tos ietver ilgtermiņa aktīvos, izņemot, ja to termiņš ir 12 mēnešu laikā pēc bilances datuma.

iii) Līdz termiņa beigām turētie ieguldījumi

Līdz termiņa beigām turētie ieguldījumi ir tādi neatvasināti finanšu aktīvi ar fiksētiem vai nosakāmiem maksājumiem un noteiktu termiņu, ko Eiropas Savienība noteikti vēlas un var turēt līdz termiņa beigām. Šā finanšu gada laikā Eiropas Savienībai nebija neviena ieguldījuma, kas attiektos uz šo kategoriju.

iv) Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi

Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi ir neatvasināti finanšu aktīvi, kas noteikti šajā kategorijā vai nav iekļauti nevienā citā kategorijā. Tos klasificē kā apgrozāmos līdzekļus vai ilgtermiņa aktīvus atkarībā no laika perioda, kurā ES plāno atbrīvoties no tiem. Ieguldījumus nekonsolidētajās iestādēs un citus kapitāla ieguldījumus (piemēram, riska kapitāla darījumus), kurus neuzskaita, izmantojot pašu kapitāla metodi, arī klasificē kā pārdošanai pieejamus finanšu aktīvus.

Sākotnējā atzīšana un novērtēšana

Patiesajā vērtībā novērtētu finanšu aktīvu ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, kā arī līdz termiņa beigām turētu un pārdošanai pieejamu finanšu aktīvu iegādi vai pārdošanu atzīst darījuma datumā (datums, kurā Eiropas Savienība uzņemas saistības pirkt vai pārdot aktīvu). Aizdevumus atzīst, kad nauda ir izmaksāta aizņēmējiem. Finanšu instrumentus sākotnēji atzīst patiesajā vērtībā, kurai pieskaitītas darījuma izmaksas visiem finanšu aktīviem, kas nav uzskaitīti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Finanšu aktīvus, ko uzskaita patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, sākotnēji atzīst patiesajā vērtībā, un darījuma izmaksas ietver saimnieciskā rezultāta pārskata izdevumos.

Finanšu aktīva patiesā vērtība sākotnējās atzīšanas brīdī parasti ir darījuma cena (t. i., saņemtās atlīdzības patiesā vērtība). Tomēr, ja piešķir bezprocentu ilgtermiņa aizdevumu vai ilgtermiņa aizdevumu ar procentu likmi, kas zemāka par tirgus likmi, tā patieso vērtību var novērtēt kā visu nākotnē saņemamo naudas ieņēmumu pašreizējo vērtību, kas diskontēta, piemērojot līdzīga instrumenta ar līdzīgu kredītvērtējumu dominējošo tirgus procentu likmi.

Aizdevumiem, kas piešķirti no aizņemtiem līdzekļiem, novērtē to nominālajā summā, ko uzskata par aizdevuma patieso vērtību. Tas pamatojams šādi.

- ES aizdevumiem ir īpaša "tirgus vide", kas ievērojami atšķiras no kapitāla tirgiem, kuros izlaiž komerciālās vai valdības obligācijas. Tā kā aizdevējiem šajos tirgos ir iespēja izvēlēties alternatīvus ieguldījumus, iespēju varbūtību izsaka tirgus cenās. Taču ES šāda alternatīvo ieguldījumu iespēja nepastāv, jo tai nav atļauts ieguldīt naudu kapitāla tirgos. Tā tikai aizņemas līdzekļus, lai aizdotu tos ar tādu pašu likmi. Tas nozīmē, ka ES nav alternatīvu iespēju aizdot vai ieguldīt summas, ko tā ir aizņēmusies. Tāpēc nav alternatīvo izmaksu un bāzes salīdzinājumam ar tirgus likmēm. Faktiski, ES aizdevumu darbība pati par sevi pārstāv tirgu. Būtībā, tā kā alternatīvo izmaksu "iespēja" nav piemērojama, tirgus cena nesniedz pareizu priekšstatu par ES aizdevumu darījumiem. Tāpēc nav piemēroti noteikt ES aizdevumu patieso vērtību ar atsaucēm uz komerciālajām vai valdības obligācijām.
- Tā kā nav aktīva tirgus vai līdzīgu darījumu salīdzinājumam, procentu likme, kas Eiropas Savienībai jāizmanto, lai noteiktu patieso vērtību aizdevumu darījumiem EFSM, MB ietvaros un līdzīgiem aizdevumiem, ir piemērotā procentu likme.
- Turklāt attiecībā uz šiem aizdevumiem aizdevumi un aizņēmumi savstarpēji izlīdzinās to kompensējošā rakstura dēļ. Tādējādi aizdevuma efektīvā procentu likme ir vienāda ar efektīvo procentu likmi saistītajiem aizņēmumiem. Darījuma izmaksas, kas radušās ES un vēlāk pieprasītas no aizdevuma saņēmēja, tieši atzīst saimnieciskā rezultāta pārskatā.

Finanšu instrumentu atzīšanu pārtrauc, ja tiesības saņemt naudas plūsmas no ieguldījumiem ir beigušās vai nodotas citam un Eiropas Savienība pamatā nodevusi visus riskus un ieguvumus, kas izriet no īpašumtiesībām.

Turpmākais novērtējums

i) Finanšu aktīvus patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā pēc tam uzskaita patiesajā vērtībā. Peļņu un zaudējumus, ko rada "finanšu instrumentu, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā" kategorijas patiesās vērtības izmaiņas, ietver saimnieciskā rezultāta pārskatā periodā, kurā tie rodas.

ii) Aizdevumus un debitoru parādus, kā arī līdz termiņa beigām turētus ieguldījumus uzskaita amortizētajās izmaksās, piemērojot efektīvo procentu metodi. Aizdevumu gadījumā, kas piešķirti no aizņemtiem līdzekļiem, gan aizdevumiem, gan aizņēmumiem piemēro vienu un to pašu efektīvo procentu likmi, jo šiem aizdevumiem ir kompensējošu darbību iezīmes, un atšķirības starp aizdevuma un aizņēmuma nosacījumiem un summām nav būtiskas. Darījuma izmaksas, kas radušās ES un vēlāk pieprasītas no aizdevuma saņēmēja, tieši atzīst saimnieciskā rezultāta pārskatā.

iii) Līdz termiņa beigām turētie ieguldījumi – ES pašreiz nav līdz termiņa beigām turētu ieguldījumu.

iv) Pārdošanai pieejamus finanšu aktīvus pēc tam uzskaita patiesajā vērtībā. Peļņu un zaudējumus no pārdošanai pieejamu aktīvu patiesās vērtības izmaiņām atzīst patiesās vērtības rezervē. Ja pārdošanai pieejamus aktīvus pārdod vai tie zaudē vērtību, iepriekš patiesās vērtības rezervē atzītās patiesās vērtības uzkrātās korekcijas atzīst saimnieciskā rezultāta pārskatā. Procentus par pārdošanai pieejamiem finanšu aktīviem, kas aprēķināti, izmantojot efektīvo procentu metodi, atzīst saimnieciskā rezultāta pārskatā. Dividendes par pārdošanai pieejamiem kapitāla instrumentiem atzīst, kad stājas spēkā ES tiesības saņemt maksājumu.

Aktīvos tirgos kotētu ieguldījumu patiesās vērtības pamatā ir pašreizējās pirkšanas cenas. Ja finanšu aktīva tirgus ir neaktīvs (un attiecībā uz biržas sarakstā neiekļautiem vērtspapīriem), Eiropas Savienība nosaka patieso vērtību, izmantojot novērtēšanas metodes. Var izmantot nenesus nesaistītu pušu darījumus, atsaucies uz citiem būtībā līdzīgiem instrumentiem, diskontēto naudas plūsmu analīzes, iespēju līgumu cenu noteikšanas modeļus un citas novērtēšanas metodes, kuras plaši izmanto tirgus dalībnieki.

Ja ieguldījumu kapitāla instrumentos, kuriem aktīvā tirgū nav noteiktas tirgus cenas, patieso vērtību nevar ticami noteikt, minētos ieguldījumus novērtē izmaksās, no kurām atskaitīti vērtības samazinājuma zaudējumi.

Finanšu aktīvu vērtības samazinājums

Eiropas Savienība katrā bilances datumā novērtē, vai ir objektīvi pierādījumi tam, ka finanšu aktīva vērtība ir samazinājusies. Finanšu aktīva vērtība ir samazinājusies un zaudējumi no vērtības samazināšanās ir radušies tikai tad, ja ir objektīvi pierādījumi vērtības samazinājumam viena vai vairāku notikumu rezultātā, kas notikuši pēc konkrētā aktīva sākotnējās atzīšanas, un ar zaudējumiem saistītais notikums (vai notikumi) ietekmē finanšu aktīva aplēstās nākotnes naudas plūsmas, un šo ietekmi var ticami novērtēt.

a) Aktīvi, kurus uzskaita amortizētās izmaksās

Ja ir objektīvi pierādījumi tam, ka radušies zaudējumi no vērtības samazināšanās aizdevumiem un debitoru parādiem vai līdz termiņa beigām turētiem ieguldījumiem, kas uzskaitīti amortizētās izmaksās, zaudējumu apjomu nosaka kā starpību starp aktīva uzskaites vērtību un plānotās nākotnes naudas plūsmas pašreizējo vērtību (izņemot kredītu zaudējumus nākotnē, kuri vēl nav radušies), to diskontējot atbilstoši finanšu aktīva sākotnējai efektīvajai procentu likmei. Aktīva uzskaites vērtību samazina, un zaudējumu summu atzīst saimnieciskā rezultāta pārskatā. Ja aizdevumam vai līdz termiņa beigām turētam ieguldījumam ir mainīga procentu likme, diskonta likme vērtības samazinājuma zaudējumu novērtēšanai ir pašreizējā efektīvā procentu likme, kas noteikta līgumā. Ar ķīlu nodrošināta finanšu aktīva plānotās nākotnes naudas plūsmas pašreizējās vērtības aprēķins atspoguļo naudas plūsmas, ko var radīt ienākumi no nodrošinājuma pārdošanas, no kuriem atskaitītas nodrošinājuma iegūšanas un pārdošanas izmaksas, neatkarīgi no tā, vai pārdošana ir ticama, vai ne. Ja kādā no nākamajiem periodiem vērtības samazinājuma zaudējumu summa samazinās un šis samazinājums ir objektīvi attiecināms uz notikumu, kas notiek pēc vērtības samazinājuma atzīšanas, tad iepriekš atzīto vērtības samazinājuma zaudējumu apvērši veic, izmantojot saimnieciskā rezultāta pārskatu.

b) Aktīvi, kurus uzskaita patiesajā vērtībā

Pārdošanai pieejamu kapitāla ieguldījumu gadījumā nosakot, vai vērtspapīru vērtība ir samazinājusies, vērtē, vai to patiesā vērtība ir būtiski vai pastāvīgi (ilgstoši) samazinājusies, kļūstot mazāka par tā izmaksām. Ja ir šādi pierādījumi attiecībā uz pārdošanai pieejamiem finanšu aktīviem, uzkrātos zaudējumus, kas aprēķināti kā starpība starp iegādes izmaksām un pašreizējo patieso vērtību, no kuras atskaitīti finanšu aktīva vērtības samazinājuma zaudējumi, kas jau iepriekš atzīti saimnieciskā rezultāta pārskatā, izņem no rezervēm un atzīst saimnieciskā rezultāta pārskatā. Saimnieciskā rezultāta pārskatā atzīto kapitāla instrumentu vērtības samazinājuma zaudējumu apvērši neveic, izmantojot saimnieciskā rezultāta pārskatu. Ja kādā no nākamajiem periodiem palielinās pārdošanai pieejama parāda instrumenta patiesā vērtība un šis palielinājums ir objektīvi attiecināms uz notikumu, kas notiek pēc vērtības samazinājuma zaudējumu atzīšanas, vērtības samazinājuma zaudējumu apvērši veic, izmantojot saimnieciskā rezultāta pārskatu.

1.5.6. Krājumi

Krājumus uzskaita mazākajā no divām vērtībām – izmaksās vai neto pārdošanas vērtībā. Izmaksas nosaka, izmantojot "pirmais iekšā – pirmais ārā" (FIFO) metodi. Gatavo preču un nepabeigto ražojumu izmaksas ietver izejmateriālu, tiešās darbaspēka izmaksas, citas tieši attiecināmās izmaksas un saistītās

netiešās ražošanas izmaksas (pamatojoties uz parasto darbības jaudu). Neto pārdošanas vērtību aprēķina, no parastā uzņēmējdarbības gaitā paredzētās pārdošanas cenas atskaitot pabeigšanas izmaksas un pārdošanas izdevumus. Ja krājumus tur sadalei bez maksas vai par nominālu maksu, tos novērtē mazākajā no divām vērtībām – izmaksās vai pašreizējās aizstāšanas izmaksās. Pašreizējās aizstāšanas izmaksas ir izmaksas, kas Eiropas Savienībai rastas, iegādājoties šādu aktīvu pārskata datumā.

1.5.7. Priekšfinansējuma summas

Priekšfinansējums ir maksājums, kas paredzēts, lai saņēmējam piešķirtu naudas līdzekļu avansu, t. i., apgrozāmos līdzekļus. To var sadalīt vairākos maksājumos laika posmā, kas noteikts konkrētajā priekšfinansējuma nolīgumā. Apgrozāmos līdzekļus vai avansu atmaksā vai izmanto paredzētajam mērķim nolīgumā noteiktajā periodā. Ja saņēmējam nerodas attiecināmie izdevumi, viņam minētais priekšfinansējums jāatdod Eiropas Savienībai. Priekšfinansējuma summu samazina (pilnīgi vai daļēji), apstiprinot attiecināmās izmaksas un atmaksātās summas, un šo summu atzīst par izdevumiem.

Gada beigās pieejamās priekšfinansējuma summas novērtē sākotnējā(s) summā(s): atmaksātās summas, izdevumos ierakstītās attiecināmās summas, aplēstās attiecināmās summas, kas gada beigās vēl nav dzēstas, un vērtības samazinājumus.

Procentus par priekšfinansējumu atzīst, kad tie nopelnīti saskaņā ar attiecīgā nolīguma noteikumiem. Gada beigās, pamatojoties uz ticamāko informāciju, aprēķina uzkrātos procentu ieņēmumus, ko ietver bilanci.

1.5.8. Debitoru parādi

Debitoru parādu uzskaita sākotnējā summā, atskaitot norakstīto vērtības samazinājumu. Debitoru parādu vērtības samazinājumu noraksta, ja ir objektīvi pierādījumi tam, ka Eiropas Savienība nevarēs saņemt visu pienākošo summu atbilstoši sākotnējiem noteikumiem par debitoru parādiem. Norakstītā summa ir starpība starp aktīva uzskaites vērtību un atgūstamo summu. Norakstīto summu atzīst saimnieciskā rezultāta pārskatā. Tiek veikta arī vispārēja norakstīšana, pamatojoties uz iepriekšējo pieredzi, neizpildītajiem iekasēšanas rīkojumiem, kuriem vēl nav piemērota konkrēta norakstīšana. Skatīt turpmāk **1.5.14.** paskaidrojumu par gada beigās uzkrātiem ienākumiem.

1.5.9. Nauda un tās ekvivalenti

Nauda un tās ekvivalenti ir finanšu instrumenti, un tos definē kā apgrozāmos līdzekļus. Šeit ietilpst nauda kasē, pieprasījuma noguldījumi bankā, citi īstermiņa ieguldījumi ar augstu likviditāti un ar sākotnējo termiņu, kas nepārsniedz trīs mēnešus, un bankas konta pārtēriņš.

1.5.10. Pabalsti darbiniekiem

Pensiju saistības

Eiropas Savienība pārvalda noteiktu pabalstu pensiju plānus. Lai gan vienu trešdaļu šo pabalstu paredzamo izmaksu veido darbinieku iemaksas no algas, pensiju saistības nav fondētas. Bilancē atzītās saistības attiecībā uz noteiktu pabalstu pensiju plāniem ir noteiktā pabalsta pienākuma pašreizējā vērtība bilances datumā. Noteikto pabalsta pienākumu aprēķina aktuāri, izmantojot plānotās vienības kredītmēroņus. Noteikta pabalsta pienākuma pašreizējā vērtību nosaka, diskontējot plānotās nākotnes naudas aizplūdes, izmantojot procentu likmes pensiju izmaksāšanas valūtā izteiktām valsts obligācijām, kuru termiņš aptuveni atbilst pensiju saistību termiņiem.

Aktuāro peļņu un zaudējumus, kas rodas no pieredzes korekcijām un aktuāro pieņēmumu izmaiņām, nekavējoties atzīst saimnieciskā rezultāta pārskatā. Iepriekšējās darba izmaksas nekavējoties atzīst saimnieciskā rezultāta pārskatā, ja vien izmaiņas pensiju plānā nav atkarīgas no nosacījuma, ka darbiniekiem ir jāpaliek dienestā noteiktu laika periodu (tiesību piešķiršanas periods). Šādā gadījumā iepriekšējās darba izmaksas tiesību piešķiršanas periodā amortizē, izmantojot lineāro metodi.

Pēcnodarbinātības slimības pabalsti

Eiropas Savienība nodrošina veselības pabalstus saviem darbiniekiem, apmaksājot ārstniecības izdevumus. Ikdienu pārvaldei izveidots atsevišķs fonds. Šo sistēmu izmanto esošie darbinieki, pensionāri, atraitņi un to apgādājamās personas. Pabalstus, ko piešķir "nestrādājošiem" (pensionāriem, bāreņiem u. c.), klasificē kā "Pēcnodarbinātības pabalstus darbiniekiem". Ņemot vērā šo pabalstu būtību, ir nepieciešams aktuāra aprēķins. Saistības bilancē nosaka līdzīgi kā pienākumus attiecībā uz pensijām (skatīt iepriekš).

1.5.11. Uzkrājumi

Uzkrājumus atzīst, ja Eiropas Savienībai pagātnes notikumu rezultātā ir pašreizējs juridisks vai prakses radīts pienākums pret trešām personām, un ir ļoti iespējams, ka minētā pienākuma izpildei būs nepieciešams iztērēt līdzekļus, un šo summu var ticami novērtēt. Nākotnes zaudējumiem no pamatdarbības uzkrājumus neatzīst. Uzkrājumu summa ir labākais novērtējums par prognozējamajiem izdevumiem, kas būs vajadzīgi, lai pārskata datumā izpildītu pašreizēju pienākumu. Ja uzkrājumus veido

lielam skaitam posteņu, pienākumu novērtē, izvērtējot visus iespējamus iznākumus saistībā ar to iespējamību ("paredzamās vērtības" metode).

1.5.12. Finanšu saistības

Finanšu saistības klasificē kā finanšu saistības patiesajā vērtībā peļņas vai zaudējumu pārskatā vai kā finanšu saistības amortizētajās izmaksās (aizņēmumus). Aizņēmumus veido aizņēmumi no kredītiestādēm un parādi, ko apliecina attiecīgi sertifikāti. Aizņēmumus sākotnēji atzīst patiesajā vērtībā, no izsniegšanas ieņēmumiem (saņemtās atlīdzības patiesā vērtība) atskaitot radušās darījuma izmaksas. Turpmāk tos atzīst amortizētās izmaksās, izmantojot efektīvo procentu metodi. Jebkuru starpību starp ieņēmumiem, no kuriem atskaitītas darījuma izmaksas, un dzēšanas vērtību atzīst saimnieciskā rezultāta pārskatā aizņēmumu periodā, izmantojot efektīvo procentu metodi.

Finanšu saistības uzskata par ilgtermiņa saistībām, izņemot termiņiem, kas nepārsniedz 12 mēnešus pēc bilances datuma. Ņemot vērā būtiskuma apsvērumus, aizdevumiem, kas piešķirti no aizņemtiem līdzekļiem, efektīvo procentu metodi nepiemēro aizdevumiem un aizņēmumiem. Darījuma izmaksas, kas radušās Eiropas Savienībai un vēlāk pieprasītas no aizdevuma saņēmēja, tieši atzīst saimnieciskā rezultāta pārskatā.

Finanšu saistības, kas patiesajā vērtībā iekļautas peļņas vai zaudējumu aprēķinā, ietver atvasinātos instrumentus, ja to patiesā vērtība ir negatīva. Tos uzskaita tāpat kā finanšu aktīvus patiesajā vērtībā peļņas vai zaudējumu aprēķinā; skatīt **1.5.5.** paskaidrojumu.

1.5.13. Kreditoru parādi

Liela daļa ES kreditoru parādu nav saistīta ar preču vai pakalpojumu iegādi, bet tie ir nesamaksātie dotāciju vai cita veida ES finansējuma saņēmēju iesniegtie izmaksu pieprasījumi. Tos reģistrē kā kreditoru parādus pieprasītās summas apjomā pēc izmaksu pieprasījuma saņemšanas. Pēc pārbaudes un attiecināmo izmaksu apstiprināšanas, kreditoru parādus novērtē atbilstoši apstiprinātajai attiecināmajai summai.

Kreditoru parādus, ko rada preču un pakalpojumu iegāde, atzīst sākotnējā summā, saņemot rēķinu, un attiecīgos izdevumus iegrāmato, kad preces vai pakalpojumi saņemti un Eiropas Savienība to ir apstiprinājusi.

1.5.14. Uzkrātie un nākamo periodu ienākumi un izdevumi

Saskaņā ar Eiropas Savienības grāmatvedības noteikumiem darījumus un notikumus atzīst finanšu pārskatos periodā, uz kuru tie attiecas. Pārskata perioda beigās uzkrātos izdevumus atzīst, pamatojoties uz novērtēto summu, kas attiecīgajā periodā jāpārceļ uz nākamo periodu. Uzkrāto izdevumu aprēķinu veic saskaņā ar Komisijas izdotām detalizētām darbības un prakses pamatnostādņēm, kuru mērķis ir nodrošināt to, ka finanšu pārskati sniedz patiesu un skaidru priekšstatu.

Arī ieņēmumus uzskaita periodā, ar kuru tie saistīti. Ja gada beigās ES ir sniegusi pakalpojumu vai piegādājusi preces, bet rēķins vēl nav izsniegts, vai arī ja pastāv līgumiska vienošanās (t. i., atsaucoties uz kādu līgumu), uzkrātos ienākumus atzīst finanšu pārskatos.

Turklāt, ja gada beigās rēķins ir izsniegts, bet pakalpojumi vēl nav sniegti vai preces vēl nav piegādātas, ieņēmumus attiecina uz nākamo periodu un atzīst nākamajā pārskata periodā.

1.6. SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS REZULTĀTA PĀRSKATS

1.6.1. Ieņēmumi

Ar komerciālu apmaiņu nesaistīti ieņēmumi

Šie ieņēmumi ir lielākā ES ieņēmumu daļa un ietver galvenokārt tiešos un netiešos nodokļus un pašu resursus. Papildus nodokļiem Eiropas Savienība var saņemt arī citu personu maksājumus, piemēram, nodevas, soda naudas un ziedojumus.

NKI resursi un PVN resursi

Ieņēmumus atzīst par periodu, kad Eiropas Komisija nosūta dalībvalstīm iemaksas pieprasījumu. Tos novērtē pieprasītās summas apmērā. Tā kā PVN un NKI resursu pamatā ir attiecīgā budžeta gada datu aplēses, notiekot pārmaiņām, tos var pārskatīt, līdz dalībvalstis iesniedz galīgos datus. Aplēses izmaiņas ņem vērā, nosakot tā perioda neto pārpalikumu vai deficītu, kurā izmaiņas notika.

Tradicionālie pašu resursi

Debitoru parādus un ar tiem saistītus ieņēmumus atzīst, kad no dalībvalstīm saņemti attiecīgie mēneša A pārskati (tostarp iekasētās nodevas un parāda summas, kuras ir garantētas un netiek apstrīdētas). Pārskata datumā ieņēmumus, ko dalībvalstis attiecīgajā periodā iekasējušas, bet vēl nav samaksājušas Eiropas Komisijai, novērtē un atzīst par uzkrātajiem ieņēmumiem. No dalībvalstīm saņemtos ceturkšņa B

pārskatus (tostarp nodevas, kas nav ne iekasētas, ne garantētas, kā arī parādnieka apstrīdētās garantētās summas) atzīst par ieņēmumiem, atskaitot iekasēšanas izmaksas (25 %), uz kurām dalībvalstīm ir tiesības. Turklāt saimnieciskā rezultāta pārskatā atzīst vērtības samazinājumu par summu, kas ir parāda un atgūstamās summas paredzamā starpība.

Soda nauda

Ieņēmumus no soda naudām atzīst, kad ES ir pieņēmusi lēmumu uzlikt soda naudu un tas oficiāli paziņots adresātam. Ja ir šaubas par uzņēmuma maksāspēju, atzīst prasījuma vērtības samazinājumu. Pēc lēmuma pieņemšanas par soda naudu uzlikšanu parādnieki divu mēnešu laikā pēc paziņojuma datuma izvēlas:

- akceptēt lēmumu (šādā gadījumā tiem ir jānomaksā soda nauda norādītajā termiņā, un ES pilnībā iekasē attiecīgo summu),
- vai neakceptēt lēmumu, iesniedzot pārsūdzību saskaņā ar ES tiesību aktiem.

Tomēr pat pārsūdzības iesniegšanas gadījumā soda naudas pamatsumma ir jāsamaksā noteiktajā trīs mēnešu termiņā, jo pārsūdzība nenozīmē maksājuma atlikšanu (ES līguma 278. pants), taču noteiktos apstākļos un ar Komisijas grāmatveža piekrišanu maksājuma vietā var iesniegt bankas garantiju.

Ja uzņēmums iesniedz pārsūdzību attiecībā uz lēmumu un ir veicis soda naudas pagaidu maksājumu, summu atspoguļo kā iespējamās saistības. Tomēr, tā kā adresāta pārsūdzība par ES lēmumu nav pamats soda naudas atlikšanai, saņemto naudu izmanto, lai dzēstu debitoru parādu. Ja maksājuma vietā tiek saņemta garantija, soda nauda joprojām tiek uzskatīta par debitoru parādu. Ja ir iespēja, ka Vispārējā tiesa varētu pieņemt ES nelabvēlīgu nolēmumu, atzīst uzkrājumus šā riska segšanai. Ja maksājuma vietā iesniegta garantija, nenomaksāto debitoru parādu noraksta pēc vajadzības. Eiropas Komisijas saņemtos uzkrātos procentus par bankas kontiem, kuros noguldīti saņemtie maksājumi, atzīst par ieņēmumiem, attiecīgi palielinot iespējamās saistības.

Ieņēmumi no komerciālas apmaiņas

Ieņēmumus no preču un pakalpojumu pārdošanas atzīst, kad pircējam nodoti būtiskie riski un ieguvumi, kas izriet no preču īpašumtiesībām. Ieņēmumus no darījuma, kas ietver pakalpojumu sniegšanu, atzīst, ņemot vērā darījuma pabeigtības stadiju pārskata datumā.

Procentu ienākumi un izdevumi

Procentu ienākumus un izdevumus atzīst saimnieciskā rezultāta pārskatā, izmantojot efektīvo procentu metodi. Tā ir finanšu aktīva vai finanšu saistību amortizēto izmaksu aprēķināšanas metode un metode procentu ienākumu vai procentu izdevumu sadalei attiecīgajā periodā. Aprēķinot efektīvo procentu likmi, Eiropas Savienība novērtē naudas plūsmas, ņemot vērā visus finanšu instrumenta līguma noteikumus (piemēram, priekšapmaksas iespējas), bet neņem vērā kredīta zaudējumus nākotnē. Aprēķinā iekļauj visas maksas un procentu punktus, ko līgumslēdzējas puses ir maksājušas vai saņēmušas un kas ir efektīvās procentu likmes neatņemama sastāvdaļa, kā arī darījuma izmaksas un visas citas uzcenojuma vai diskonta summas.

Ja finanšu aktīva vai līdzīgu finanšu aktīvu grupas vērtību noraksta sakarā ar vērtības samazinājuma zaudējumiem, šo zaudējumu aprēķināšanā procentu ienākumus atzīst, izmantojot nākotnes naudas plūsmas diskontēšanā lietoto procentu likmi.

Dividenžu ienākumi

Dividenžu ienākumus atzīst, kad rodas tiesības saņemt maksājumu.

1.6.2. Izdevumi

Ar komerciālu apmaiņu saistītus izdevumus sakarā ar preču un pakalpojumu iegādi atzīst, kad Eiropas Savienība saņēmusi preces vai pakalpojumus un to apstiprinājušas. Izdevumus novērtē sākotnējā rēķina izmaksu apmērā. Ar komerciālu apmaiņu nesaistīti izdevumi ir raksturīgi ES un veido tās izdevumu lielāko daļu. Minētie izdevumi attiecas uz pārvedumiem līdzekļu saņēmējiem, un tie var būt trīs veidu: maksājumi, pamatojoties uz noteiktām saņēmēja tiesībām saņemt maksājumu, pārvedumi saskaņā ar līgumu un neatkarīgas dotācijas, dāvinājumi un ziedojumi.

Pārvedumus atzīst par izdevumiem periodā, kurā notiek pārvedumu pamatojošie notikumi, ja šāda veida pārvedumi atļauti noteikumos (Finanšu regulā, Civildienesta noteikumos vai citos noteikumos) vai arī parakstīts pārvedumu apstiprinošs līgums, noteiktu kritēriju esamības gadījumā, vai tos izpilda saņēmējs, un summu var ticami novērtēt.

Tad, kad tiek saņemts maksājuma pieprasījums vai izmaksu atlīdzinājuma pieprasījums un tas atbilst izdevumu atzīšanas kritērijiem, to atzīst kā izdevumus par attiecināmo summu. Gada beigās novērtē saņēmējiem pienākošos attiecināmos izdevumus, par kuriem vēl nav sniegts pārskats, un uzskaita kā uzkrātos izdevumus.

1.7. IESPĒJAMIE AKTĪVI UN IESPĒJAMĀS SAISTĪBAS

1.7.1. Iespējamie aktīvi

Iespējams aktīvs ir aktīvs, kas varētu rasties iepriekšēju notikumu rezultātā atkarībā no tā, vai īstenosies viens vai vairāki turpmākie notikumi, par kuru iespējamību pašlaik trūkst pārliecības un kurus Eiropas Savienība nespēj pilnībā ietekmēt. Iespējamu aktīvu atspoguļo pārskatos, ja saimnieciskais labums vai kalpošanas potenciāls ir ticams.

1.7.2. Iespējamās saistības

Iespējamās saistības ir saistības, kas varētu rasties iepriekšēju notikumu rezultātā atkarībā no tā, vai īstenosies viens vai vairāki turpmākie notikumi, par kuru iespējamību pašlaik trūkst pārliecības un kurus Eiropas Savienība nespēj pilnībā ietekmēt; vai pašreizējs pienākums, kura pamatā ir iepriekšēji notikumi, bet kuru neatzīst, jo nav ticams, ka pienākuma izpildei būs vajadzīga saimnieciskos labumus vai kalpošanas potenciālu ietverošu resursu aizplūde, vai retajos gadījumos, kad pienākuma apmēru nevar pietiekami ticami novērtēt.

2. BILANCES PASKAIDROJUMI

ILGTERMIŅA AKTĪVI

2.1. NEMATERIĀLIE AKTĪVI

	<i>Miljoni euro</i>
	Summa
Bruto uzskaites vērtība 2010. gada 31. decembrī	236
Iegūšana	80
Atsavināšana	(13)
Citas pārmaiņas	(2)
Bruto uzskaites vērtība 2011. gada 31. decembrī	301
Uzkrātā amortizācija 2010. gada 31. decembrī	(128)
Amortizācija attiecīgajā gadā	(33)
Atsavināšana	8
Citas pārmaiņas	1
Uzkrātā amortizācija 2011. gada 31. decembrī	(152)
Neto uzskaites vērtība 2011. gada 31. decembrī	149
<i>Neto uzskaites vērtība 2010. gada 31. decembrī</i>	<i>108</i>

Iepriekš minētās summas galvenokārt saistītas ar datorprogrammām.

2.2. PAMATLĪDZEKĻI

Kategorijā "Pamatlīdzekļi veidošanas procesā" 2011. gada 31. decembrī ir iekļauti aktīvi EUR 219 miljonu apmērā saistībā ar ES globālo navigācijas satelītu sistēmu – projektu *Galileo*, kuru veido sadarbībā ar Eiropas Kosmosa aģentūru (EKA). Kad sistēma tiks pabeigta, tā ietvers 30 satelītus, 2 kontroles centrus un 16 zemes stacijas. Balances summa atspoguļo izmaksas, kas Komisijai radušās saistībā ar šo projektu kopš 2011. gada 22. oktobra; tas ir datums, kurā veiksmīgi tika palaisti sistēmas pirmie divi satelīti. Kā paskaidrots iepriekšējā gada pārskatā, pirms šā datuma Komisija uzskatīja, ka projekts atrodas izpētes fāzē, tādējādi saskaņā ar ES grāmatvedības noteikumiem visas radušās izmaksas tika norakstītas izdevumos. Kopš projekta sākuma un līdz pašreizējā finanšu plāna beigām "apstiprināšanas orbītā" (*In-Orbit Validation*) posma un "pilnīgu operatīvo spēju" posma pirmās daļas plānotās izmaksas ES sasniedz EUR 3788 miljonus. Nākamajā finanšu plānā paredzēts EUR 5500 miljonus izlietot šādām darbībām: pilnībā izvērst un izmantot sistēmu, līdz 2020. gadam īstenot *Galileo* pakalpojumus un sagatavot satelītu konstelācijas nākamo paaudzi; to pilnībā finansēs no ES budžeta. Summa EUR 268 miljonu apmērā ir uzskatāma par pētījumu izdevumiem šajā periodā.

Nākamie divi satelīti tiks palaisti 2012. gada rudenī, un, tiklīdz tiks pabeigta to testēšana, tiks noslēgts projekta "apstiprināšanas orbītā" (*IOV*) posms. Šo posmu kopīgi finansē ES un EKA, un saskaņā ar dotāciju līgumu, kas noslēgts starp šīm divām pusēm, EKA veiks izbūvēto aktīvu oficiālu nodošanu ES. Šim juridiskajam aktīvu pārveidumam būs nepieciešams EKA Padomes līgums, jo visas EKA dalībvalstis, izņemot Norvēģiju un Šveici, ir arī ES dalībvalstis. Šobrīd Komisijai nav pamata uzskatīt, ka EKA dalībvalstis varētu bloķēt šādu pārveidumu.

PAMATLĪDZEKĻI

Miljoni euro

	Zeme un ēkas	Aprīkojums un iekārtas	Mēbeles un transportlīdzekļi	Datortehnika	Pārējie materiālie aktīvi	Finanšu noma	Nepabeigtie aktīvi būvniecība	KOPĀ
Bruto uzskaites vērtība iepriekšējā gada beigās	4 027	492	226	483	214	2 663	335	8 440
Iegūšana	89	37	19	112	22	28	335	642
Atsavināšana	0	(11)	(19)	(44)	(12)	(6)	0	(92)
Pārvietojumi starp aktīvu kategorijām	22	1	0	4	0	(2)	(24)	1
Citas pārmaiņas	(20)	9	3	2	4	2	(1)	(1)
Bruto uzskaites vērtība gada beigās	4 118	528	229	557	228	2 685	645	8 990
Uzkrātais nolietojums iepriekšējā gada beigās	(1 868)	(382)	(167)	(378)	(124)	(708)		(3 627)
Nolietojums attiecīgajā gadā	(132)	(47)	(14)	(63)	(22)	(95)		(373)
Atkal iegādātais nolietojums	1	0	0	4	0	7		12
Atsavināšana	0	11	16	44	11	0		82
Pārvietojumi starp aktīvu kategorijām	0	0	0	(2)	0	1		(1)
Citas pārmaiņas	0	(7)	(1)	(1)	(2)	(1)		(12)
Uzkrātais nolietojums gada beigās	(1 999)	(425)	(166)	(396)	(137)	(796)		(3 919)
NETO UZSKAITES VĒRTĪBA 2011. GADA 31. DECEMBRĪ	2 119	103	63	161	91	1 889	645	5 071
NETO UZSKAITES VĒRTĪBA 2010. GADA 31. DECEMBRĪ	2 159	110	59	105	90	1 955	335	4 813

Izdevumi, kas vēl jāveic attiecībā uz finanšu nomu un līdzīgiem prasījumiem, bilanci norādīti kā ilgtermiņa un īstermiņa saistības (skatīt **2.17.** un **2.20.1.** paskaidrojumu). Tos iedala šādi:

Finanšu noma

Miljoni euro

Apraksts	Kumulatīvie izdevumi (A)	Nākamo periodu maksājumi				Kopējā vērtība A+B	Turpmākie izdevumi par aktīviem (C)	Aktīvu vērtība A+B+C	Nolietojums (E)	Neto uzskaites vērtība =A+B+C+E
		< 1 gads	> 1 gads	> 5 gadi	Saistības kopā (B)					
Zeme un ēkas	931	59	280	1 315	1 654	2 585	62	2 647	(771)	1 876
Pārējie pamatlīdzekļi	23	7	7	1	15	38	0	38	(25)	13
Kopā 31.12.2011.	954	66	287	1 316	1 669	2 623	62	2 685	(796)	1 889
<i>Kopā 31.12.2010.</i>	865	65	282	1 390	1 737	2 602	61	2 663	(708)	1 955

2.3. PĒC PAŠU KAPITĀLA METODES UZSKAITĪTI IEGULDĪJUMI

Miljoni euro

	Paskaidrojums	31.12.2011.	31.12.2010.
Līdzdalība kopuzņēmumos	2.3.1.	62	138
Līdzdalība asociētajās iestādēs	2.3.2.	312	354
Ieguldījumi kopā		374	492

2.3.1. Līdzdalība kopuzņēmumos

Miljoni euro

	GJU	SESAR	ITER	IMI	FCH	Kopā
Summa 31.12.2010.	0	11	12	78	37	138
Iemaksas	0	18	92	19	59	188
Neto summas daļa	0	(29)	(104)	(72)	(59)	(264)
Summa 31.12.2011.	0	0	0	25	37	62

Līdzdalību kopuzņēmumos uzskaita, izmantojot pašu kapitāla metodi. Turpmāk minētā uzskaites vērtība attiecas uz ES, pamatojoties uz tās līdzdalības kopuzņēmumos procentuālo daļu.

Miljoni euro

	31.12.2011.	31.12.2010.
Ilgtermiņa aktīvi	211	176
Apgrozāmie līdzekļi	123	165
Ilgtermiņa saistības	0	0
Īstermiņa saistības	(314)	(208)
Ieņēmumi	8	7
Izdevumi	(379)	(247)

Likvidējamais kopuzņēmums *Galileo* (GJU)

Kopuzņēmuma *Galileo* (GJU) likvidācija tika sākta 2006. gada beigās, un process joprojām turpinās. Tā kā 2011. gadā struktūra nestrādāja un joprojām turpinājās likvidācija, nebija nekādu ieņēmumu vai izdevumu.

Kopuzņēmums *SESAR*

Šā kopuzņēmuma mērķis ir nodrošināt Eiropas gaisa satiksmes vadības sistēmas modernizāciju un Eiropas gaisa satiksmes vadības ģenerālpilāna ātru īstenošanu, koordinējot un koncentrējot visus attiecīgos pētniecības un izstrādes centienus ES. 2011. gada 31. decembrī Komisijai piederēja 59,37 % no līdzdalības *SESAR*. Kopējais (orientējošais) paredzētais Komisijas ieguldījums *SESAR* (no 2007. līdz 2013. gadam) ir EUR 700 miljoni. Kumulatīvā neatzītā daļa no zaudējumiem šajā periodā ir EUR 102 miljoni.

ITER Starptautiskā kodolsintēzes enerģijas organizācija (*ITER*)

ITER ietilpst Eiropas Savienība, Ķīna, Indija, Krievija, Dienvidkoreja, Japāna un ASV. *ITER* izveidoja, lai: lai pārvaldītu *ITER* iekārtas, sekmētu *ITER* iekārtu ekspluatāciju, veicinātu sabiedrības izpratni par kodolsintēzes enerģiju un tās pieņemšanu un veiktu jebkuras citas darbības, kas ir vajadzīgas tā mērķa sasniegšanai. ES (*Euratom*), tostarp arī dalībvalstu un Šveices, ieguldījumu *ITER International* nodrošina ar Kodolsintēzes enerģijas aģentūras starpniecību. Kopējo ieguldījumu juridiski uzskata par *Euratom* ieguldījumu *ITER*, jo dalībvalstīm un Šveicei nepieder daļas *ITER*. Tā kā ES juridiski pieder līdzdalības daļa kopuzņēmumā *ITER International*, Komisijai šī līdzdalība ir jāatzīst savos pārskatos. 2011. gada 31. decembrī Komisijai piederēja 47 % no līdzdalības *ITER*. Kopējais (orientējošais) paredzētais *Euratom* ieguldījums *ITER* (no 2007. līdz 2041. gadam) ir EUR 7 649 miljoni. Kumulatīvā neatzītā daļa no zaudējumiem šajā periodā ir EUR 4 miljoni.

Kopīgās tehnoloģiju ierosmes

Publiskās un privātās partnerības kopīgo tehnoloģiju ierosmju veidā, kas ir ieviestas kā kopuzņēmumi Līguma 171. panta izpratnē, ir izveidotas, lai īstenotu Lisabonas Izaugsmes un nodarbinātības programmas mērķus. *IMI* un *FCH* ir ietverti šajā pozīcijā, bet trīs citi, proti, *ARTEMIS*, *Clean Sky* un *ENIAC*, lai arī tos juridiski uzskata par kopuzņēmumiem, grāmatvedības vajadzībām jāklasificē kā asociētās iestādes (un tāpēc tie iekļauti 2.3.2. paskaidrojumā), jo Komisijai tajos ir būtiska ietekme, nevis kopīga kontrole.

IMI kopīga tehnoloģiju ierosme novatorisku zāļu jomā

IMI kopuzņēmums atbalsta sākotnējo farmaceitisko izpēti un izstrādi dalībvalstīs un asociētajās valstīs nolūkā palielināt pētniecības ieguldījumus biofarmācijas nozarē, kā arī veicina mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) iesaistišanās tā darbībā. 2011. gada 31. decembrī Komisijai piederēja 96,51 % no līdzdalības *IMI*.

Plānotais orientējošais Komisijas ieguldījums nepārsniegs EUR 1 miljardu līdz 2017. gada 31. decembrim.

FCH kopuzņēmums "Kurināmā elementi un ūdeņradis"

FCH kopuzņēmuma mērķis apvienot publiskā un privātā sektora resursus, lai stiprinātu pētniecības pasākumus, tādējādi palielinot Eiropas pētniecības centienu vispārējo efektivitāti un paātrinot kurināmā elementu un ūdeņraža tehnoloģiju izstrādi un izmantošanu. 2011. gada 31. decembrī Komisijai piederēja 89,32 % no līdzdalības FCH. Plānotais orientējošais ES ieguldījums nepārsniegs EUR 470 miljonus līdz 2017. gada 31. decembrim.

2.3.2. Līdzdalība asociētajās iestādēs

Miljoni euro

	EIF	ARTEMIS	Clean Sky	ENIAC	Kopā
Summa 31.12.2010.	305	14	14	21	354
Iemaksas	0	11	117	14	142
Neto pārpalikuma/(deficīta) daļa	(3)	(25)	(131)	(15)	(174)
Pārējie kapitāla pārvietojumi	(10)	0	0	0	(10)
Summa 31.12.2011.	292	0	0	20	312

Līdzdalību asociētajās iestādēs uzskaita, izmantojot pašu kapitāla metodi. Turpmāk minētā uzskaites vērtība attiecas uz ES, pamatojoties uz tās līdzdalības asociētajās iestādēs procentuālo daļu.

Miljoni euro

	31.12.2011.	31.12.2010.
Aktīvi	460	447
Saistības	(162)	(93)
Ieņēmumi	28	25
Pārpalikums/(deficīts)	(167)	(180)

Eiropas Investīciju fonds (EIF)

Eiropas Investīciju fonds (EIF) ir Eiropas Savienības finanšu iestāde, kuras specializācija ir riska kapitāla un garantiju nodrošināšana MVU. Komisija ir apmaksājusi 20 %, nepieprasītais atlikums atbilst naudas summai EUR 720 miljonu apmērā.

Miljoni euro

EIF	Kopējais EIF kapitāls	Daļa, uz ko parakstījusies Komisija
Kopējā kapitāla daļa	3 000	900
Iemaksāts	(600)	(180)
Nepieprasīts	2 400	720

Kopuzņēmums ARTEMIS

Šī iestāde tika izveidota, lai ieviestu kopīgo tehnoloģiju ierosmi ar privāto sektoru par iegultajām datorsistēmām. Plānotais Komisijas ieguldījums nepārsniegs EUR 420 miljonus. Kumulatīvā neatzītā daļa no zaudējumiem šajā periodā ir EUR 3 miljoni.

Kopuzņēmums Clean Sky

Šīs iestādes mērķis ir paātrināt nekaitīgas gaisa pārvadājumu tehnoloģijas izstrādi, pārbaudi un demonstrēšanu ES un jo īpaši izveidot pilnībā novatorisku gaisa transporta sistēmu, lai mazinātu gaisa transporta ietekmi uz apkārtējo vidi. Plānotais Komisijas ieguldījums nepārsniegs EUR 800 miljonus. Kumulatīvā neatzītā daļa no zaudējumiem šajā periodā ir EUR 5 miljoni.

Kopuzņēmums ENIAC

ENIAC mērķis ir noteikt kopīgi saskaņotu pētniecības programmu nanoelektronikas jomā, lai izstrādātu pētniecības prioritātes galveno kompetenču attīstībai un pieņemšanai šajā jomā. Šos mērķus īsteno, apkopojot publiskā un privātā sektora resursus, lai atbalstītu projektu veidā īstenotus pētniecības un izstrādes pasākumus. ES kopējās saistības nepārsniegs EUR 450 miljonus. 2011. gada 31. decembrī Komisijai piederēja 96,77 % no līdzdalības ENIAC.

2.4. FINANŠU AKTĪVI: PĀRDOŠANAI PIEEJAMIE AKTĪVI

Miljoni euro

	31.12.2011.	31.12.2010.
<i>Garantiju fonds</i>	1 475	1 346
Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka	188	188
Riska kapitāla darījumi	134	137
ETF uzsākšanas mehānisms	234	199
Eiropas Fonds Dienvidaustrumu Eiropai	111	102
Vides izaugsmes fonds	69	20
GEEREF	38	56
Mikrofinansēšanas instruments "Progress"	18	14
Citi ieguldījumi	5	1
Kopā	2 272	2 063

2.4.1. Garantiju fonds

Garantiju Fonda neto aktīvi

Miljoni euro

	31.12.2011.	31.12.2010.
Pārdošanai pieejamie aktīvi	1 174	1 154
Nauda un tās ekvivalenti	302	193
Kopā aktīvi	1 476	1 347
Kopā saistības	(1)	(1)
Neto aktīvi	1 475	1 346

* pēc EFSM obligāciju izslēgšanas un ES sniegtā ieguldījuma, ko iemaksāja 2012. gada februārī

Ārējo darbību Garantiju fonds attiecas uz aizdevumiem, ko ES garantē saskaņā ar Padomes lēmumu, jo īpaši Eiropas Investīciju bankas (EIB) aizdevumiem ārpus ES un aizdevumiem saistībā ar makrofinansālu atbalstu (MFA aizdevumi), kā arī *Euratom* aizdevumiem ārpus ES. Tas ir ilgtermiņa instruments, lai segtu neatmaksātus aizdevumus, kurus garantējusi ES, un tāpēc to var uzskatīt par ilgtermiņa ieguldījumu. Par to liecina tas, ka gandrīz 83 % no pārdošanai pieejamiem aktīviem termiņš ir no 1 līdz 10 gadiem. Fondā ieskaita maksājumus no ES vispārējā budžeta 9 % apmērā no darbību kapitāla vērtības, procentu ienākumus no ieguldījumiem, kuros izmantoti fonda aktīvi, un summas, kas atgūtas no saistības nepildošiem parādniekiem, attiecībā uz kuriem fondam nācies pildīt sniegtās garantijas. Ja gada beigās izveidojas pārpalikums, to atmaksā, iekļaujot ES budžeta ieņēmumu pārskatā.

ES jāveido garantijas rezerve trešām valstīm izsniegtiem aizdevumiem. Šī rezerve paredzēta Garantiju fonda vajadzību un, ja nepieciešams, tādu garantiju pieprasījumu finansēšanai, kas pārsniedz fonda pieejamos līdzekļus, tā, lai šīs summas varētu atspoguļot budžeta izdevumos. Šī rezerve atbilst plānotajai summai 9 % apmērā no aizdevumu atlikuma gada beigās.

2.4.2. Citi pārdošanai pieejamie ilgtermiņa aktīvi

Šie ir ieguldījumi un līdzdalības daļas, kas iegādātas, lai palīdzētu saņēmējiem attīstīt savu uzņēmējdarbību.

Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka (ERAB)

Tā kā ERAB netiek kotēta biržā un, ņemot vērā līguma ierobežojumus, kas noteikti ERAB statūtos, kuri cita starpā attiecas uz līdzdalības daļu pārdošanu, nepārsniedzot iegādes izmaksas un tikai esošajiem daļu turētājiem, Komisijas daļu ERAB novērtē, no izmaksām atskaitot norakstīto vērtības samazinājumu.

Miljoni euro

ERAB	Kopējais ERAB kapitāls	Daļa, uz ko parakstījusies Komisija
Kopējā kapitāla daļa	28 380	900
Iemaksāts	(6 199)	(188)
Nepieprasīts	22 181	712

Riska kapitāla darījumos summas piešķir finanšu starpniekiem, lai finansētu ieguldījumus kapitālā. Tos pārvalda Eiropas Investīciju banka un finansē saskaņā ar Eiropas kaimiņattiecību politiku.

ETF uzsākšanas mehānisms ietver Izaugsmes un nodarbinātības programmu, MAP programmu, CIP programmu un tehnoloģiju nodošanas izmēģinājuma projektu, kas ir EIF aizgādībā un nodrošina atbalstu jaunu MVU izveidei un finansēšanai, ieguldot līdzekļus piemērotos specializētos riska kapitāla

fondos. Gada beigās tika pieņemtas saistības vēl par EUR 126 miljoniem *ETF* uzsākšanas mehānismam un MVU finansēšanas mehānismam, taču partneri šos līdzekļus vēl nav izmantojuši.

Šajā pozīcijā ir ietverts arī **Eiropas Fonds Dienvidaustrumu Eiropai**, kas ir ieguldījumu uzņēmums ar mainīgu akciju kapitālu, (*SICAV*). Eiropas Fonda Dienvidaustrumu Eiropai vispārējais mērķis ir tautsaimniecības attīstības un labklājības veicināšana Dienvidaustrumu Eiropā, ilgtspējīgi nodrošinot papildu finansējumu attīstībai ar vietējo finanšu starpnieku palīdzību.

Vides izaugsmes fonda (iepriekš – Dienvidaustrumu Eiropas energoefektivitātes fonds) vispārīgais mērķis ir uzlabot energoefektivitāti un veicināt atjaunojamo energoresursu izmantošanu Dienvidaustrumu Eiropā, piešķirot īpašu finansējumu uzņēmējiem un māsasaimniecībām sadarbībā ar finanšu iestādēm un izmantojot tiešu finansējumu. **GEEREF** ir jauns un inovatīvs fonds, kura mērķis ir nodrošināt riska kapitālu globālā mērogā, izmantojot privātus ieguldījumus energoefektivitātes ieguldījumu un atjaunojamo energoresursu projektiem jaunattīstības valstīs un pārejas ekonomikas valstīs.

2.5. FINANŠU AKTĪVI: ILGTERMIŅA AIZDEVUMI

Miljoni euro

	Paskaidrojums	31.12.2011.	31.12.2010.
No ES budžeta un EOTK piešķirtie aizdevumi	2.5.1.	170	162
No aizņemtiem līdzekļiem piešķirtie aizdevumi	2.5.2.	41 230	11 478
Kopā		41 400	11 640

2.5.1. No Eiropas Savienības budžeta un likvidējamās EOTK piešķirtie aizdevumi

Miljoni euro

	Aizdevumi ar īpašiem nosacījumiem	EOTK aizdevumi mājokļa iegādei	Kopā
Kopā 31.12.2010.	140	22	162
Jauni aizdevumi	31	0	31
Atmaksātās summas	(17)	(5)	(22)
Valūtas kursa starpības	(4)	-	(4)
Uzskaites vērtības pārmaiņas	1	2	3
Kopā 31.12.2011.	151	19	170

Aizdevumi ar īpašiem nosacījumiem ir piešķirti ar preferenciālām procentu likmēm, īstenojot sadarbību ar trešām valstīm. Visas summas atmaksājamas vairāk nekā 12 mēnešus pēc gada beigām. Efektīvās procentu likmes par šiem aizdevumiem ir no 7,73 % līdz 14,507 %.

2.5.2. No aizņemtiem līdzekļiem piešķirtie aizdevumi

Miljoni euro

	MFA	Euratom	Maksājumu bilance	EFSM	Likvidējamā EOTK	Kopā
Kopā 31.12.2010.	503	469	12 246	-	264	13 482
Jauni aizdevumi	126	-	1 350	28 000	-	29 476
Atmaksātās summas	(36)	(20)	(2 000)	-	-	(2 056)
Valūtas kursa starpības	-	-	-	-	6	6
Uzskaites vērtības pārmaiņas	2	2	29	344	(4)	373
Kopā 31.12.2011.	595	451	11 625	28 344	266	41 281
Parāda summa < 1 gads	5	-	-	-	46	51
Parāda summa > 1 gads	590	451	11 625	28 344	220	41 230

Šo summu lielo palielinājumu ir izraisījuši EFSM aizdevumi, kas izmaksāti 2011. gadā, un to atspoguļo ES aizņēmumu palielinājums (skatīt 2.16. paskaidrojumu). Sīkāku informāciju par aizdevumu un aizņēmumu darbībām skatīt 7. paskaidrojumā.

2.6. ILGTERMIŅA DEBITORU PARĀDI UN ATGŪSTAMĀS SUMMAS

Miljoni euro

	31.12.2011.	31.12.2010.
Dalībvalstis	268	14
Aizdevumi EOTK darbiniekiem	7	9
Garantijas un noguldījumi	11	14
Citi	3	3
Kopā	289	40

No iepriekš minētajiem debitoru parādiem EUR 273 miljoni (2010. gadā: EUR 14 miljoni) attiecas uz darījumiem, kas nav saistīti ar komerciālu apmaiņu. No dalībvalstīm saņemto ilgtermiņa debitoru parādu lielais palielinājums attiecas uz neizpildītajiem grāmatojumu noskaidrošanas lēmumiem saistībā ar ELGF un lauku attīstību. Šīs summas jāatgūst, izmantojot vairākus maksājumus 2012. un 2013. gadā, saistībā ar atsevišķām dalībvalstīm piešķirtu finansiālu palīdzību. 2013. gadā atgūstamās summas ir iekļautas iepriekš norādītajā tabulā, savukārt 2012. gadā atgūstamās summas ir iekļautas īstermiņa debitoru parādu kategorijā (skatīt 2.11.1. paskaidrojumu).

2.7. ILGTERMIŅA PRIEKŠFINANSĒJUMS

Miljoni euro

	Paskaidrojums	31.12.2011.	31.12.2010.
Priekšfinansējums	2.7.1.	40 625	40 298
Nākamo periodu izdevumi	2.7.2.	4 098	3 820
Kopā ilgtermiņa priekšfinansējums		44 723	44 118

2.7.1. Priekšfinansējums

Priekšfinansējuma atgūstamības vai izlietojuma laiks nosaka, vai to uzrāda kā īstermiņa vai ilgtermiņa priekšfinansējuma aktīvu. Izlietojumu nosaka projekta pamatā esošā nolīgumā. Visus atmaksājumus vai izlietojumu līdz 12 mēnešiem pirms pārskata datuma uzrāda kā īstermiņa priekšfinansējumu un tāpēc kā apgrozāmos līdzekļus, savukārt atlikums ir ilgtermiņa.

Par priekšfinansējumu saņemtās garantijas:

Tās ir garantijas, ko Eiropas Komisija atsevišķos gadījumos pieprasa no saņēmējiem, izmaksājot avansa maksājumus (priekšfinansējumu). Ir divas vērtības, kuras tiek uzrādītas šiem garantijas veidiem, – "nominālās" un "aktuālās" vērtības. "Nominālās" vērtības pamatojošais notikums ir saistīts ar garantijas esību. "Aktuālās" vērtības garantijas pamatojošais notikums ir priekšfinansējuma maksājums un/vai priekšfinansējuma dzēšana pēc tam. 2010. gada 31. decembrī to garantiju "nominālā" vērtība, kuras saņemtas par priekšfinansējumu, bija EUR 1 330 miljoni, savukārt šo garantiju „aktuālā” vērtība bija EUR 1 083 miljoni (2010. gadā attiecīgi EUR 1 227 miljoni un EUR 1 059 miljoni).

Atsevišķas priekšfinansējuma summas, kas izmaksātas saskaņā ar Septīto pētniecības pamatprogrammu pētniecībai un tehnoloģiju attīstībai (FP7), faktiski sedz Dalībnieku garantiju fonds (DGF) – 2011. gadā izmaksātā priekšfinansējuma kopsumma bija EUR 3,3 miljardi (2010. gadā – EUR 3,2 miljardi). Šis fonds ir ar Eiropas Savienību nesaistīta vienība, un tās pārskati nav konsolidēti šajos pārskatos – 11.2.3. paskaidrojums.

ILGTERMIŅA PRIEKŠFINANSĒJUMS

Miljoni euro

Pārvaldības veids	31.12.2011.	31.12.2010.
Tieša centralizēta pārvaldība	1 219	1 695
Netieša centralizēta pārvaldība	774	620
Decentralizēta pārvaldība	697	441
Dalīta pārvaldība	37 249	37 055
Kopēja pārvaldība	686	487
Kopā ilgtermiņa priekšfinansējums	40 625	40 298

Lielākās ilgtermiņa priekšfinansējuma summas saistītas ar struktūrfondu pasākumiem 2007.-2013. gada plānošanas periodam: Reģionālās attīstības fonds (ERAF), Sociālais fonds (ESF), Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai (ELFLA), Kohēzijas fonds (KF) un Zivsaimniecības fonds. Tā kā daudzi no šiem projektiem pēc būtības ir ilgtermiņa projekti, attiecīgajiem avansa maksājumiem jābūt pieejamiem periodā, kas ilgāks par vienu gadu. Tāpēc šīs priekšfinansējuma summas norādītas kā ilgtermiņa aktīvi.

Priekšfinansējums veido lielu daļu no kopējiem ES aktīviem, un tāpēc tiem tiek regulāri pievērsta pienācīga uzmanība. Jānorāda, ka priekšfinansējuma summām dažādās programmās ir jābūt pietiekamām, lai saņēmējam nodrošinātu nepieciešamos apgrozāmos līdzekļus, lai sāktu projektu, vienlaikus aizsargājot ES finanšu intereses un ņemot vērā juridiskos, darbības un izmaksu efektivitātes ierobežojumus. Komisija ir pienācīgi ņēmusi vērā visus šos elementus, lai uzlabotu priekšfinansējuma pārbaudi.

Aplūkojot tuvāk priekšfinansējuma izmaiņas, atklājas, ka straujš palielinājums bija vērojams 2007.-2009. gadā, kas sakrīt ar 2007.-2013. gada plānošanas perioda pirmajiem gadiem. Šajā periodā tika sāktas jaunas programmas un darbības, kam Komisija sniedza atbalstu priekšfinansējuma maksājumu veidā. 2011. gadā pirmo reizi priekšfinansējuma līmenis samazinājās; šī tendence apstiprina, ka 2007-2013. gada finanšu shēmas pirmajos gados pieredzētais palielinājums ir normāla attīstība, kas saistīta ar daudzgadu programmu izdevumu profilu. Priekšfinansējuma kopsumma 2011. gadā salīdzinājumā ar 2010. gadu samazinājās par 1,5 % jeb EUR 743 miljoniem, tas galvenokārt attiecas uz īstermiņa summām saistībā ar dalīto pārvaldību (skatīt **2.12.1.** paskaidrojumu). Tomēr šis samazinājums ir kompensēts ar nākamo periodu izdevumu palielinājumu saistībā ar jaunu aktīvu atzīšanu attiecībā uz atbalstu shēmas avansa summām, ko Komisija atmaksājusi dalībvalstīm (skatīt turpmāk).

2.7.2. Nākamo periodu izdevumi

Miljoni euro

	31.12.2011.	31.12.2010.
<i>Finansēšanas vadības instrumenti</i>	3 378	3 820
Atbalsta shēmas	720	-
Kopā	4 098	3 820

Kohēzijas un lauku attīstības 2007.-2013. gada programmu ietvaros maksājumus no ES budžeta dalībvalstīm var veikt kā ieguldījumus finansēšanas vadības instrumentos (izdevumu, garantiju vai kapitāla instrumentu veidā), par kuru izveidi un pārvaldību ir atbildīgas dalībvalstis. Šiem instrumentiem neizlietotie naudas līdzekļi gada beigās nonāk ES īpašumā (tāpat kā standarta priekšfinansējums) un tādējādi tos uzrāda kā aktīvus Komisijas bilanci. Tomēr tiesību pamataktos nav noteikts dalībvalstu pienākums sniegt periodiskus ziņojumus Komisijai par šo avansu izmantošanu, un dažos gadījumos tie pat nav jānorāda Komisijai iesniegtajos izdevumu pārskatos. Tādējādi, pamatojoties uz informāciju par līdzekļu izmantojumu, kas saņemta no dalībvalstīm, katra gada beigās tiek veikta šā aktīva vērtības aplēse.

Vienlaikus ar finansēšanas vadības instrumentu iekļaušanu bilanci 2010. gadā, Komisija analizēja arī līdzīgas shēmas, saskaņā ar kurām dalībvalstīm tiek izmaksāti avansi. Tā pieprasīja informāciju no dalībvalstīm par avansu, kas saņemti no dažādām atbalsta shēmām, izmantošanu (valsts atbalsts, ELGF tirgus pasākumi) un par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda iemaksām. Tomēr 2010. gada beigās nebija pieejama pietiekama dalībvalstu informācija, lai Komisija varētu veikt ticamu novērtējumu par 2010. gada 31. decembrī pieejamajām summām. Pašreizējā informācija liecina, ka šīs summas nav būtiskas. Veicot nepārtrauktu darbu 2011. gadā, Komisija tagad var labāk novērtēt šos pieejamos avansus, pamatojoties uz dalībvalstu informāciju, tādējādi aktīvs tagad ir iegrāmatots Komisijas bilanci 2011. gada 31. decembrī un sadalīts starp ilgtermiņa (EUR 720 miljoni) un īstermiņa (EUR 1 792 miljoni, skatīt **2.12.2.** paskaidrojumu) aktīviem atkarībā no tā, kad avansus ir paredzēts izmantot. Šā aktīva atzīšana nozīmē 2011. gada izdevumu samazinājumu par tādu pašu summu.

APGROZĀMIE LĪDZEKĻI

2.8. Krājumi

Miljoni euro

Apraksts	31.12.2011.	31.12.2010.
Zinātniskie materiāli	78	71
Citi	16	20
KOPĀ	94	91

2.9. FINANŠU AKTĪVI: PĀRDOŠANAI PIEEJAMIE AKTĪVI

Pārdošanai pieejamos finanšu aktīvus iegādājas to atdeves vai peļņas dēļ vai tos tur, lai izveidotu noteiktu aktīvu struktūru vai likviditātes papildu avotu, un tāpēc tos iespējams pārdot, lai nodrošinātu likviditātes vajadzības, vai procentu likmju izmaiņu gadījumā.

PĀRDOŠANAI PIEEJAMIE AKTĪVI

Miljoni euro

	31.12.2011.	31.12.2010.
Likvidējamā EOTK	1 463	1 283
BUFI ieguldījumi	1 358	515
Riska dalīšanas finanšu mehānisms	547	419
Aizdevumu garantijas instruments <i>TEN-T</i> projektiem	97	111
Eiropas Ķimikāliju aģentūra	151	-
Citi	3	3
Kopā	3 619	2 331

Attiecībā uz likvidējamās EOTK summām visi pārdošanai pieejamie ieguldījumi ir parāda vērtspapīri EUR valūtā un tiek kotēti aktīvā tirgū. Parāda vērtspapīru ar galīgo termiņu 2012. gadā vērtība (izteikta to patiesajā vērtībā) 2011. gada 31. decembrī bija EUR 481 miljons (2010. gadā – EUR 294 miljoni).

Kaut arī ir bijušas aktīvu iegādes gan Riska dalīšanas finanšu mehānismā, gan Aizdevumu garantijas instrumentā *TEN-T* projektiem (skatīt arī **5.1.2.** paskaidrojumu), ievērojamais palielinājums pagājušajā gadā galvenokārt ir saistīts ar provizorisks iekasētu soda naudu summu pieaugumu īpaši izveidotā fondā, ko pārvalda *ECFIN* ĢD (*BUFI*). Pirms 2010. gada šīs summas būtu turētas īpašos bankas kontos – skatīt **2.13.2.** paskaidrojumu, nauda, uz ko attiecas izmantošanas ierobežojumi.

2.10. FINANŠU AKTĪVI: ĪSTERMIŅA AIZDEVUMI

Šīs ir summas, kas galvenokārt attiecas uz aizdevumiem, kuru atlikušais galīgais termiņš ir mazāks par 12 mēnešiem pēc bilances datuma (sīkāku informāciju skatīt **2.5.2.** paskaidrojumā iepriekš). Pagājušajā gadā šeit tika iekļauta summa EUR 2 miljardu apmērā saistībā ar maksājumu bilances aizdevumu Ungārijai, kas tika atmaksāts 2011. gada decembrī. Šajā pozīcijā ir iekļauti arī termiņnoguldījumi EUR 51 miljona apmērā, kas galvenokārt saistīti ar Eiropas Ārējās darbības dienestu un Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centru.

2.11. CITI DEBITORU PARĀDI UN ATGŪSTAMĀS SUMMAS

Miljoni euro

	Paskaidrojums	31.12.2011.	31.12.2010.
Īstermiņa debitoru parādi	<i>2.11.1.</i>	6 189	6 786
Dažādi debitoru parādi	-	21	20
Uzkrātie ienākumi un nākamo periodu izdevumi	<i>2.11.2.</i>	3 267	4 525
Kopā		9 477	11 331

Iepriekš minētā kopsumma ietver aplēstos EUR 8 955 miljonus (2010. gadā: EUR 11 009 miljoni), kas attiecas uz darījumiem, kas nav saistīti ar komerciālu apmaiņu.

2.11.1. Īstermiņa debitoru parādi

Miljoni euro

Uzskaites grupa	31.12.2011.			31.12.2010.		
	Bruto summa	Norakstītā summa	Neto vērtība	Bruto summa	Norakstītā summa	Neto vērtība
Klienti	379	(94)	285	207	(79)	128
Soda nauda	3 369	(244)	3 125	4 584	(406)	4 178
Dalībvalstis	4 243	(1 550)	2 693	4 011	(1 625)	2 386
Citi	89	(3)	86	96	(2)	94
Kopā	8 080	(1 891)	6 189	8 898	(2 112)	6 786

Klienti

Tie ir iekasēšanas rīkojumi, kas iegrāmatoti uzskaitē gada beigās kā konstatētas atgūstamas prasījumu summas un vēl nav iekļauti citās pozīcijās bilances aktīvu daļā.

Soda nauda

Tas attiecas uz summām, kas jāatgūst saistībā ar Komisijas uzliktajām soda naudām. Attiecībā uz šiem debitoru parādiem ir saņemtas garantijas EUR 3 012 miljonu apmērā par soda naudām, kas nebija

nomaksātas līdz 2011. gada 31. decembrim (2010. gadā: EUR 2 585 miljoni). Jāpiebilst, ka EUR 209 miljoni no debitoru parādiem bija maksājami pēc 2011. gada 31. decembra.

No dalībvalstīm saņemamie debitoru parādi

Miljoni euro

	31.12.2011.	31.12.2010.
Debitoru parādi saistībā ar ELGF un lauku attīstību		
ELGF	1 439	1 130
ELFLA	23	-
PLAI	37	19
SAPARD	142	146
Norakstītā summa	(771)	(814)
Kopā	870	481
Samaksātais un no dalībvalstīm atgūstamais PVN	41	46
Pašu resursi		
Iekļauts A kontā	29	81
Iekļauts atsevišķā kontā	1 263	1 285
Norakstītā summa	(779)	(811)
Citi	<u>114</u>	<u>391</u>
Kopā	627	946
Pārējie no dalībvalstīm saņemamie debitoru parādi		
Paredzamā priekšfinansējumu atgūšana	963	561
Citi	<u>192</u>	<u>352</u>
Kopā	1 155	913
Kopā	2 693	2 386

Debitoru parādi saistībā ar ELGF un lauku attīstību

Šajā postenī galvenokārt ietilpst tās ELGF līdzekļu saņēmēju parāda summas 31. decembrī, ko dalībvalstis deklarējušas un apstiprinājušas 15. oktobrī. Tika veikts novērtējums par debitoru parādiem, kas radušies pēc minētās deklarācijas iesniegšanas līdz 31. decembrim. Komisija arī novērtē norakstāmās summas saistībā ar līdzekļu saņēmēju parādiem, kuru atgūšana ir maz ticama. Tas, ka ir veikta šāda korekcija, nenozīmē, ka Komisija atsakās no tiesībām atgūt šīs summas nākotnē. Korekcijā ir iekļauts arī samazinājums par 20 %, kas atbilst summām, ko dalībvalstis drīkst paturēt administratīvo izmaksu segšanai.

Debitoru parādi par pašu resursiem

Jāpiebilst, ka dalībvalstīm ir tiesības ieturēt 25 % no tradicionālajiem pašu resursiem iekasēšanas izmaksu segšanai, tāpēc iepriekš minētās summas neietver šo atskaitījumu. Pamatojoties uz dalībvalstu iesniegto novērtējumu, no dalībvalstu debitoru parādiem ir atskaitītas norakstāmās summas. Tomēr tas nenozīmē, ka Komisija atsakās no tiesībām atgūt šīs vērtības korekcijas summas.

2.11.2. Uzkrātie ienākumi un nākamo periodu izdevumi

Miljoni euro

	31.12.2011.	31.12.2010.
Uzkrātie ienākumi	2 952	3 445
Nākamo periodu izdevumi	296	1 061
Citi	19	19
Kopā	3 267	4 525

Lielākā summa šajā pozīcijā ir uzkrātie ienākumi:

Miljoni euro

	31.12.2011.	31.12.2010.
Pašu resursi	2 644	2 657
Piešķirtie lauksaimniecības ieņēmumi nov. un dec.	111	72
ELGF: neizpildītie atbilstības koriģēšanas lēmumi	-	520

Eiropas Savienības 2011. gada konsolidētie pārskati

Kohēzijas fonds, Reģionālās attīstības fonds un Lauku attīstības fonds: finanšu korekcijas	16	43
Citi uzkrātie ienākumi	181	153
Uzkrātie ienākumi kopā	2 952	3 445

Nozīmīgais nākamo periodu izdevumu samazinājums galvenokārt ir saistīts ar to līdzekļu grāmatvedības uzskaites uzlabojumiem, ko dalībvalstis ir pārskaitījušas finansēšanas vadīšanas instrumentiem un kas gada beigās vēl nav deklarēti Komisijai vai kurus Komisija vēl nav atmaksājusi. Šīs summas tagad tiek atskaitītas no uzkrātajiem izdevumiem, ar kuriem tās ir saistītas.

Citi uzkrātie ienākumi galvenokārt ir novēloti procentu ienākumi, uzkrātie banku procenti un procenti par priekšfinansējumu.

2.12. ĪSTERMIŅA PRIEKŠFINANSĒJUMS

Miljoni euro

	Paskaidrojums	31.12.2011.	31.12.2010.
Priekšfinansējums	2.12.1.	8 089	9 123
Nākamo periodu izdevumi	2.12.2.	2 918	955
Kopā īstermiņa priekšfinansējums		11 007	10 078

2.12.1 Priekšfinansējums

Miljoni euro

Pārvaldības veids	31.12.2011.	31.12.2010.
Tieša centralizēta pārvaldība	3 048	3 038
Netieša centralizēta pārvaldība	3 037	2 368
Decentralizēta pārvaldība	330	536
Dalīta pārvaldība	761	2 177
Kopēja pārvaldība	803	894
Īsteno citas iestādes un aģentūras	110	110
Kopā īstermiņa priekšfinansējums	8 089	9 123

Samazinājums dalītās pārvaldības īstermiņa priekšfinansējumā ir saistīts ar 2000.-2006. gada plānošanas procesa straujo noslēgumu (galvenokārt lauku attīstības fonds, reģionālās attīstības fonds un kohēzijas fonds). Kaut arī 2011. gadā tika izmaksātas iepriekšējā finansējuma daļas par jauniem projektiem (programmas 2007.-2013. gadam), tās tiek klasificētas kā ilgtermiņa aktīvi, kā paskaidrots 2.7. paskaidrojumā.

2.12.2. Nākamo periodu izdevumi

Miljoni euro

	31.12.2011.	31.12.2010.
Finansēšanas vadības instrumenti	1 126	955
Atbalsta shēmas	1 792	-
Kopā	2 918	955

Kā izklāstīts 2.7.2. paskaidrojumā, šīs summas ir saistītas ar maksājumiem dalībvalstīm kohēzijas un lauku attīstības 2007.-2013. gada programmām, lai atmaksātu saņēmējiem izmaksātās avansa summas, bet kuras līdz gada beigām nav izmantotas. Iepriekš minēto summu izmantošana ir paredzēta 2012. gadā.

2.13. NAUDA UN TĀS EKIVALENTI

Miljoni euro

	31.12.2011.	31.12.2010.
Nauda, uz ko neattiecas izmantošanas ierobežojumi		
Konti valstu kasēs un centrālajās bankās	7 450	10 123
Tekošie konti	1 099	1 150
Avansa konti	43	39

Eiropas Savienības 2011. gada konsolidētie pārskati

Pārvedumi (nauda ceļā)	(5)	1
Īstermiņa noguldījumi un citi naudas ekvivalenti	<u>2 028</u>	<u>1 670</u>
Kopā	10 615	12 983
Naudas līdzekļi, uz ko attiecas izmantošanas ierobežojumi	8 320	9 080
Kopā	18 935	22 063

2.13.1. Nauda, uz ko neattiecas izmantošanas ierobežojumi

Nauda, uz ko neattiecas izmantošanas ierobežojumi, ir visi līdzekļi, kas atrodas Komisijas kontos katrā dalībvalstī un EBTA valstī (valsts kasē vai centrālajā bankā), norēķinu kontos, avansa kontos, kā arī īstermiņa bankas noguldījumi un skaidras naudas līdzekļi sīkiem izdevumiem.

Summas, kas ir parādītas kā īstermiņa noguldījumi, attiecas galvenokārt uz naudas līdzekļiem, kurus Komisijas vārdā pārvalda uzticības personas konkrētu no ES budžeta finansētu programmu īstenošanai. Gada beigās EUR 118 miljoni bija piesaistīti, taču citas puses šos līdzekļus vēl nebija izmantojušas.

2.13.2. Naudas līdzekļi, uz ko attiecas izmantošanas ierobežojumi

Nauda, uz ko attiecas izmantošanas ierobežojumi, ir summas, kas saņemtas saistībā ar Komisijas uzliktajām soda naudām, kuru maksājumu vēl var apstrīdēt. Šīs summas atrodas īpašos noguldījuma kontos, kas netiek izmantoti citām darbībām. Gadījumos, kad ir iesniegta pārsūdzība vai nav zināms, vai otra puse iesniegs pārsūdzību, attiecīgā summa tiek norādīta kā iespējamās saistības **5.2.** paskaidrojumā.

ILGTERMIŅA SAISTĪBAS

2.14. PENSIJAS UN CITI DARBINIEKU PABALSTI

	<i>Miljoni euro</i>	
	31.12.2011.	31.12.2010.
Pensijas – darbinieki	30 617	32 801
Pensijas – citi	777	840
Kopīgā veselības apdrošināšanas shēma	3 441	3 531
Kopā	34 835	37 172

2.14.1. Pensijas – darbinieki

Saskaņā ar Civildienesta noteikumu 83. pantu pabalstu maksājumus, kas paredzēti šajā pensiju shēmā (PSEO: Eiropas Savienības ierēdņu pensiju shēma), veic no ES budžeta. Shēma netiek finansēta, bet dalībvalstis kolektīvi garantē minēto pabalstu maksājumus atbilstīgi šo izdevumu finansēšanai noteiktajam apmēram. Turklāt vienu trešdaļu no šīs shēmas ilgtermiņa finansējuma veido ierēdņu obligātās iemaksas.

Pensiju shēmas saistības tika novērtētas, pamatojoties uz darbinieku un pensionēto darbinieku skaitu 2011. gada 31. decembrī un minētajā datumā piemērojamo Civildienesta noteikumu normām. Šo novērtējumu veica saskaņā ar 25. SPSGS noteikto metodiku (un attiecīgi arī ES grāmatvedības 12. noteikumu). Metodi, ko piemēro minēto saistību aprēķināšanā, sauc par plānotās vienības kredītmēti. Vērtējumā izmantoti šādi vērtēšanas datumā pieejamie galvenie aktuāra pieņēmumi.

Aktuāra pieņēmumi	31.12.2011.	31.12.2010.
Nominālā diskonta likme	4.9%	4.6%
Paredzamais inflācijas līmenis	1.8%	2.1%
Faktiskā diskonta likme	3.0%	2.4%
Laulību varbūtība: vīrietim/sievietei	84%/38%	84%/38%
Vispārējais algu pieaugums/pensiju pārvērtēšana	0%	0%
2008. gada starptautiskā civildienesta ierēdņu dzīves ilguma tabula.	Jā	Jā

Pensiju saistību ievērojamais samazinājums ir skaidrojams ar piemērotās diskonta likmes būtisko pieaugumu, kā rezultātā šajā gadā ir liela aktuārā peļņa.

Darbinieku pabalstu bruto saistību pārmaiņas

Miljoni euro

	Saistības darbinieku pensijām	Veselības apdrošināšana
Bruto saistības iepriekšējā gada beigās	36 639	3 791
Darba izmaksas / parastās izmaksas	1 255	169
Procentu izmaksas	1 716	180
Samaksātie pabalsti	(1 187)	(112)
Aktuārā peļņa	(4 226)	(317)
Pārmaiņas sakarā ar jauniem darbiniekiem	36	0
Bruto saistības gada beigās	34 233	3 711
Pensiju saistību koeficients	834	N/A
Pensiju nodokļu atskaitījums	(4 450)	N/A
Plāna aktīvi	0	(270)
Neto saistības gada beigās	30 617	3 441

2.14.2. Pensijas – citi

Šeit ietilpst pensiju saistības attiecībā uz Komisijas, Tiesas (un Vispārējās tiesas), Revīzijas palātas, Padomes ģenerālsēkretāru, Ombuda, Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja un Eiropas Savienības Civildienesta tiesas esošajiem un bijušajiem locekļiem. Šajā pozīcijā ietvertas arī saistības attiecībā uz Eiropas Parlamenta deputātu pensijām.

2.14.3. Kopīgā veselības apdrošināšanas shēma

Novērtētas arī ES saistības attiecībā uz kopīgajā veselības apdrošināšanas shēmā veicamajām iemaksām par tās pensionētajiem darbiniekiem. Bruto saistības ir novērtētas par EUR 3 711 miljoniem, un plāna aktīvi EUR 270 miljonu apmērā ir atskaitīti no bruto saistībām, lai iegūtu neto summu. Aprēķinā izmantotā diskonta likme un vispārējais algu pieaugums ir tādi paši kā tie, kas izmantoti darbinieku pensiju vērtējumā.

2.15. ILGTERMIŅA UZKRĀJUMI

Miljoni euro

	Summa 31.12.2010.	Papildu uzkrājumi	Apvērstās neizlietotās summas	Izlietotās summas	Pārvietošana uz īstermiņa uzkrājumiem	Aplēšu izmaiņas	Summa 31.12.2011.
Tiesas prāvas	306	95	(29)	(4)	0	0	368
Kodolobjekta nojaukšana	905	0	0	(8)	(29)	137	1 005
Finanšu	86	41	0	0	(30)	3	100
Citi	20	4	(2)	0	0	0	22
Kopā	1 317	140	(31)	(12)	(59)	140	1 495

Tiesas prāvas

Šeit novērtētas summas, kas, iespējams, būs jāmaksā vairāk nekā 12 mēnešus pēc gada beigām saistībā ar vairākām notiekošām tiesas prāvām. Lielākā daļa attiecas uz gada beigās vēl nepabeigtām tiesas prāvām saistībā ar ELGF izdevumu finansiālu koriģēšanu un citām tiesas prāvām, kas skar lauksaimniecības izdevumus.

Kodolobjekta nojaukšana

Neatkarīgu ekspertu konsorcijs 2008. gadā atjaunināja savu 2003. gada pētījumu, lai novērtētu KPC kodoliekārtu ekspluatācijas pārtraukšanas un atkritumu apsaimniekošanas programmas izmaksas. Pārskatītā aplēse EUR 1 222 miljonu apmērā (iepriekš – EUR 1 145 miljoni) ir pamats uzkrājumu iekļaušanai finanšu pārskatos. Saskaņā ar ES grāmatvedības noteikumiem aprēķinātos uzkrājumus indeksē atbilstoši inflācijai un tad diskontē līdz to neto pašreizējai vērtībai (izmantojot euro nulles kupona mijmaiņas darījumu procentu likmju līkni). Ņemot vērā minētās programmas paredzamo ilgumu (aptuveni 20 gadi), jāatzīst, ka pastāv zināma nenoteiktība attiecībā uz šo novērtējumu, un galīgās izmaksas varētu atšķirties no pašreiz noteiktajām summām.

Finanšu uzkrājumi

Tie ir uzkrājumi, kas atbilst paredzamajiem zaudējumiem, kas iestāsies saistībā ar garantijām, kas piešķirtas saskaņā ar 1998. gada MVU garantiju mehānismu, 2001. gada MVU garantiju mehānismu un 2007. gada MVU garantiju mehānismu KJP ietvaros un Eiropas progresā mikrofinansēšanas instrumentu (Garantiju), kur Eiropas Investīciju fonds (EIF) var Komisijas uzdevumā savā vārdā izsniegt garantijas, kuru risku uzņemas Komisija. Tomēr ar izmantotām un neizmantotām garantijām saistītais finanšu risks ir ierobežots. Ilgtermiņa finanšu uzkrājumus diskontē līdz to neto pašreizējai vērtībai (euro mijmaiņas gada likmi).

2.16. ILGTERMIŅA FINANŠU SAISTĪBAS

Miljoni euro

	Paskaidrojums	31.12.2011.	31.12.2010.
Ilgtermiņa aizņēmumi	2.16.1.	41 200	11 445
Garantiju fonds, izslēgšana*	2.4.1.	(21)	-
Kopā		41 179	11 445

* Garantiju fonda turējumā ir EFSM obligācijas, ko izdevusi Komisija, tāpēc tās ir jāizslēdz.

2.16.1. Ilgtermiņa aizņēmumi

Miljoni euro

	MFA	Euratom	Maksājumu u bilance	EFSM	Likvidējamā EOTK	Kopā
Kopā 31.12.2010.	503	469	12 246	0	231	13 449
Jauni aizņēmumi	126	0	1 350	28 000	0	29 476
Atmaksātās summas	(36)	(20)	(2 000)	0	0	(2 056)
Valūtas kursa starpības	0	0	0	0	6	6
Uzskaites vērtības pārmaiņas	2	2	29	344	(1)	376
Kopā 31.12.2011.	595	451	11 625	28 344	236	41 251
Parāda summa < 1 gads	5	0	0	0	46	51
Parāda summa > 1 gads	590	451	11 625	28 344	190	41 200

Šajā pozīcijā ietilpst Eiropas Savienības aizņēmumi, kuru termiņš pārsniedz vienu gadu. Aizņēmumos ietilpst ar sertifikātiem apliecināti parādi EUR 41 011 miljonu apmērā (2010. gadā – EUR 13 211 miljoni). Uzskaites vērtības pārmaiņas atbilst uzkrāto procentu izmaiņām. Sīkāku informāciju par aizdevumu un aizņēmumu darbībām skatīt 7. paskaidrojumā.

2.17. CITAS ILGTERMIŅA SAISTĪBAS

Miljoni euro

	31.12.2011.	31.12.2010.
Parādi par finanšu izpirkumnomu	1 603	1 672
Pa daļām apmaksātās ēkas	367	382
Citi	89	50
Kopā	2 059	2 104

ĪSTERMIŅA SAISTĪBAS

2.18. ĪSTERMIŅA UZKRĀJUMI

Miljoni euro

	Summa 31.12.2010.	Papildu uzkrājumi	Apvērstās neizlietotās summas	Izlietotās summas	Pārvietoējums no ilgtermiņa uzkrājumiem	Aplēšu izmaiņas	Summa 31.12.2011.
Tiesas prāvas	29	11	(18)	(5)	0	0	17
Kodolobjekta nojaukšana	21	0	0	(21)	29	0	29
Finanšu	140	27	(2)	(33)	30	3	165
Citi	24	56	(1)	(20)	0	0	59

Kopā	214	94	(21)	(79)	59	3	270
-------------	------------	-----------	-------------	-------------	-----------	----------	------------

Šajā pozīcijā ietverta uzkrājumu daļa maksājumiem, kuru termiņš ir mazāks par vienu gadu.

2.19. ĪSTERMIŅA FINANŠU SAISTĪBAS

Šī pozīcija ietver aizņēmumus (skatīt **2.16.** paskaidrojumu), kuru termiņš ir 12 mēnešu laikā pēc bilances datuma

2.20. KREDITORU PARĀDI

Miljoni euro

	Paskaidrojums	31.12.2011.	31.12.2010.
Ilgtermiņa saistību īstermiņa daļa	2.20.1	81	78
Īstermiņa kreditoru parādi	2.20.2	22 211	17 615
Dažādi kreditoru parādi	-	100	97
Uzkrātās maksas un nākamo periodu ienākumi	2.20.3	69 081	66 739
Kopā		91 473	84 529

2.20.1. Ilgtermiņa saistību īstermiņa daļa

Miljoni euro

	31.12.2011.	31.12.2010.
Saistības par finanšu izpirkumnomu	66	65
Citi	15	13
Kopā	81	78

2.20.2. Īstermiņa kreditoru parādi

Miljoni euro

Veids	31.12.2011.	31.12.2010.
Dalībvalstis	22 200	17 035
Piegādātāji un citi	1 511	1 292
Aplēstās neattiecināmās summas un vēl neizmaksātās avansa summas	(1 500)	(712)
Kopā	22 211	17 615

Īstermiņa kreditoru parādi ietver izmaksu pārskatus, ko Komisija saņēmusi atbilstīgi dotāciju pasākumiem. Tos kredītē par pieprasīto summu, saņemot pieprasījumu. Ja partneris ir dalībvalsts, tos klasificē kā dalībvalsts kreditoru parādus. Rēķiniem un kredīta avizo, kurus saņem atbilstīgi iepirkumu pasākumiem, piemēro to pašu kārtību. Attiecīgie izmaksu pieprasījumi ņemti vērā gada noslēguma periodizācijas procedūrās. Tāpēc pēc šiem periodizācijas ierakstiem novērtētās attiecināmās summas ir reģistrētas kā izdevumi, savukārt atlikusī daļa ir norādīta kā "aplēstās neattiecināmās summas un vēl neizmaksātās avansa summas" (skatīt turpmāk). Lai aktīvus un saistības nenovērtētu par augstu, tika izlemts atspoguļot maksājamo neto summu kā īstermiņa saistības.

Dalībvalstis

Lielākās summas šajā pozīcijā saistītas ar nesamaksātiem struktūrfondu izmaksu pieprasījumiem (EUR 5,8 miljardi ESF un EUR 14 miljardi ERAF un KF).

Piegādātāji un citi

Šajā pozīcijā ietvertas parāda summas pēc dotāciju un iepirkumu pasākumiem, kā arī publiskām institūcijām un nekonsolidētajām struktūrām (piemēram, EAF) maksājamās summas.

Aplēstās neattiecināmās summas un vēl neizmaksātās avansa summas

Kreditoru parādi ir samazināti par summu, kas atbilst saņemto, bet vēl nepārbaudīto un par neattiecināmiem uzskatāmo atlīdzības pieprasījumu daļai. Lielākās summas attiecas uz strukturālo darbību ģenerāldirektorātiem. Turklāt kreditoru parādi ir samazināti par saņemto atlīdzības pieprasījumu daļu, kas atbilst nākamo periodu izdevumiem, kas vēl jāizmaksā gada beigās (EUR 1 miljards).

2.20.3. Uzkrātās maksas un nākamo periodu ienākumi

Miljoni euro

	31.12.2011.	31.12.2010.
Uzkrātās maksas	68 577	66 326
Nākamo periodu ienākumi	490	407
Summas saistībā ar konsolidētajām iestādēm	14	6
Kopā	69 081	66 739

Uzkrāto maksu sadalījums ir šāds.

Miljoni euro

	31.12.2011.	31.12.2010.
Lauksaimniecība un lauku attīstība:		
ELGF: izdevumi 16/10 – 31/12	33 774	33 015
ELGF: tiešais atbalsts	10 701	10 703
ELGF: cukura nozares pārstrukturēšana	224	400
ELGF: Citi	23	(303)
ELFLA	<u>12 127</u>	<u>10 792</u>
Kopā	56 849	54 607
Strukturālas darbības:		
EZF	56	116
ERAF un Kohēzijas fonds	4 791	4 894
ISPA	172	74
ESF	<u>1 687</u>	<u>2 182</u>
Kopā	6 706	7 266
Citas uzkrātās maksas:		
Pētniecība un izstrāde	1 157	1 267
Citi	<u>3 865</u>	<u>3 186</u>
Kopā	5 022	4 453
Kopā uzkrātās maksas	68 577	66 326

Nākamo periodu ienākumu lielo summu 2011. gada 31. decembrī izskaidro divu dalībvalstu veiktie pašu resursu iemaksu avansa maksājumi 2011. gadā.

NETO AKTĪVI UN REZERVES

2.21. REZERVES

Miljoni euro

	31.12.2011.	31.12.2010.
Patiesās vērtības rezerve	(108)	(61)
Pārējās rezerves		
Garantiju fonds	1 911	1 746
Pārvērtēšanas rezerve	57	57
Citi	<u>1 748</u>	<u>1 742</u>
Kopā	3 716	3 545
Kopā	3 608	3 484

2.21.1. Patiesās vērtības rezerve

Saskaņā ar grāmatvedības noteikumiem pārdošanai pieejamo aktīvu patiesās vērtības korekcijas uzskaita, izmantojot patiesās vērtības rezervi. 2011. gadā no patiesās vērtības rezerves tika atskaitīts

kumulatīvās patiesās vērtības neto samazinājums EUR 24 miljonu apmērā un šī summa tika atzīta saimnieciskās darbības rezultāta pārskatā saistībā ar pārdošanai pieejamiem aktīviem.

Patiesās vērtības rezervē gada beigās ir iekļauts patiesās vērtības samazinājums EUR 87 miljonu apmērā saistībā ar Grieķijas valdības obligācijām, kas ir ES turējumā (nominālajā vērtībā EUR 129 miljoni). Tomēr jāatzīmē, ka šie vērtspapīri 2012. gada sākuma tika apmainīti pret jauniem vērtspapīriem, uz ko attiecas līdzīgi noteikumi, bet uz ko neattiecas privātā sektora iesaiste parādu pārstrukturēšanā. Rezultātā visas summas, kuras bija jāatmaksā 2012. gada 20. martā (EUR 39 miljoni) un 18. martā (EUR 15,7 miljoni), tika pilnībā un savlaicīgi atmaksātas. Sīkāku informāciju par finanšu aktīvu patiesās vērtības uzskaiti lūdzam skatīt **1.5.5.** paskaidrojumā.

2.21.2. Pārējās rezerves

Garantiju fonds

Skatīt arī **2.4.1.** paskaidrojumu par Garantiju fonda darbību. Šī rezerve atspoguļo plānoto summu 9 % apmērā no fonda izsniegtajām garantijām, kas ir jātur kā aktīvi.

Pārvērtēšanas rezerve

Šī rezerve attiecas uz Komisijas zemes un ēku pārvērtēšanu, kas tika veikta pirms 2005. gada.

Citas rezerves

Summa galvenokārt attiecas uz likvidējamās EOTK rezervi Ogļu un tērauda izpētes fonda aktīviem. Šo rezervi izveidoja saistībā ar EOTK darbības izbeigšanu.

2.22. NO DALĪBVALSTĪM PIEPRASĀMĀS SUMMAS

Miljoni euro

	Summa
No dalībvalstīm pieprasāmās summas 2010. gada 31. decembrī	30 931
2010. gada budžeta pārpalikuma atdošana dalībvalstīm	4 539
Garantiju fonda rezerves pārmaiņas	165
Pārējo rezervju pārmaiņas	34
Gada saimnieciskais rezultāts (pārpalikums)	1 789
No dalībvalstīm pieprasāmās summas kopā 2011. gada 31. decembrī	37 458
Sadalījums	
Pabalsti darbiniekiem	34 835
Citas summas	2 623

Šī summa atspoguļo izdevumu daļu, kas Komisijai jau radušies līdz 2011. gada 31. decembrim un kas jāsedz no turpmāko gadu budžetiem. Daudzus izdevumus saskaņā ar uzkrāšanas principu grāmatvedībā atzīst N gadā, lai gan faktiski tos, iespējams, apmaksās N+1 gadā, un finansēs, izmantojot N+1 gada budžetu. Ja šīs saistības iekļauj pārskatos un attiecīgās summas finansē no turpmāko gadu budžetiem, gada beigās saistības ievērojami pārsniedz aktīvus. Nozīmīgākās summas, kas jānorāda, ir ELGF pasākumi. Lielāko daļu pieprasāmo summu dalībvalstis faktiski apmaksā īsākā laikposmā nekā 12 mēneši pēc attiecīgā finanšu gada beigām no nākamā gada budžeta.

Pamatā tikai Komisijas saistības par tās darbinieku pabalstiem apmaksā ilgākā periodā, un jāatzīmē, ka pensiju maksājumu finansējumu gada budžetos garantē dalībvalstis. Informācijai skatīt aplēsi par paredzamo darbinieku pabalstu maksājumu sadalījumu.

Miljoni euro

	Summa
Īstermiņa: 2012. gadā maksājamās summas	1 335
Ilgtermiņa: pēc 2012. gada maksājamās summas	33 500
Darbinieku pabalstu saistības kopā 31.12.2011.	34 835

Jāpiebilst arī, ka iepriekš minētais neietekmē budžeta izpildes rezultātu, – budžeta ieņēmumiem vienmēr ir jāsakrīt ar budžeta izdevumiem vai tie jāpārsniedz, un ieņēmumu pārpalikums tiek atdots atpakaļ dalībvalstīm.

3. EKONOMISKĀ REZULTĀTA PĀRSKATA PASKAIDROJUMI

3.1. PAŠU RESURSI UN IEŅĒMUMI NO IEMAKSĀM

Miljoni euro

	Paskaidrojums	2011. g.	2010. g.
Pašu resursu ieņēmumi:	3.1.1.		
NKI resursi		88 442	91 178
PVN resursi		14 763	12 517
Tradicionālie pašu resursi:			
Muitas nodokļi		16 528	16 065
Cukura nodevas		<u>161</u>	<u>150</u>
Tradicionālie pašu resursi kopā		16 689	16 215
Budžeta korekcijas	3.1.2.	4 533	2 135
Trešo valstu (tostarp EBTA valstu) iemaksas		250	283
Kopā		124 677	122 328

3.1.1. Pašu resursu ieņēmumi

Pašu resursi ir galvenais ES pamatdarbības ieņēmumu elements. Tādējādi lielāko daļu izdevumu finansē no pašu resursiem, jo pārējie ieņēmumi ir tikai kopējā finansējuma neliela daļa. Ir triju veidu pašu resursi: tradicionālie pašu resursi, PVN resursi un NKI resursi. Tradicionālie pašu resursi ietver cukura nodevas un muitas nodokļus. Arī korekcijas mehānisms attiecībā uz budžeta nelīdzsvarotību (Apvienotās Karalistes atlaide), kā arī Nīderlandes un Zviedrijas gada NKI iemaksas bruto samazinājums ir pašu resursu sistēmas daļa. Dalībvalstis patur 25 % no tradicionālajiem pašu resursiem kā iekasēšanas izmaksas, un iepriekš minētās summas ir uzrādītas bez šiem atskaitījumiem.

Jāatzīmē, ka Komisijas veiktajās pārbaudēs un Revīzijas palātas īstenotajās revīzijās ir uzsvērtas dažas atšķirības Beļģijas grāmatojumu noskaidrošanas un grāmatvedības sistēmās, kas ietekmē ticamību attiecībā uz summām, kas ieskaitītas ES budžetā saskaņā ar tradicionālajiem pašu resursiem. Beļģijas pieprasītā atlīdzība EUR 169 miljonu (bruto, EUR 126 miljoni neto) pašlaik tiek izskatīta, gaidot turpmāko revīziju un pārbažu rezultātus par Beļģijas tradicionālo pašu resursu summu pareizību, kas ieskaitītas Komisijas kontā.

3.1.2. Budžeta korekcijas

Budžeta korekcijas ietver budžeta pārpalikumu no 2010. gada (EUR 4 539 miljoni), kas dalībvalstīm tiek atmaksāts netieši, samazinot pašu resursu summas, kas tām ir jāpārskaita ES nākamajā gadā, un tādējādi tās veido 2011. gada ieņēmumus.

3.2. CITI PAMATDARBĪBAS IEŅĒMUMI

Miljoni euro

	Paskaidrojums	2011. g.	2010. g.
Soda nauda	3.2.1.	868	3 077
Lauksaimniecības nodevas	3.2.2.	65	25
Izdevumu atgūšana:	3.2.3.		
Tieša centralizēta pārvaldība		76	49
Netieša centralizēta pārvaldība		17	11
Decentralizēta pārvaldība		106	71
Kopēja pārvaldība		3	-
Dalīta pārvaldība		<u>845</u>	<u>1 776</u>
Kopā		1 047	1 907
Ieņēmumi no administratīvās darbības:	3.2.4.		
Personāls		1 141	1 073
Ar pamatlīdzekļiem saistītie ieņēmumi		94	13
Citi administratīvie ieņēmumi		<u>119</u>	<u>121</u>
Kopā		1 354	1 207
Dažādi pamatdarbības ieņēmumi	3.2.5.		
Korekcijas/uzkrājumi		59	157
Peļņa no valūtas maiņas		476	460
Citi		<u>1 507</u>	<u>1 355</u>
Kopā		2 042	1 972
Kopā		5 376	8 188

3.2.1. Soda nauda

Šie ieņēmumi attiecas uz soda naudām, kuras piemērojusi Komisija par konkurences noteikumu pārkāpumiem. Debitoru parākus un saistītus ieņēmumus atzīst, kad ir pieņemts Komisijas lēmums par soda naudu piemērošanu un adresātam par to oficiāli paziņots.

3.2.2. Lauksaimniecības nodevas

Šīs summas galvenokārt attiecas uz piena nodevām, kas ir tirgus organizācijas rīks, kura mērķis ir sodīt piena ražotājus, kuri pārsniedz references daudzumu. Tā kā tās nav saistītas ar Komisijas iepriekšējiem maksājumiem, praktiski tās tiek uzskatītas par ieņēmumiem īpašam mērķim.

3.2.3. Izdevumu atgūšana

Šī pozīcija atspoguļo Komisijas grāmatvedības sistēmā reģistrētos Komisijas izdotos iekasēšanas rīkojumus un atskaitījumu no turpmākiem maksājumiem par atgūstamajiem izdevumiem attiecībā uz iepriekš no vispārējā budžeta izmaksātām summām, pamatojoties uz pārbaudēm, pabeigtām revīzijām vai attiecināmības analīzi, kopā ar dalībvalstu izdotajiem iekasēšanas rīkojumiem ELGF līdzekļu saņēmējiem. Tā ietver arī uzkrāto ienākumu novērtējumu izmaiņas no iepriekšējā gada beigām līdz šim brīdim. Tomēr šajā pozīcijā ES izdevumu atgūšana nav norādīta pilnībā, jo īpaši par tādām būtiskām izdevumu jomām kā strukturālas darbības, attiecībā uz kurām darbojas īpaši mehānismi, kas nodrošina neattaisnotu summu atlīdzināšanu, no kuriem lielākā daļa neietver iekasēšanas rīkojumu izdošanu. Kā ieņēmumi nav ietverta arī priekšfinansējuma summu atgūšana saskaņā ar ES grāmatvedības noteikumiem.

Galvenā summa EUR 845 miljonu apmērā attiecas uz dalīto pārvaldību un sastāv galvenokārt no EUR 721 miliona saistībā ar Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu (ELGF) un EUR 109 miljoniem saistībā ar strukturālām darbībām.

a) Lauksaimniecība: ELGF

Saistībā ar Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu (ELGF) summas, kas šajā pozīcijā ir uzskaitītas kā attiecīgā gada ieņēmumi, ir EUR 721 miljons, un veidojas šādi:

- atbilstīguma korekcijas, par kurām nolemts gada laikā, EUR 686 miljonu apmērā;
- krāpšana un pārkāpumi EUR 35 miljonu apmērā: atmaksas summas, ko deklarējušās dalībvalstis un kas atgūtas gada laikā, EUR 174 miljoni, no kuriem atskaitīts to nesamaksāto summu samazinājums, ko deklarējušās dalībvalstis un kas atgūstamas gada beigās saistībā ar krāpšanu un pārkāpumiem, EUR 139 miljoni (EUR 991 miljons 2011. gada beigās salīdzinājumā ar EUR 1 130 miljoniem 2010. gada beigās) – skatīt arī 2.11.1. paskaidrojumu).

b) Strukturālas darbības

- Izdevumu atgūšana pozīcijā „Strukturāli pasākumi” bija EUR 109 miljoni (2010. gadā: EUR 279 miljoni). Galvenās summas šajā apakšpozīcijā ietver Komisijas izdotus iekasēšanas rīkojumus, lai atgūtu iepriekšējo gadu nepamatotus izdevumus EUR 127 miljonu apmērā, un uzkrāto ienākumu izmaiņas (palielinājumu) gada beigās EUR 28 miljonu apmērā (ko kompensē ar korekciju EUR 46 miljonu apmērā).

Iekasēšanas rīkojumi tiek izdoti tikai šādos gadījumos:

- Komisija pieņem oficiālus finanšu korekcijas lēmumus pēc tam, kad dalībvalstu pieprasītajās summās ir konstatēti neatbilstīgi izdevumi,
- programmas noslēguma korekcijas rezultātā rodas ES ieguldījuma samazinājums, jo dalībvalsts nav deklarējusi attiecināmos izdevumus pietiekamā apjomā, lai pamatotu kopējo priekšfinansējumu un jau veiktos starposma maksājumus; šādas operācijas var notikt bez oficiāla Komisijas lēmuma, ja dalībvalsts tam piekrīt,
- atgūto summu atmaksājumi pēc slēgšanas, ja tā notiek pēc tiesvedības pabeigšanas, kas slēgšanas brīdī vēl nebija pabeigta.

Citi iekasēšanas rīkojumi, kas izdoti atbilstīgi strukturālām darbībām, attiecas uz priekšfinansējuma atgūšanu. Šīs summas nav uzrādītas kā ieņēmumi, bet ieskaitītas bilances priekšfinansējuma pozīcijā.

3.2.4. Ieņēmumi no administratīvās darbības

Ieņēmumi tiek veidoti no atskaitījumiem no darbinieku algām un šos ieņēmumus pamatā veido divas summas — personāla pensijas iemaksas un ienākuma nodokļi.

3.2.5. Dažādi pamatdarbības ieņēmumi

Summa EUR 535 miljonu apmērā (2010. gadā: EUR 430 miljoni) ir saistīta ar summām, kas ir saņemtas no kandidātvalstīm. Peļņa no valūtas maiņas, izņemot finanšu darbību, kas ir aprakstīta 3.5. paskaidrojumā turpmāk, arī ir ietverta šajā pozīcijā. Tā rodas ikdienas darbību rezultātā un no attiecīgiem darījumiem, kas ir veikti citās valūtās nekā euro, kā arī no pārvērtēšanas gada beigās, kas ir vajadzīga, lai sagatavotu pārskatus. Tā ir gan realizēta, gan nerealizēta peļņa. Neto peļņa no valūtas maiņas bija EUR 94 miljoni par gadu (2010. gadā: EUR 23 miljoni).

3.3. ADMINISTRATĪVIE IZDEVUMI

Miljoni euro

	2011. g.	2010. g.
Personāla izdevumi	5 416	5 171
Nolietojums un vērtības samazinājums	412	384
Citi administratīvie izdevumi	3 148	3 059
Kopā	8 976	8 614

Šajā pozīcijā ir iekļauti izdevumi EUR 358 miljonu apmērā saistībā ar operatīvo izpirkumnomu – summas, kas tiks samaksātas šo izpirkumnomas līgumu darbības atlikušajā laikā, ir šādas:

Miljoni euro

Apraksts	Nākamo periodu maksājumi			
	< 1 gads	1-5 gadi	> 5 gadi	Kopā
Ēkas	318	1 203	790	2 311
IT materiāli un pārējais aprīkojums	22	35	1	58
Kopā	340	1 238	791	2 369

3.4. PAMATDARBĪBAS IZDEVUMI

Miljoni euro

	Paskaidrojums	2011. g.	2010. g.
Sākotnējie pamatdarbības izdevumi:	3.4.1.		
Tieša centralizēta pārvaldība		10 356	10 123
Netieša centralizēta pārvaldība		4 119	4 045
Decentralizēta pārvaldība		766	933
Dalīta pārvaldība		104 067	85 432
Kopēja pārvaldība		<u>1 714</u>	<u>1 868</u>
Kopā		121 022	102 401
Citi pamatdarbības izdevumi	3.4.2.		
Korekcijas/uzkrājumi		251	68
Zaudējumi no valūtas maiņas		382	439
Citi		<u>2 123</u>	<u>856</u>
Kopā		2 756	1 363
Kopā		123 778	103 764

Pamatdarbības izdevumu lielā palielinājuma pamatā ir dalītā pārvaldība, kur darbības paplašināšanās rezultātā saistībā ar 2007.-2013. plānošanas periodu 2011. gadā palielinājās izdevumu atzīšana. Galvenās izmaiņas ir notikušas kohēzijas un reģionālās attīstības jomās (EUR 19 miljardi). Ņemot vērā darbības ieņēmumu relatīvo stabilitāti, šis pamatdarbības izdevumu lielais pieaugums 2011. gadā radīja darbības deficītu EUR 2,7 miljardu apmērā.

3.4.1. Sākotnējie pamatdarbības izdevumi

Eiropas Komisijas pamatdarbības izdevumos ir ietvertas finanšu shēmas dažādās izdevumu kategorijas, un tiem ir dažādas formas atkarībā no tā, kā izmaksā naudu un kā to pārvalda. Lielākā daļa izdevumu ietilpst pozīcijā "Dalīta pārvaldība", kas ietver uzdevumu deleģēšanu dalībvalstīm tādās jomās kā ELGF tēriņi un darbības, kuras finansē, izmantojot dažādas strukturālas darbības (Reģionālās attīstības fonds, Sociālais fonds, Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai, Kohēzijas fonds un Zivsaimniecības fonds).

3.4.2. Citi pamatdarbības izdevumi:

Zaudējumi no valūtas maiņas, izņemot no finanšu darbības, kas aprakstīta 3.6. paskaidrojumā turpmāk, rodas ikdienas darbību rezultātā un no attiecīgiem darījumiem, kas ir veikti citās valūtās nekā euro, kā arī no gada beigās veiktas pārvērtēšanas, kas ir vajadzīga, lai sagatavotu pārskatus; tie ir gan realizēti, gan nerealizēti zaudējumi.

Pētniecības un izstrādes izmaksas

Miljoni euro

	2011. g.	2010. g.
Pētniecības izmaksas	327	295
Nekapitalizētas izstrādes izmaksas	145	157
Atzīti kā izdevumi	472	452

3.5. FINANŠU IEŅĒMUMI

Miljoni euro

	2011. g.	2010. g.
Dividenžu ienākumi	5	1
Procentu ienākumi:		
Par priekšfinansējumu	40	42
Par novēlotiem maksājumiem	89	382
Par pārdošanai pieejamiem aktīviem	113	100
Par aizdevumiem	921	394
Par naudu un tās ekvivalentiem	132	110
Citi	<u>5</u>	<u>2</u>
Kopā	1 300	1 030
Citi finanšu ienākumi:		
Gūtā peļņa no finanšu aktīvu pārdošanas	3	11
Citi	<u>178</u>	<u>83</u>
Kopā	181	94
Pašreizējās vērtības korekcijas	1	1
Peļņa no valūtas maiņas	4	52
Kopā	1 491	1 178

3.6. FINANŠU IZDEVUMI

Miljoni euro

	2011. g.	2010. g.
Procentu izdevumi:		
Noma	91	93
Par aizņēmumiem	903	380
Citi	<u>30</u>	<u>23</u>
Kopā	1 024	496
Citi finanšu izdevumi:		
Finanšu uzkrājumu korekcijas	74	60
Finanšu maksas par budžeta instrumentiem	47	55
Zaudējumi no pārdošanai pieejamo finanšu aktīvu vērtības samazinājuma	12	5
Realizētie zaudējumi no finanšu aktīvu pārdošanas	5	1
Citi	<u>144</u>	<u>42</u>
Kopā	282	163
Zaudējumi no valūtas maiņas	49	2
Kopā	1 355	661

3.7. ASOCIĒTO IESTĀŽU UN KOPUZŅĒMUMU NETO DEFICĪTA DAĻA

Saskaņā ar grāmatvedības pašu kapitāla metodi Komisija savā saimnieciskā rezultāta pārskatā iekļauj savu asociēto iestāžu un kopuzņēmumu neto deficīta daļu (skatīt arī 2.3.1. un 2.3.2. paskaidrojumu).

3.8. IEŅĒMUMI NO DARĪJUMIEM, KAS NAV SAISTĪTI AR KOMERCIĀLU APMAIŅU

Saimnieciskā rezultāta pārskatā 2011. gadā ir atzīti ieņēmumi no darījumiem, kas nav saistīti ar komerciālu apmaiņu, par summu EUR 130 391 miljons (2010. gadā: EUR 129 597 miljoni).

3.9. INFORMĀCIJAS SNIEGŠANA PA SEGMENTIEM

Pārskatā pa segmentiem ir sniegts pamatdarbības ieņēmumu un izdevumu sadalījums pa politikas jomām, kas balstīts uz budžeta līdzekļu sadales struktūru pa darbības jomām Komisijā. Politikas jomas var sagrupēt trīs apakšgrupās – „darbības Eiropas Savienībā”, „darbības ārpus Eiropas Savienības” un „dienesti un pārējās darbības”.

„Darbības Eiropas Savienībā” ir lielākā no šīm pozīcijām, jo tajā ir ietvertas daudzas politikas jomas Eiropas Savienībā. „Darbības ārpus Eiropas Savienības” ietver politikas jomas ārpus ES, piemēram, tirdzniecību un atbalstu. „Dienesti un pārējās darbības” ietver iekšējās un horizontālās darbības, kas ir vajadzīgas ES iestāžu un struktūru darbībai. Lūdzam ņemt vērā, ka informācija saistībā ar aģentūrām ir iekļauta attiecīgajā politikas jomā. Jāņem arī vērā, ka pašu resursi un iemaksas nav sadalītas starp dažādām darbībām, jo tās aprēķina, iekasē un pārvalda Komisijas centrālie dienesti.

Miljoni euro

	Darbības ES	Darbības ārpus ES	Dienesti un pārējās darbības	Likvidējamā EOTK	Citas iestādes	Konsolidācijā izslēgtās summas	Kopā
Soda nauda	868	0	0	0	0	0	868
Lauksaimniecības nodevas	65	0	0	0	0	0	65
Izdevumu atgūšana	906	138	3	0	2	(2)	1 047
Ieņēmumi no administratīvās darbības	142	2	993	0	664	(447)	1 354
Dažādi pamatdarbības ieņēmumi	2 502	98	580	7	132	(1 277)	2 042
CITI PAMATDARBĪBAS IEŅĒMUMI	4 483	238	1 576	7	798	(1 726)	5 376
<u>Administratīvie izdevumi:</u>							
Personāla izdevumi	(2 171)	(325)	(1 250)	0	(1 702)	32	(5 416)
Ar nemateriāliem aktīviem un pamatlīdzekļiem saistīti izdevumi	(109)	(1)	(121)	0	(181)	0	(412)
Citi administratīvie izdevumi	(955)	(286)	(858)	0	(1 624)	575	(3 148)
<u>Pamatdarbības izdevumi:</u>	(3 235)	(612)	(2 229)	0	(3 507)	607	(8 976)
Tieša centralizēta pārvaldība	(7 338)	(3 681)	(179)	0	0	842	(10 356)
Netieša centralizēta pārvaldība	(3 423)	(682)	(32)	0	0	18	(4 119)
Decentralizēta pārvaldība	(210)	(556)	0	0	0	0	(766)
Dalīta pārvaldība	(103 988)	(80)	1	0	0	0	(104 067)
Kopēja pārvaldība	(169)	(1 545)	0	0	0	0	(1 714)
Citi pamatdarbības izdevumi:	(2 420)	(134)	(399)	(52)	(10)	259	(2 756)
	(117 548)	(6 678)	(609)	(52)	(10)	1 119	(123 778)
PAMATDARBĪBAS IZDEVUMI KOPĀ	(120 783)	(7 290)	(2 838)	(52)	(3 517)	1 726	(132 754)
Neto pamatdarbības izdevumi	(116 300)	(7 052)	(1 262)	(45)	(2 719)	0	(127 378)
Pašu resursi un ieņēmumi no iemaksām							124 677
Pamatdarbības līdzekļu deficīts							(2 701)
Neto finanšu ieņēmumi							136
Pensiju un citu darbinieku pabalstu saistību izmaiņas							1 212

Eiropas Savienības 2011. gada konsolidētie pārskati

Asociēto iestāžu/kopuzņēmumu deficīta daļa	(436)
Gada saimnieciskās darbības rezultāts	(1 789)

INFORMĀCIJAS SNIEGŠANA PA SEGMENTIEM – DARBĪBAS ES

Miljoni euro

	Ekonomika un finanses	Uzņēmējdarbība un rūpniecība	Konkurence	Nodarbinātība	Lauksaimniecība	Transports un enerģētika	Vide	Pētniecība	Informācijas sabiedrība
<u>Citi pamatdarbības ieņēmumi</u>									
Soda nauda	0	7	858	0	0	0	0	0	0
Lauksaimniecības nodevas	0	0	0	0	65	0	0	0	0
Izdevumu atgūšana	0	4	0	23	807	7	1	5	24
Ieņēmumi no administratīvās darbības	0	14	0	0	0	12	0	39	0
Dažādi pamatdarbības ieņēmumi	4	54	161	41	121	207	40	723	9
CITI PAMATDARBĪBAS IEŅĒMUMI	4	79	1 019	64	993	226	41	767	33
<u>Administratīvie izdevumi:</u>	(66)	(199)	(89)	(110)	(127)	(374)	(119)	(402)	(133)
Personāla izdevumi	(60)	(143)	(83)	(84)	(106)	(255)	(86)	(231)	(107)
Ar nemateriāliem aktīviem un pamatlīdzekļiem saistīti izdevumi	0	(16)	0	(1)	0	(13)	(1)	(4)	0
Citi administratīvie izdevumi	(6)	(40)	(6)	(25)	(21)	(106)	(32)	(167)	(26)
<u>Pamatdarbības izdevumi:</u>	(66)	(1 116)	(1 492)	(11 044)	(57 063)	(1 427)	(256)	(4 207)	(1 251)
Tieša centralizēta pārvaldība	(66)	(665)	0	(148)	(30)	(802)	(239)	(2 739)	(1 230)
Netieša centralizēta pārvaldība	0	(313)	0	(2)	0	(501)	(1)	(1 369)	(14)
Decentralizēta pārvaldība	0	0	0	(29)	(5)	0	0	0	0
Dalīta pārvaldība	0	0	0	(10 841)	(56 883)	0	0	0	0
Kopēja pārvaldība	0	(94)	0	(6)	0	(68)	0	0	0
Citi pamatdarbības izdevumi:	0	(44)	(1 492)	(18)	(145)	(56)	(16)	(99)	(7)
PAMATDARBĪBAS IZDEVUMI KOPĀ	(132)	(1 315)	(1 581)	(11 154)	(57 190)	(1 801)	(375)	(4 609)	(1 384)
NETO PAMATDARBĪBAS IZDEVUMI	(128)	(1 236)	(562)	(11 090)	(56 197)	(1 575)	(334)	(3 842)	(1 351)
	Kopīgais pētniecības centrs	Zivsaimniecība	Iekšējais tirgus	Reģionālā politika	Nodokļi un muita	Izglītība un kultūra	Veselības un patērētāju aizsardzība	Tiesiskums, brīvība un drošība	Kopā darbības ES
<u>Citi pamatdarbības ieņēmumi</u>									
Soda nauda	0	0	0	0	0	0	0	3	868
Lauksaimniecības nodevas	0	0	0	0	0	0	0	0	65
Izdevumu atgūšana	0	5	0	15	0	7	7	1	906
Ieņēmumi no administratīvās darbības	40	0	1	0	0	1	9	26	142
Dažādi pamatdarbības ieņēmumi	70	10	206	(2)	1	232	359	266	2 502
CITI PAMATDARBĪBAS IEŅĒMUMI	110	15	207	13	1	240	375	296	4 483

Eiropas Savienības 2011. gada konsolidētie pārskati

<u>Administratīvie izdevumi:</u>	(346)	(60)	(196)	(81)	(94)	(204)	(347)	(288)	(3 235)
Personāla izdevumi	(245)	(39)	(134)	(65)	(42)	(107)	(223)	(161)	(2 171)
Ar nemateriāliem aktīviem un pamatlīdzekļiem saistīti izdevumi	(26)	0	(7)	0	(2)	(1)	(26)	(12)	(109)
Citi administratīvie izdevumi	(75)	(21)	(55)	(16)	(50)	(96)	(98)	(115)	(955)
<u>Pamatdarbības izdevumi:</u>	(194)	(764)	(59)	(35 821)	(15)	(1 447)	(631)	(695)	(117 548)
Tieša centralizēta pārvaldība	(57)	(246)	(24)	(45)	(15)	(163)	(440)	(429)	(7 338)
Netieša centralizēta pārvaldība	0	0	0	0	0	(1 174)	(49)	0	(3 423)
Decentralizēta pārvaldība	0	0	0	(176)	0	0	0	0	(210)
Dalīta pārvaldība	0	(514)	0	(35 600)	0	0	0	(150)	(103 988)
Kopēja pārvaldība	0	0	0	0	0	(1)	0	0	(169)
Citi pamatdarbības izdevumi:	(137)	(4)	(35)	0	0	(109)	(142)	(116)	(2 420)
PAMATDARBĪBAS IZDEVUMI KOPĀ	(540)	(824)	(255)	(35 902)	(109)	(1 651)	(978)	(983)	(120 783)
NETO PAMATDARBĪBAS IZDEVUMI	(430)	(809)	(48)	(35 889)	(108)	(1 411)	(603)	(687)	(116 300)

INFORMĀCIJAS SNIEGŠANA PA SEGMENTIEM – DARBĪBAS ĀRPUS ES

Miljoni euro

	Ārējās attiecības	Tirdzniecība	Attīstība	Paplašināšanās	Humānā palīdzība	Kopā darbības ārpus ES
<u>Citi pamatdarbības ieņēmumi</u>						
Izdevumu atgūšana	20	0	9	106	3	138
Ieņēmumi no administratīvās darbības	2	0	0	0	0	2
Dažādi pamatdarbības ieņēmumi	10	0	90	(1)	(1)	98
CITI PAMATDARBĪBAS IEŅĒMUMI	32	0	99	105	2	238
<u>Administratīvie izdevumi:</u>	(99)	(71)	(331)	(78)	(33)	(612)
Personāla izdevumi	(23)	(65)	(167)	(47)	(23)	(325)
Ar nemateriāliem aktīviem un pamatlīdzekļiem saistīti izdevumi	(1)	0	0	0	0	(1)
Citi administratīvie izdevumi	(75)	(6)	(164)	(31)	(10)	(286)
<u>Pamatdarbības izdevumi:</u>	(3 381)	(8)	(1 217)	(958)	(1 114)	(6 678)
Tieša centralizēta pārvaldība	(1 699)	(5)	(833)	(547)	(597)	(3 681)
Netieša centralizēta pārvaldība	(627)	0	(18)	(37)	0	(682)
Decentralizēta pārvaldība	(209)	0	(37)	(310)	0	(556)
Dalīta pārvaldība	(80)	0	0	0	0	(80)
Kopēja pārvaldība	(638)	(3)	(326)	(63)	(515)	(1 545)
Citi pamatdarbības izdevumi:	(128)	0	(3)	(1)	(2)	(134)
PAMATDARBĪBAS IZDEVUMI KOPĀ	(3 480)	(79)	(1 548)	(1 036)	(1 147)	(7 290)
NETO PAMATDARBĪBAS IZDEVUMI	(3 448)	(79)	(1 449)	(931)	(1 145)	(7 052)

INFORMĀCIJAS SNIEGŠANA PA SEGMENTIEM – DIENESTI UN PĀRĒJĀS DARBĪBAS

Miljoni euro

	Prese un saziņa	Birojs krāpšanas apkarošanai	Koordinācija	Personāls un administrācija	Eurostat	Budžets	Revīzija	Valodas	Citi	Kopā dienesti un pārējās darbības
Citi pamatdarbības ieņēmumi										
Izdevumu atgūšana	1	0	0	1	0	0	0	1	0	3
Ieņēmumi no administratīvās darbības	0	7	0	835	0	52	0	99	0	993
Dažādi pamatdarbības ieņēmumi	(1)	8	1	30	0	35	0	43	464	580
CITI PAMATDARBĪBAS IEŅĒMUMI	0	15	1	866	0	87	0	143	464	1 576
<u>Administratīvie izdevumi:</u>	(121)	(57)	(188)	(1 299)	(86)	(58)	(11)	(444)	35	(2 229)
Personāla izdevumi	(79)	(44)	(159)	(526)	(70)	(44)	(10)	(353)	35	(1 250)
Ar nemateriāliem aktīviem un pamatlīdzekļiem saistīti izdevumi	(2)	(1)	0	(114)	0	(1)	0	(3)	0	(121)
Citi administratīvie izdevumi	(40)	(12)	(29)	(659)	(16)	(13)	(1)	(88)	0	(858)
<u>Pamatdarbības izdevumi:</u>	(134)	(13)	(1)	(24)	(41)	(2)	0	(16)	(378)	(609)
Tieša centralizēta pārvaldība	(102)	(13)	0	(19)	(41)	(3)	0	(1)	0	(179)
Netieša centralizēta pārvaldība	(32)	0	0	0	0	0	0	0	0	(32)
Dalīta pārvaldība	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Citi pamatdarbības izdevumi:	0	0	(1)	(5)	0	0	0	(15)	(378)	(399)
PAMATDARBĪBAS IZDEVUMI	(255)	(70)	(189)	(1 323)	(127)	(60)	(11)	(460)	(343)	(2 838)
NETO PAMATDARBĪBAS IZDEVUMI	(255)	(55)	(188)	(457)	(127)	27	(11)	(317)	121	(1 262)

4. NAUDAS PLŪSMAS TABULAS PASKAIDROJUMI

4.1. NAUDAS PLŪSMAS TABULAS MĒRĶIS UN SAGATAVOŠANA

Naudas plūsmas informāciju izmanto, lai varētu novērtēt ES spēju ģenerēt naudu un tās ekvivalentus, un ES vajadzības izmantot šīs naudas plūsmas.

Naudas plūsmas tabula ir sagatavota, izmantojot netiešo metodi. Tas nozīmē, ka neto pārpalikums vai deficīts finanšu gadam tiek koriģēts ar bezskaidras naudas darījumu rezultātiem, atliktiem vai uzkrātiem iepriekšējo vai nākamo periodu pamatdarbības naudas ieņēmumiem vai maksājumiem un ieņēmumu vai izdevumu posteņiem saistībā ar naudas plūsmām no ieguldījumu darbības.

Naudas plūsmas no darījumiem ārvalstu valūtā iegrāmato Eiropas Savienības pārskata valūtā (euro), summai ārvalstu valūtā piemērojot euro un attiecīgās ārvalstu valūtas maiņas kursu naudas plūsmas datumā.

Šajā naudas plūsmas tabulā parāda naudas plūsmas periodā, ko klasificē pēc pamatdarbības un ieguldījumu darbības (ES nav finansēšanas darbības).

4.2. PAMATDARBĪBA

Pamatdarbība ir ES darbība, kas nav ieguldījumu darbība. Tā ir lielākā daļa no veiktajām darbībām. Saņēmējiem piešķirti aizdevumi (un vajadzības gadījumā attiecīgi aizņēmumi) netiek uzskatīti par ieguldījumu (vai finansēšanas) darbību, jo šī darbība ir vispārējo mērķu sastāvdaļa un tādējādi ES ikdienas darbība. Pamatdarbībā ir ietverti arī tādi ieguldījumi kā EIF, ERAB un riska kapitāla fondi. Šīs darbības mērķis ir piedalīties noteikto politikas rezultātu sasniegšanā.

4.3. IEGULDĪJUMU DARBĪBAS

Ieguldījumu darbība ir nemateriālo aktīvu un pamatlīdzekļu iegāde un atsavināšana un citi ieguldījumi, kuri nav iekļauti naudas ekvivalentos. Ieguldījumu darbība neietver aizdevumus, kas piešķirti saņēmējiem. Mērķis ir atspoguļot ES faktiskos ieguldījumus.

5. IESPĒJAMIE AKTĪVI UN IESPĒJAMĀS SAISTĪBAS, KĀ ARĪ CITAS INFORMĀCIJAS ATKLĀŠANA

IESPĒJAMIE AKTĪVI

Miljoni euro

	31.12.2011.	31.12.2010.
Saņemtās garantijas:		
Izpildes garantijas	300	301
Citas garantijas	34	30
Citi iespējamie aktīvi	19	8
Iespējamie aktīvi kopā	353	339

Izpildes garantijas tiek pieprasītas, lai nodrošinātu, ka ES finansējuma saņēmēji izpilda pienākumus, kas ir noteikti saņēmēju līgumos ar ES.

IESPĒJAMĀS SAISTĪBAS

Miljoni euro

	Paskaidrojums	31.12.2011.	31.12.2010.
Sniegtās garantijas	5.1.	24 394	22 171
Soda naudas – Tiesai iesniegtās apelācijas sūdzības	5.2.	8 951	9 627
ELGF, lauku attīstība, pirmspievienošanās – pirms Tiesas spriedumiem	5.3.	2 345	1 772
Kohēzijas politika – pirms tiesas spriedumiem	5.4.	318	-
Summas saistībā ar tiesā izskatāmām lietām un citiem strīdiem	5.5.	251	458
Citas iespējamās saistības		2	4
Iespējamās saistības kopā		36 261	34 032

Visas iespējamās saistības tiks finansētas, ja pienāks to termiņš, no ES budžeta turpmākajos gados.

5.1. SNIEGTĀS GARANTIJAS

5.1.1. Par aizdevumiem, kas ir piešķirti no Eiropas Investīciju bankas (EIB) pašu resursiem

Miljoni euro

	31.12.2011.	31.12.2010.
65 % garantija	20 362	18 217
70 % garantija	1 992	2 281
75 % garantija	534	695
100 % garantija	724	789
Kopā	23 612	21 982

ES budžets garantē aizdevumus, ko trešām valstīm parakstījusi un piešķirusi EIB no pašu resursiem 2011. gada 31. decembrī (tostarp aizdevumus, kas piešķirti dalībvalstīm pirms pievienošanās). Tomēr ES garantija nepārsniedz atļauto kredītlīniju maksimālā apjoma procentuālo daļu: 65 %, 70 %, 75 % vai 100 %. Ja maksimālais apjoms netiek sasniegts, ES garantija summu sedz pilnībā. Nenokārtotā kopējā summa 2011. gada 31. decembrī bija EUR 23 612 miljoni, tādējādi tas ir maksimālais risks, kas rodas ES. 2011. gada 31. decembrī uz aptuveni 83 % no EIB aizdevumu darbībām (aizdevumiem valstīm, reģioniem vai pašvaldībām) attiecas visaptveroša garantija, bet uz pārējām EIB darbībām attiecas tikai garantija pret politisko risku.

5.1.2. Citas sniegtās garantijas

Miljoni euro

	31.12.2011.	31.12.2010.
Riska dalīšanas finanšu mehānisms (RSFF)	726	161
Aizdevumu garantijas instruments TEN-T projektiem (LGTT)	39	11

MEDA: Marokas garantijas	17	17
Kopā	782	189

Riska dališanas finanšu mehānisms (RSFF)

Saskaņā ar Riska dališanas finanšu mehānismu (RSFF) Komisijas iemaksas tiek izmantotas, lai nodrošinātos pret finanšu risku saistībā ar EIB aizdevumiem un garantijām, kas izsniegtas attiecināmiem pētniecības projektiem. Komisijas budžets kopā par laikposmu no 2007. līdz 2013. gadam ir paredzēts līdz vienam miljardam euro, no kuriem līdz EUR 800 miljoniem ir no "Sadarbības" īpašajām programmām un līdz EUR 200 miljoniem – no "Iespēju" īpašajām programmām. EIB ir apņēmusies nodrošināt tādu pašu summu.

Komisija 2011. gada 31. decembrī bija iemaksājusi EUR 776 miljonus RSFF. EIB šo summu ir ieguldījusi vērtspapīros (patiesā vērtība 2011. gada 31. decembrī bija EUR 547 miljoni) un termiņnoguldījumos (EUR 240 miljoni). Summa, kas iepriekš norādīta kā iespējamās saistības (EUR 726 miljoni), ir aprēķinātie maksimālie zaudējumi 2011. gada 31. decembrī, kas Komisijai varētu rasties saistību neizpildes gadījumā no EIB izsniegtajiem aizdevumiem vai garantijām RSFF ietvaros. Jāatzīmē, ka Komisijas kopējais risks ir nepārsniedz summu, ko tā ir ieguldījusi mehānismā.

Aizdevumu garantijas instruments TEN-T projektiem (LGTT)

Aizdevumu garantijas instruments TEN-T projektiem (LGTT) izsniedz garantijas, lai samazinātu iegūstumu risku TEN transporta projektu pirmajos gados. Proti, garantija pilnā mērā nodrošinās atbalsta kredītlīnijas, kuras atvērs vienīgi tādos gadījumos, ja projekta naudas plūsma nebūs pietiekama, lai apkalpotu prioritāru aizņēmumu. Instruments ir Komisijas un EIB kopīgs finanšu produkts, un ar TEN-T regulu ES budžetā ir iedalīti EUR 500 miljoni, kas tiks piešķirti 2007.–2013. gadā. EIB piešķirs vēl EUR 500 miljonus, tādējādi instrumenta kopējā pieejamā summa būs EUR 1 miljards.

Komisija 2011. gada 31. decembrī bija iemaksājusi EUR 155 miljonus LGTT. EIB šo summu ir ieguldījusi vērtspapīros (patiesā vērtība 2011. gada 31. decembrī bija EUR 97 miljoni) un termiņnoguldījumos (EUR 57 miljoni). 2011. gada beigās bija parakstīti aizdevumi par EUR 519 miljoniem un uz tiem tādējādi attiecās garantija. Summa, kas ietverta kā iespējamās saistības (EUR 39 miljoni), ir aprēķinātie maksimālie zaudējumi 2011. gada 31. decembrī, kas Komisijai varētu rasties saistību neizpildes gadījumā no EIB izsniegtajiem aizdevumiem LGTT darbības ietvaros. Tie ir 7,5 % no garantēto summu kopsummas. Jāatzīmē, ka Komisijas kopējais risks ir nepārsniedz summu, ko tā ir ieguldījusi instrumentā.

RSFF un LGTT instrumentu aktīvi Komisijas bilanci ir iekļauti kā pārdošanai pieejami īstermiņa aktīvi (skatīt 2.9. paskaidrojumu) un nauda (2.13. paskaidrojums).

MEDA

Komisija ar īpaša fonda palīdzību kā MEDA programmas daļu ir izveidojusi garantijas mehānismu, kas sniegs atbalstu divām Marokas organizācijām, proti, Caisse Centrale de Garantie un Fonds Dar Ad-Damane. 2011. gada 31. decembrī Komisijas garantija attiecās uz EUR 17 miljoniem.

5.2. SODA NAUDAS

Šīs summas attiecas uz soda naudām, ko uzlikusi Komisija par konkurences noteikumu pārkāpumiem un par kuriem ir veikts pagaidu maksājums, un tie ir vai nu pārsūdzēti, vai nav zināms, vai tiks pārsūdzēti. Iespējamās saistības tiks saglabātas, līdz Tiesa pieņems galīgo lēmumu lietā. Saņemtie procenti par pagaidu maksājumiem ir iekļauti gada saimnieciskajā rezultātā un arī kā iespējamās saistības, lai atspoguļotu nenoteiktās Komisijas īpašumtiesības uz šīm summām.

5.3. PIRMS TIESAS SPRIEDUMA: ELGF, lauku attīstība un pirmspievienošanās atbalsts

Šīs ir iespējamās saistības pret dalībvalstīm saistībā ar ELGF atbilstības lēmumiem un finanšu korekcijām attiecībā uz lauku attīstības un pirmspievienošanās atbalstu līdz Tiesas spriedumam. Saistību galīgā apjoma un tā gada noteikšana, kurā summas sekmīgas apelācijas rezultātā tiks izmaksātas no budžeta, būs atkarīga no Tiesas procesa ilguma.

5.4. KOHĒZIJAS DARBĪBAS – NEPABEIGTĀS TIESAS PRĀVAS

Šīs ir iespējamās saistības pret dalībvalstīm saistībā ar kohēzijas politikas darbībām, attiecībā uz kurām vel nav noteikts mutiskās uzklaušanās datums vai sniegts Tiesas spriedums.

5.5. SUMMAS, KAS SAISTĪTAS AR TIESAS PRĀVĀM UN CITIEM STRĪDIEM

Šī pozīcija attiecas uz prasībām, kas pašlaik iesniegtas pret Komisiju par zaudējumu atlīdzināšanu, citiem juridiskiem strīdiem un novērtētiem tiesu izdevumiem. Jāpiebilst, ka prasībā par zaudējumu atlīdzināšanu saskaņā ar EK līguma 288. pantu prasības iesniedzējam ir jānorāda iestādes veikts pietiekami nopietns tiesību normas pārkāpums, ar ko paredz tiesību piešķiršanu personām, iesniedzējam faktiski nodarītais kaitējums, kā arī tieša cēloņsakarība starp nelikumīgo rīcību un kaitējumu.

CITAS BŪTISKAS INFORMĀCIJAS ATKLĀŠANA

SAISTĪBAS VĒL NEIZLIETOTĀS APROPRIĀCIJĀS

Miljoni euro

	31.12.2011.	31.12.2010.
Saistības vēl neizlietotās apropriācijās	165 236	155 642

Budžeta saistību atlikums (*RAL, Reste à Liquider*) ir summa, kas attiecas uz atvērtām saistībām, par kurām vēl nav veikti maksājumi un/vai saistību atbrīvojumi. Tā ir parasta parādība saistībā ar daudzgadu programmām. Budžeta saistību kopējais atlikums 2011. gada 31. decembrī bija EUR 207 443 miljoni. Iepriekš norādītā summa ir budžeta *RAL*, atskaitot saistītās summas, kuras 2011. gada saimnieciskā rezultāta pārskatā ir iekļautas kā izdevumi.

BŪTISKAS JURIDISKĀS SAISTĪBAS

Miljoni euro

	31.12.2011.	31.12.2010.
Strukturālās darbības	142 916	210 638
Protokols ar Vidusjūras reģiona valstīm	264	263
Zvejas nolīgumi	37	130
<i>Galileo</i> programma	320	513
<i>GMES</i> programma	400	390
<i>TEN-T</i>	3 416	3 530
Citas līgumsaistības	4 493	3 920
Kopā	151 846	219 384

Šīs saistības radās, pamatojoties uz Komisijas lēmumu uzņemties ilgtermiņa juridiskas saistības attiecībā uz summām, ko budžetā vēl nesedza saistību apropriācijas. Tās var būt saistītas ar daudzgadu programmām, piemēram, strukturālās darbības vai summas, kuras Eiropas Komisija ir apņēmusies izmaksāt nākotnē saskaņā ar bilances datumā pastāvošiem administratīviem līgumiem (piemēram, saistībā ar tādu pakalpojumu sniegšanu kā apsardze, uzkopšana utt., kā arī līgumsaistības attiecībā uz konkrētiem projektiem, piemēram, būvdarbiem).

Strukturālās darbības

Turpmākajā tabulā ir sniegts salīdzinājums starp juridiskām saistībām, kuras vēl nav paredzētas budžetā, un maksimālajām saistībām attiecībā uz summām, kuras paredzētas 2007.–2013. gada finanšu shēmā.

Miljoni euro

	Finanšu plāna summas 2007.– 2013. gads (A)	Juridiskās saistības (B)	Budžeta saistības 2007.– 2011. gads (C)	Juridiskas saistības minūs budžeta saistības (=B-C)	Maksimālās saistības (=A- C)
Kohēzijas politikas līdzekļi	347 550	347 542	240 438	107 104	107 112
Dabas resursi	100 549	100 545	69 818	30 727	30 731
Pirmspievienošanās palīdzības instrumenti	11 259	8 162	6 186	1 976	5 073
Kopā	459 358	456 249	316 442	139 807	142 916

Protokoli ar Vidusjūras reģiona valstīm

Šīs saistības attiecas uz finanšu protokoliem, kas noslēgti ar Vidusjūras reģiona trešām valstīm. Summa, kas šeit ietverta, ir starpība starp parakstīto protokolu kopējo summu un iegrāmatoto budžeta saistību summu. Minētie protokoli ir starptautiski līgumi, kuru darbību nevar pārtraukt bez abu pušu vienošanās, lai arī izbeigšanas procedūra pašlaik notiek.

Zvejas nolīgumi

Tās ir saistības, kas uzņemtas ar trešām valstīm par darbībām saskaņā ar starptautiskiem zvejas nolīgumiem.

Galileo programma

Šīs summas ir paredzētas *Galileo* programmai, lai attīstītu Eiropas Globālo navigācijas satelītu sistēmu – skatīt arī **2.2.** paskaidrojumu.

GMES programma

Komisija ir noslēgusi līgumu ar Eiropas Kosmosa aģentūru 2008.–2013. gadam par Globālās vides un drošības novērošanas (*GMES*) kosmosa komponenta īstenošanu. Kopējā orientējošā summa minētajam periodam ir EUR 728 miljoni.

TEN-T saistības

Šī summa attiecas uz Eiropas transporta tīklu (*TEN-T*) 2007.–2013. gadam. Programma attiecas uz projektiem, kuri ir izstrādāti, lai uzlabotu Eiropas transporta tīklu un atbalstītu gan infrastruktūras projektus, gan pētniecības un novatoriskuma projektus, veicinot jaunu tehnoloģiju un novatorisku procesu ieviešanu jaunā transporta infrastruktūrā. Kopējā orientējošā summa šai programmai ir EUR 8 013 miljoni.

Citas līgumsaistības

Norādītās summas atbilst saistībām, kas jāmaksā līgumu darbības laikā. Lielākā šeit iekļautā summa ir EUR 2 572 miljoni saistībā ar Kodolsintēzes enerģijas aģentūras iepirkumu organizēšanas vienošanos *ITER* projekta ietvaros. Nākamā būtiskākā summa ir EUR 438 miljoni saistībā ar Parlamenta būvniecības līgumiem.

6. FINANŠU KOREKCIJAS UN ATGŪTIE LĪDZEKĻI

6.1. IEVADS

Šajā paskaidrojumā ir sniegts pārskats par atklāto kļūdu un pārkāpumu korekcijām, jo īpaši ES budžeta daļā, ko īsteno ar dalītu pārvaldību (t.i., aptuveni 80 % no kopējā budžeta). Saskaņā ar dalīto pārvaldību Komisija uztic dalībvalstīm ES programmu īstenošanu, tas nozīmē, ka ES iemaksa tiek nodota dalībvalstij, parasti īpašiem pilnvarotajiem maksātājiem, kas ir atbildīgi par maksājumiem gala saņēmējiem. Tāpēc dalībvalstis ir tieši atbildīgas par saņēmēju pieļauto kļūdu un pārkāpumu novēršanu, atklāšanu un labošanu, savukārt Eiropas Komisija nodrošina vispārēju uzraudzību (t.i., pārbauda, cik efektīvi darbojas dalībvalstu vadības un kontroles sistēmas).

Paskaidrojums attiecas tikai uz finanšu korekcijām un atgūtajām summām ES līmenī. Korekcijas, kuras dalībvalstis veic atbilstīgi savai revīzijai, netiek reģistrētas Komisijas grāmatvedības sistēmā, jo vairumā gadījumu dalībvalstis šādas summas var izmantot atkārtoti citiem attiecināmiem izdevumiem. Tomēr dalībvalstu pienākums ir sniegt Komisijai atjauninātu informāciju par atvilkām un atgūtām summām un summām, kuras paredzēts atgūt saistībā ar struktūrfondi, kā arī atsevišķi uzrādīt ES korekcijas ziņojumos, kas attiecas uz 2007.-2013. gada periodu, lai izvairītos no pārklāšanās riska. Tomēr ar uzticamību saistītu iemeslu dēļ šī informācija turpmāk netiek atklāta, jo joprojām ir šaubas par dažu dalībvalstu un/vai par atsevišķām programmām iesniegto datu kvalitāti un pilnīgumu, kā tas noteikts ES veikto revīziju sākotnējos konstatējumos par dalībvalstīs veikto atgūšanu.

6.1.1. Finanšu korekcijas

Finanšu korekcijas ir galvenais instruments kļūdu un pārkāpumu labošanai dalītās pārvaldības kontekstā. Finanšu korekcijas veic Eiropas Komisija, lai no ES līdzekļiem netiktu apmaksāti izdevumi, kas neatbilst piemērojamiem noteikumiem. Finanšu korekcijas var piemērot arī gadījumos, kad ir atklāti nopietni trūkumi dalībvalstu vadības un kontroles sistēmās. Šī finanšu mehānisma galīgais mērķis ir nodrošināt, ka visi dalībvalstu deklarētie izdevumi (uz kuru pamata tiek izmaksāti ES līdzekļi) ir likumīgi un pareizi. Komisijas izdotie iekasēšanas rīkojumi nepareizi izmaksāto summu atgūšanai ir tikai viens no finanšu korekciju īstenošanas veidiem.

Finanšu korekcijas procedūras trīs galvenie posmi ir šādi.

1) *Nepabeigtās finanšu korekcijas*

Aplēses par šo summu ir noteiktas šādi.

- Attiecībā uz **lauksaimniecību un lauku attīstību** nepabeigto finanšu korekciju summa pamatojas uz aplēsēm par izdevumu summām, kuras, iespējams, ar atbilstības lēmumiem nākotnē izslēgs no ES finansējuma. Tā kā lēmumus par korekcijām saistībā ar ELGF pieņem katrā finanšu izdevumu gadā, ir iespējams aprēķināt vidējo korekciju rādītāju noslēgtajam finanšu gadam un ekstrapolēt šo procentuālo attiecību uz nesenākiem finanšu gadiem, par kuriem vēl notiek pārbaude. Šīs metodes uzticamība tiek nepārtraukti izvērtēta, salīdzinot aplēsi par summu ar attiecīgajos gados veikto atbilstības revīziju rezultātiem.

- Attiecībā uz **kohēzijas politiku tās** summas pamatā, kas atspoguļota kā **nepabeigtas** finanšu korekcijas, ir Komisijas un Revīzijas palātas vai OLAF revīziju konstatējumi, un to izpildi uzrauga attiecīgais ģenerāldirektorāts atbilstīgi oficiālam juridiskam procesam un notiekošām apstrīdēšanas procedūrām attiecīgajās dalībvalstīs. Tā ir vislabākā un piesardzīgākā aplēse, ņemot vērā situāciju saistībā ar revīziju uzraudzību un galīgās nostājas vēstuli vai vēstuli par atlikšanu uz laiku izsniegšanu 2011. gada 31. decembrī. Šī summa noteikti mainīsies pēc apstrīdēšanas procedūras, kas dalībvalstīm sniedz iespēju iesniegt papildu pierādījumus savu prasību pamatošanai.

2) *Finanšu korekcijas, par kurām pieņemts lēmums vai kuras ir apstiprinātas*

Finanšu korekcijas summa ir droši noteikta un ir galīga, par to ir "**pieņemts lēmums**" ar Komisijas lēmumu vai tā ir "**apstiprināta**", t.i., dalībvalsts to ir atzinusi. **Lauksaimniecības un lauku attīstības** jomā 2007.-2013. gadā ELGF (Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds) un ELFLA (Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai) aizstāj ELVGF (Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fondu), kas darbojās 2000.-2006. gadā. Lēmumi par finanšu korekcijām galvenokārt tika pieņemti pēc dalībvalstu deklarēto izdevumu pārbaudēm, kam piemēro šādas grāmatojumu noskaidrošanas procedūras.

- Komisija pieņem ikgadējo lēmumu par finanšu grāmatojumu noskaidrošanu, ar kuru tā oficiāli atzīst pilnvarotā maksātāja gada pārskatus, pamatojoties uz vadības pārbaudēm un apliecinājumiem, kas ietver arī lēmumu par finanšu grāmatojumu noskaidrošanu saistībā ar maksājumu termiņu neievērošanu. Tā rezultātā var noteikt finanšu korekcijas attiecībā uz maksājumiem, kam nav ievēroti tiesību aktos vai noteikumos paredzētie termiņi.

- Komisija pieņem lēmumu par daudzgadu atbilstības noskaidrošanu attiecībā uz dalībvalstu deklarēto izdevumu atbilstību ES noteikumiem.

Kohēzijas politikas jomā finanšu korekcijas, par kurām ir pieņemti lēmumi vai kuras ir apstiprinātas, tiek noteiktas ES kontroļu un revīziju, ko veic Komisija, Eiropas Revīzijas palāta vai OLAF, rezultātā.

3) *Īstenotās finanšu korekcijas:*

ELGF gadījumā finanšu korekcijas vienmēr **īsteno** kā atskaitījumus no ikmēneša deklarācijām. Attiecībā uz **lauku attīstību** finanšu korekcijas īsteno, izsniedzot iekasēšanas rīkojumus.

Kohēzijas politikas jomā finanšu korekcijas **īsteno** šādi.

a) Ja dalībvalsts nepiekrīt Komisijas pieprasītajai vai ierosinātajai korekcijai, ar dalībvalsti uzsāk oficiālu apstrīdēšanas procedūru, kas paredz maksājumu apturēšanu programmā; šajā gadījumā Komisijai trīs mēnešu laikā pēc dalībvalsts oficiālās uzklaušanās datuma (sešu mēnešu laikā 2007.–2013. gada programmām) jāpieņem oficiāls lēmums par finanšu korekciju un jāizdod **iekasēšanas rīkojums**, lai panāktu summas atmaksāšanu no dalībvalsts. Šajos gadījumos rodas neto samazinājums ES iemaksai konkrētajā darbības programmā, uz kuru attiecas finanšu korekcija (dalībvalsts nevar atkārtoti izmantot koriģēto summu citām attiecināmām darbībām);

b) ja korekcija ir atzīta, dalībvalsts atskaita (atvelk) šo summu no nākamā maksājuma pieprasījuma Komisijai pirms atgūšanas procedūras pabeigšanas valsts līmenī (**atvilkums**) vai pēc tam, kad atgūšanas procedūra ir pabeigta valsts līmenī un summas ir faktiski atgūtas no saņēmēja (**atgūšana valsts līmenī**); abos gadījumos (atvilkums vai atgūšana valsts līmenī, dalībvalstij atskaitot summu no nākamā maksājuma prasījuma) ar piemērojamām regulām ir atļauta nepareizi veikto izdevumu aizstāšana ar citiem attiecināmiem izdevumiem, un summas pēc tam var atkārtoti izmantot citām attiecināmām darbībām, kuru dēļ ir regulāri izdevumi. Šādi gadījumi nekādi neietekmē Komisijas pārskatus, jo ES finansējuma līmenis konkrētai programmai netiek samazināts. ES finansiālās intereses tādējādi ir aizsargātas pret pārkāpumiem un krāpšanu. Grāmatvedībā nepieciešams solis, lai noteiktu finansēšanas korekcijas īstenošanu, ir iekasēšanas rīkojuma vai maksājuma pieprasījuma (atkarībā no konkrētā gadījuma) apstiprinājums, ko veic kredītrīkotājs. Iekasēšanas rīkojuma gadījumā īstenošana tiek atzīta izsniegšanas brīdī un pirms naudas saņemšanas, jo iekasēšanas rīkojumi saistībā ar finanšu korekcijām tiek izsniegti dalībvalstīm un tos vienmēr apmaksā pirms laika vai noteiktajā laikā, vai arī kompensē ar turpmākiem maksājumiem;

c) pēc programmas slēgšanas, kad dalībvalsts vairs nevar izmantot neizlietos līdzekļus, finanšu korekcijas summu vai nu **atskaita** no pēdējā dalībvalsts iesniegtā izmaksu pieprasījuma, vai arī Komisija **atceļ** saistības.

6.1.2. **Atgūšana**

Summu atgūšana ir veids, kā īstenot finanšu korekcijas, par kurām atsevišķi jāsniedz informācija, jo tā attiecas uz naudas līdzekļu reālu atgriešanu budžetā (vai kompensēšanu).

Atbilstīgi Finanšu regulai iekasēšanas rīkojumus par nepareizi izmaksātajām summām izdod kredītrīkotājs. Summu atgūšanu īsteno ar tiešu bankas pārskaitījumu no parādnieka (piemēram, dalībvalsts) vai tās atskaita no citām summām, kuras Komisija ir parādā dalībvalstij. Finanšu regulā ir paredzētas papildu procedūras, lai nodrošinātu maksājumus par nokavētiem iekasēšanas rīkojumiem, kurus īpaši uzrauga Komisijas grāmatvedis.

Lauksaimniecības jomā dalībvalstu pienākums ir konstatēt kļūdas un pārkāpumus un atgūt nepareizi izmaksātās summas saskaņā ar valsts noteikumiem un procedūrām. ELGF gadījumā no saņēmējiem atgūtās summas ieskaita Komisijai pēc tam, kad dalībvalsts ir atskaitījusi (aptuveni) 20 %, un Komisija šīs summas iegrāmato saimnieciskās darbības rezultāta pārskatā kā ieņēmumus. Attiecībā uz ELFLA atgūstamos līdzekļus atskaita no nākamā maksājuma pieprasījuma pirms tā nosūtīšanas Komisijas dienestiem, un tāpēc attiecīgo summu var atkārtoti izlietot programmai. Ja dalībvalsts neatgūst līdzekļus vai tā savā darbībā nav uzcītīga, Komisija var izlemt iejaukties un noteikt attiecīgajai dalībvalstij finanšu korekcijas.

Kohēzijas politikas jomā dalībvalstis (nevis Komisija) ir atbildīgas par to, lai no saņēmējiem tiktu atgūtas nepareizi izmaksātās summas, kurām vajadzības gadījumā ir pieskaitīti procenti par novēlotu maksājumu. Šajā paskaidrojumā nav iekļautas dalībvalstu atgūtās summas, jo tajā uzrādītas tikai Komisijas noteiktās atgūšanas. Par 2007.–2013. gadu dalībvalstīm ir juridiski noteikts pienākums sniegt Komisijai skaidrus un strukturētus datus par summām, kas ir atvilktas no līdzfinansējuma, pirms ir pabeigta atgūšanas procedūra valsts līmenī, un par summām, kas valsts līmenī ir faktiski atgūtas no saņēmējiem.

6.1.3. **Maksājumu apturēšana un pārtraukšana**

Atbilstīgi nozares tiesību aktiem Komisija var arī:

- **pārtraukt** maksājumu termīgus maksimāli līdz 6 mēnešiem 2007.–2013. gada programmām, ja:

a) ir liecības par nopietniem trūkumiem attiecīgās dalībvalsts vadības un kontroles sistēmu darbībā;

b) Komisijas dienestiem ir jāveic papildu pārbaudes, jo tiem ir informācija par to, ka izdevumi sertificētā paziņojumā par izdevumiem saistīti ar nopietnu pārkāpumu, kas nav labots.

Eiropas Savienības 2011. gada konsolidētie pārskati

- pilnībā vai daļēji **apturēt** starpposma maksājumu dalībvalstij gan par 2000.-2006. gada, gan par 2007.-2013. gada programmām šādos trīs gadījumos:

- a) ja ir liecības par nopietniem trūkumiem programmas vadības vai kontroles sistēmā un ja dalībvalsts nav veikusi nepieciešamos korigējošos pasākumus; vai
- b) apstiprinātajā izdevumu pārskatā iekļautie izdevumi ir saistīti ar nopietnu pārkāpumu, kas nav novērsts, vai
- c) nopietns dalībvalsts pārkāpums attiecībā uz vadības un kontroles pienākumiem.

Ja dalībvalstis nav veikušas pieprasītos pasākumus, Komisija var noteikt finanšu korekciju.

6.1.4. Citi pārvaldības veidi

ES budžeta daļā, ko pārvalda ar tiešu pārvaldību, noteikumiem neatbilstošos izdevumus atgūst ar Komisijas izdotu iekasēšanas rīkojumu vai atskaita no nākamā izmaksu pārskata. Ja atskaitījumu tieši veic saņēmēji pirms izmaksu pārskata nosūtīšanas, informāciju neiekļauj Komisijas grāmatvedības sistēmā. Par summu atgūšanu, kas nepareizi izmaksātas saistībā ar decentralizēto vai netiešo centralizēto pārvaldību, ir atbildīgas dalībvalstis, trešās valstis vai aģentūras. Kopīgas pārvaldības gadījumā piemēro arī korekcijas instrumentus, kas ir definēti nolīgumos ar starptautiskajām organizācijām.

Jānorāda, ka visi skaitļi ir noapaļoti miljonos euro. Jāatzīmē, ka skaitļu noapaļošanas dēļ daži finanšu skaitļi tabulās var nesakrist. Summas, kas norādītas kā "0", nozīmē skaitļus, kas ir mazāki par EUR 500 000. Summas, kas vienādas ar nulli, tiek norādītas kā defise (-).

6.2. KOPSAVILKUMA TABULAS

2011. gadā izlemstās/apstiprinātās finanšu korekcijas

Miljoni euro

	Paskaidrojums	2011. g.	2010. g.
Finanšu korekcijas:			
Lauksaimniecība un lauku attīstība	6.3.1.	733	1 128
Kohēzijas politika	6.4.1.	673	925
Citi	6.5.	0	0
Finanšu korekciju starpsuma		1 406	2 053
Atgūšana			
Lauksaimniecība un lauku attīstība	6.3.1.	335	292
Kohēzijas politika	6.4.4.	50	24
Citi	6.5.	377	301
Atgūstamo summu starpsuma		762	617
Kopā izlemstās/apstiprinātās summas 2011. gadā		2 168	2 670

Finanšu korekcijas un atgūšana, kas īstenota 2011. gadā

Miljoni euro

	Paskaidrojums	2011. g.	2010. g.
Finanšu korekcijas:			
Lauksaimniecība un lauku attīstība	6.3.2.	483	814
Kohēzijas politika	6.4.2.	624	737
Citi	6.5.	0	0
Finanšu korekciju starpsuma		1 107	1 551
Atgūšana			
Lauksaimniecība un lauku attīstība	6.3.2.	339	286
Kohēzijas politika	6.4.4.	48	25
Citi	6.5.	346	274
Atgūstamo summu starpsuma		733	585
Kopā īstenots 2011. gadā		1 840	2 136

6.3. FINANŠU KOREKCIJAS UN ATGŪŠANA LAUKSAIMNIECĪBAS UN LAUKU ATTĪSTĪBAS JOMĀ

6.3.1. Finanšu korekcijas un atgūšana, par ko pieņemts lēmums, 2011. gadā

Miljoni euro

	2011. g.	2010. g.
ELGF:		
Finanšu grāmatojumu noskaidrošana un neievēroti maksājumu termiņi	(63)	33
Atbilstīguma noskaidrošana	728	1 022
Lauku attīstība:		
TRDI 2000.-2006. gads	3	49
SAPARD 2000.-2006. gads	6	3
ELFLA 2007.-2013. gads	58	20
Finanšu korekciju starpsumma	733	1 128
ELGF:		
Pārkāpumi saistībā ar ELGF	174	178
Lauku attīstība:		
TRDI – atgūtās summas	8	10
SAPARD – atgūtās summas	30	5
Pārkāpumi saistībā ar ELFLA	123	98
Atgūstamo summu starpsumma	335	292
Kopā	1 068	1 420

ELGF summu sadalījums pa dalībvalstīm ir norādīts 1. pielikumā.

Visas iepriekš minētās summas ir iekļautas Komisijas saimnieciskā rezultāta pārskatā.

Atbilstības noskaidrošanas procedūras 2011. gadā radīja samazinājumu pēc iepriekš novērotā palielinājuma 2009. un 2010. gadā. 2010. gada rādītājs bija ārkārtīgi augsts, jo šajā gadā izlemtās procedūras ietvēra lielu neizpildītu grāmatojumu noskaidrošanas procedūru EUR 471 miljona apmērā, kas tika pieņemta pirms gada beigām un īstenota 2011. gadā. 2011. gadam izlemtās procedūru summas tagad sasniedz 2009. gadam un iepriekšējiem gadiem pielīdzināmu līmeni.

Finanšu grāmatojumu noskaidrošanā iegūtā negatīvā summa EUR 63 miljonu apmērā atbilst summām, kas izmaksātas atsevišķām dalībvalstīm (galvenokārt Itālijai un Apvienotajai Karalistei) un kas pārsniedz summas, kas šajā gadā jāatgūst.

Jānorāda, ka summas, kas norādītas attiecībā uz lauku attīstību iedaļā "finanšu korekcijas, par kurām ir pieņemti lēmumi" un "īstenotās finanšu korekcijas" ietver arī līdzekļu atgūšanas pēc pārkāpumiem EUR 0,2 miljonu apmērā 2011. gadā (2010. gadā: EUR 3 miljoni). Šīs summas atbilst summām, ko iekasējusi Eiropas Komisija pēc dalībvalstu veikto nepamatoto maksājumu atgūšanas.

6.3.2. Finanšu korekcijas un atgūšana, kas īstenota 2011. gadā

Miljoni euro

	2011. g.	2010. g.
ELGF:		
Finanšu grāmatojumu noskaidrošana un neievēroti maksājumu termiņi	(63)	33
Atbilstīguma noskaidrošana	506	728
Lauku attīstība:		
TRDI 2000.-2006. gads	3	49
SAPARD 2000.-2006. gads	6	3
ELFLA 2007.-2013. gads	31	0
Finanšu korekciju starpsumma	483	814
ELGF:		
Pārkāpumi saistībā ar ELGF	178	172
Lauku attīstība:		
TRDI – atgūtās summas	8	10
SAPARD – atgūtās summas	30	5
Pārkāpumi saistībā ar ELFLA	123	98
Atgūstamo summu starpsumma	339	286
Kopā	822	1 101

ELGF summu sadalījums pa dalībvalstīm ir norādīts 2. pielikumā.

6.3.3. Finanšu korekcijas – kumulatīvas summas

ELGF finanšu korekcijas, par kurām pieņemti lēmumi, – kumulatīvās summas 1999.-2011. gads

Miljoni euro

	2011. gada beigās	2011. gada beigās
ELGF grāmatojumu noskaidrošanas procedūra	7 717	7 035

Grāmatojumu noskaidrošanas procedūrā iegūto kumulatīvo ELGF summu sadalījums pa dalībvalstīm ir norādīts 3. pielikumā.

Kumulatīvās summas par 2011. gadu atbilst summām, kas noteiktas atbilstības noskaidrošanas lēmumos Nr. 1 – Nr. 36, kas pieņemti līdz 2011. gada 15. oktobrim, kas ir ELGF finanšu gada noslēgums. 2011. kalendārajā gadā izlemtā summa ir EUR 728 miljoni (skatīt **6.3.1.** paskaidrojumu) un tā ietver 2011. finanšu gadā izlemto summu EUR 682 miljonu apmērā, kas atbilst starpībai starp iepriekšējā tabulā norādītajām kumulatīvajām summām 2011. gada beigās un kumulatīvajām summām 2010. gada beigās.

Jāatzīmē, ka visi atbilstības noskaidrošanas lēmumi ir oficiāli pieņemti ar Komisijas lēmumu, savukārt finanšu grāmatojumu noskaidrošanas lēmumiem parasti ir vajadzīgs ilgāks laiks un tie ietekmēs arī turpmāko gadu rādītājus.

Korekcijas attiecībā uz lauku attīstību, par kurām pieņemti lēmumi, – kumulatīvā summa 2000.-2011. gads

Miljoni euro

	2011. gada beigās	2010. gada beigās
Lauku attīstības finanšu korekcijas:		
TRDI 2000.-2006. gads	64	61
SAPARD 2000.-2006. gads	24	17
ELFLA 2007.-2013. gads	79	21
Kopā	167	98

6.3.4. Nepabeigtās finanšu korekcijas un atgūšana

Nepabeigtās finanšu korekcijas

Miljoni euro

	Nepabeigtās finanšu korekcijas 31.12.2010.	Jaunās nepabeigtās finanšu korekcijas 2011. gadā	Finanšu korekcijas, par kurām pieņemti lēmumi 2011. gadā	Pielāgojumi finanšu korekcijām, par kurām lēmums pieņemts vai kuras nav pabeigtas līdz 31.12.2010.	Nepabeigtās finanšu korekcijas 31.12.2011.
ELGF:					
ELGF – turpmākie atbilstības un finanšu lēmumi	2 288	573	(665)	8	2 204
Lauku attīstība:					
TRDI 2000.-2006. gads	7	29	(3)	1	34
SAPARD 2000.-2006. gads	68	36	(6)	(20)	77
ELFLA 2007.-2013. gads	123	179	(58)	261	505
Kopā nepabeigtās finanšu korekcijas	2 486	818	(732)	250	2 821

Nepabeigto ELGF finanšu korekciju summa 2011. gada beigās liecina par aprēķinu metodes konsolidāciju turpmākajiem atbilstības lēmumiem.

SAPARD un TRDI programmas šobrīd ir noslēguma posmā, kas izskaidro nepabeigto finanšu korekciju summas samazinājumu.

Attiecībā uz ELFLA palielinājums galvenokārt skaidrojams ar aprēķinu metodes izmaiņām. Līdz pagājušajam gadam izmantotā ekstrapolācijas metode balstījās uz vēsturiskajiem datiem, t.i., uz reālām ELGF lietām, kas uzsāktas 2000.-2006. gadā. Pēc tam šī aplēse tika salīdzināta ar reālo lietu skaitu, kas uzsāktas ELFLA programmu pirmajos gados. Tomēr pagājušajā gadā šī metode deva zemākas summas

nekā tās, kas izriet no uzsāktajām lietām. Tāpēc ekstrapolācijas metode ir pielāgota ELGF metodei, jo uz abiem fondiem patiesībā attiecas viens un tas pats noskaidrošanas process. Summas, kas uzrādītas kā vēl izskatāmas, sniedz reālāku skatījumu par turpmākajām finanšu korekcijām.

Līdzekļu atgūšana, kas nav pabeigta

Miljoni euro

	Līdzekļu atgūšana, kas nav pabeigta līdz 31.12.2010.	Jaunās nepabeigtās finanšu korekcijas 2011. gadā	Atgūšana, par ko pieņemts lēmums 2011. gadā	Pielāgojumi saistībā ar atgūšanu, par ko lēmums pieņemts vai kas nav pabeigta līdz 31.12.2010.	Līdzekļu atgūšana, kas nav pabeigta līdz 31.12.2011.
ELGF:					
Pārkāpumi saistībā ar ELGF	323	199	(174)	(95)	253
Lauku attīstība:					
TRDI 2000.-2006. gads	7	6	(8)	7	12
SAPARD 2000.-2006. gads	94	6	(30)	(19)	50
ELFLA 2007.-2013. gads	22	65	(123)	81	45
Kopā līdzekļu atgūšana, kas nav pabeigta	446	275	(335)	(26)	360

6.4. FINANŠU KOREKCIJAS UN ATGŪŠANA KOHĒZIJAS POLITIKAS JOMĀ

6.4.1. Finanšu korekcijas, par kurām pieņemti lēmumi/kas apstiprinātas 2011. gadā

Finanšu korekcijas, par kurām pieņemti lēmumi/kas apstiprinātas 2011. gadā, katrā plānošanas periodā

Miljoni euro

	2011. g.	2010. g.
Kohēzijas politika (ES darbs)		
- 1994.-1999. gada programmas	13	136
- 2000.-2006. gada programmas	440	788
- 2007.-2013. gada programmas	220	2
Kopā	673	925

Šo summu sadalījums pa dalībvalstīm ir norādīts 4. pielikumā.

Attiecībā uz 1994.-1999. gada plānošanas periodu 2011. gadā tika uzrādīts ļoti neliels skaits finanšu korekciju, jo lielākā daļa programmu ir pabeigta. Nākotnē šis rādītājs turpinās samazināties. Attiecībā uz 2000.-2006. gada plānošanas periodu finanšu korekcijas tiek paziņotas un apstiprinātas pašreiz notiekošajā slēgšanas procedūrā. Tomēr revīzijas joprojām tiek īstenotas arī par slēgtajām programmām. Paredzams, ka arī turpmākajos gados palielināsies to finanšu korekciju skaits, par kurām pieņemti lēmumi/kas ir apstiprinātas 2007-2013. pārskata periodā, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, ko ietekmēs pašreizējās revīzijas uz vietas.

Finanšu korekcijas, par kurām pieņemti lēmumi/kas apstiprinātas 2011. gadā, un to īstenošana 2011. gadā

Miljoni euro

	ERAF	KF	ESF	ZVFI / EZF *	ELVGF Virzības fonds	KOPĀ
Finanšu korekcijas par 1994.-1999. gadā:						
Īstenotas ar saistību atcelšanu/ atskaitīšanu slēgšanas brīdī	6	-	-	-	-	6
Īstenotas ar iekasēšanas rīkojumu	2	-	1	0	1	4
Vēl nav īstenotas	3	-	-	-	-	3
Starpsumma par 1994.-1999. gadu	11	-	1	0	1	13
Finanšu korekcijas par 2000.-2006. gadu:						
Īstenotas ar saistību atcelšanu/ atskaitīšanu slēgšanas brīdī	217	72	8	0	0	297
Īstenojušas dalībvalstis	(10)	4	-	-	-	(6)
Īstenotas ar iekasēšanas rīkojumu	5	3	-	-	0	8
Vēl nav īstenotas	199	(62)	0	3	-	140
Starpsumma par 2000.-2006. gadu	411	17	9	3	0	440
Finanšu korekcijas par 2007.-2013. gadu						

Eiropas Savienības 2011. gada konsolidētie pārskati

Īstenotas ar saistību atcelšanu/atskaitīšanu slēgšanas brīdī	-	-	-	-	-	0
Īstenojušas dalībvalstis	2	-	158	-	-	160
Īstenotas ar iekasēšanas rīkojumu	-	-	-	-	-	0
Vēl nav īstenotas	0	-	59	-	-	59
Starpsuma par 2007.-2013. gadu	3	-	218	-	-	220
Kopā finanšu korekcijas, par kurām pieņemti lēmumi/kas apstiprinātas 2011. gadā	424	17	227	3	1	673
<i>Kopā finanšu korekcijas, par kurām pieņemti lēmumi/kas apstiprinātas 2010. gadā</i>	<i>494</i>	<i>258</i>	<i>49</i>	<i>91</i>	<i>33</i>	<i>925</i>

*EZF: Eiropas Zivsaimniecības fonds (EZF) aizstāja Zivsaimniecības virzības finansēšanas instrumentu (ZVFI) 2007.-2013. gada plānošanas periodā.

No 2011. gadā apstiprināto summu kopsummas EUR 673 miljonu apmērā EUR 233 miljoni ietver summas, kas ir apstiprinātas iepriekšējos gados, taču par tām iepriekš nebija paziņots, kā arī iepriekš paziņoto summu pielāgojumus. No vienas puses, to ietekmējusi finanšu korekciju lietu pārvaldes papildu grāmatvedības metode, kas ļauj par jaunām lietām ziņot vēlākā posmā, un, no otras puses, lietas, kurās darbības programmas laikā piemēroto finanšu korekciju galīgā summa ir zināma tikai slēgšanas brīdī.

Gada laikā izlemto/apstiprināto un ar Komisijas iekasēšanas rīkojumu īstenoto (t.i., Komisijai ir atmaksāti naudas līdzekļi) finanšu korekciju summa ir EUR 12 miljoni, no tiem EUR 4 miljoni par 1994.-1999. gada posmu un EUR 8 miljoni par 2000.-2006. gada posmu (2010. gads: EUR 158 miljoni). Jāatzīmē, ka īstenošana ar iekasēšanas rīkojumu atspoguļo tikai ierobežotu daļu no kopējām finanšu korekcijām (t.i., mazāk nekā 3 % no 2011. gadā īstenotajām summām), jo piemērojamie nozares tiesību akti paredz dalībvalstīm iespēju pieņemt Komisijas ierosinātās finanšu korekcijas un pēc tam programmas īstenošanas laikā aizstāt nepareizos izdevumus ar pareiziem (tomēr slēgšanas brīdī dalībvalstis vairs nevar iesniegt citus izdevumus, lai aizstātu nepareizos); tas nozīmē, ka Komisijai nav jāizdod iekasēšanas rīkojums. Iekasēšanas rīkojumus Komisija izdod tikai gadījumos, kad dalībvalsts noraida finanšu korekciju un Komisijai ir jāpieņem oficiāls finanšu korekcijas lēmums, vai, iespējams, programmas slēgšanas posmā, kad Komisijas noteiktā finanšu korekcija ir lielāka nekā dalībvalsts pieprasītā summa.

Attiecībā uz ERAF korekciju summas par 2011. gadu galvenokārt attiecas uz 2000.-2006. gada programmām, kas ir slēgšanas procesā: Pēc izbeigšanas deklarāciju analīzes 2011. gadā tika apstiprinātas korekcijas, kuru pamatā ir par katru programmu aprēķināto nenovērsto risku ekstrapolācija, un korekcijas tiks turpinātas 2012. gadā. Finanšu korekcijas slēgšanas brīdī nozīmē ES finansējuma neto samazinājumu (t.i., galīgo maksājamo summu samazinājums vai summas atgūšana, ja maksājamā galīgā summa ir mazāka nekā korekcija).

Attiecībā uz ESF lielākā daļa finanšu korekciju, par ko pieņemts lēmums/kas apstiprinātas 2011. gadā, ir saistītas ar 2007.-2013. gada plānošanas periodu, jo pabeigto revīziju skaits pieaug un programmu īstenošana palielinās. Attiecībā uz 2000.-2006. gada plānošanas periodu dalībvalstis vairs nevar nepareizi veikto izdevumus aizstāt ar pareizajiem, tomēr attiecībā uz programmām, kas ir slēgšanas posmā, dalībvalstis slēgšanas dokumentos norādīja, vai finanšu korekcijas ir atskaitītas, un šīs summas ir uzrādītas iepriekšējā tabulā. Pamatā finanšu korekcijām, par ko pieņemts lēmums/kas apstiprinātas 1994.-1999. plānošanas periodam, ir vai nu Komisijas lēmums, vai arī pārkāpumi, ko dalībvalsts atklājusi pēc darbības programmas slēgšanas un ko Komisija atgūst, izsniedzot iekasēšanas rīkojumu.

Attiecībā uz ZVFI/EZF finanšu korekcijas, par ko pieņemts lēmums/kas apstiprinātas, EUR 3 miljonu apmērā attiecas gan uz atsevišķu programmu slēgšanas procesu, gan uz citu programmu revīziju pabeigšanu.

Attiecībā uz ELVGF Virzību ne visas programmas ir slēgtas. Par finanšu korekcijām ziņos arī 2012. un 2013. gadā, pat ja attiecīgās summas ir ļoti mazas.

Jāatzīmē, ka iepriekšējās tabulās norādītās summas par ELVGF Virzības fondu ietver arī līdzekļu atgūšanu pēc pārkāpumiem EUR 2 miljonu apmērā 2011. gadā (2010. gadā: EUR 3 miljoni). Šīs summas atbilst summām, ko, pieņemot lēmumu, iekasējusi Eiropas Komisija pēc dalībvalstu veikto nepamatoto maksājumu atgūšanas.

6.4.2. 2011. gadā īstenotās finanšu korekcijas

Finanšu korekcijas, kas īstenotas 2011. gadā, sadalījumā pa plānošanas periodiem

Miljoni euro

	2011. g.	2010. g.
Kohēzijas politika (ES darbs)		
- 1994.-1999. gada programmas	32	476
- 2000.-2006. gada programmas	432	259

Eiropas Savienības 2011. gada konsolidētie pārskati

- 2007.-2013. gada programmas	160	2
Kopā	624	737

Šo summu sadalījums pa dalībvalstīm ir norādīts 5. pielikumā.

Jāatzīmē, ka iepriekš minētajās summās, jo īpaši par 2000.–2006. gada plānošanas programmām, nav ietvertas dalībvalstu paziņotās kopīgās finanšu korekcijas galīgajos maksājumu pieprasījumos, ko Komisija ir saņēmusi 2010. gadā, jo tie pašreiz tiek pārbaudīti. Šajā posmā finanšu korekciju īsteno dalībvalsts, kas apstiprina finanšu korekcijas summas atskaitīšanu no galīgā maksājuma pieprasījuma summas. Tomēr programmas slēgšanas kontekstā kredītrīkotājs pieprasījuma apstiprināšanu grāmatvedības sistēmā veic, ņemot vērā garākus noteikumus paredzētos termiņus, un tikai pēc tam pieprasījumu iespējams pilnībā apstrādāt, un Komisija var veikt maksājumu. Līdz 2010. gada beigām saņemtie maksājumu pieprasījumi, kas 2011. gada beigās vēl nebija apstiprināti, ietver finanšu korekcijas, tomēr, tā kā šie maksājumu pieprasījumi tiks apstrādāti tikai 2012. gadā un turpmākajos gados, īstenoto finanšu korekciju summa tiks paziņota pēc tam, kad tiks pārbaudīti visi slēgšanas dokumenti un pilnībā apstiprināti saistītie finanšu darījumi. Korekcijas par pašreizējo plānošanas periodu (2007.–2013. g.) turpmākajos gados varētu vēl vairāk palielināties pēc to kontroļu rezultātiem, kas pašreiz notiek uz vietas.

2011. gadā īstenotās finanšu korekcijas (par ko lēmums pieņemts/kas apstiprinātas 2011. gadā un iepriekšējos gados)

Miljoni euro

	ERAF	KF	ESF	ZVFI/ EZF	ELVGF Virzības fonds	Kopā 2010. gadā
Finanšu korekcijas par 1994.–1999. gadu:						
Apstiprinātas 2011. gadā	8	-	1	0	1	10
Apstiprinātas iepriekšējos gados	22	-	0	-	0	22
Starpsumma par 1994.–1999. gadu	30	-	1	0	1	32
Finanšu korekcijas par 2000.–2006. gadu						
Apstiprinātas 2011. gadā	211	79	0	0	0	291
Apstiprinātas iepriekšējos gados	175	35	19	(90)	-	140
Starpsumma par 2000.–2006. gadu	387	115	19	(90)	0	432
Finanšu korekcijas par 2007.–2013. gadu						
Apstiprinātas 2011. gadā	2	-	157	-	-	160
Apstiprinātas iepriekšējos gados	0	-	1	-	-	1
Starpsumma par 2007.–2013. gadu	2	-	158	-	-	161
2011. gadā īstenotās kopējās finanšu korekcijas	419	115	178	(90)	1	624
<i>2010. gadā īstenotās kopējās finanšu korekcijas</i>	<i>542</i>	<i>21</i>	<i>42</i>	<i>90</i>	<i>41</i>	<i>737</i>

No EUR 624 miljoniem, par kuriem paziņots kā par 2011. gadā īstenotu finanšu korekciju, EUR 212 miljoni ietver summas, kas bija īstenotas iepriekšējos gados, bet par tām nebija paziņots, kā arī iepriekš paziņoto summu pielāgojumus, ņemot vērā tos pašus iemeslus, kas norādīti **6.4.1.** paskaidrojumā.

2011. gadā īstenotās finanšu korekcijas (sadalījumā pa īstenošanas veidiem)

Miljoni euro

	ERAF	KF	ESF	ZVFI/ EZF	ELVGF Virzības fonds	KOPĀ
Finanšu korekcijas par 1994.–1999. gadu:						
Īstenota ar saistību atcelšanu/atskaitīšanu slēgšanas	23	-	-	-	-	23
Īstenotas ar iekasēšanas rīkojumu	7	-	1	0	1	9
Starpsumma par 1994.–1999. gadu	30	-	1	0	1	32
Finanšu korekcijas par 2000.–2006. gadu						
Īstenota ar saistību atcelšanu/atskaitīšanu slēgšanas	237	94	19	0	0	351
Īstenojušas dalībvalstis	142	17	-	(90)	-	69
Īstenotas ar iekasēšanas rīkojumu	8	4	-	-	0	12
Starpsumma par 2000.–2006. gadu	387	115	19	(90)	0	432
Finanšu korekcijas par 2007.–2013. gadu:						
Īstenota ar saistību atcelšanu/atskaitīšanu slēgšanas	-	-	-	-	-	0
Īstenojušas dalībvalstis	2	-	158	-	-	160
Īstenotas ar iekasēšanas rīkojumu	-	-	-	-	-	0
Starpsumma par 2007.–2013. gadu	2	-	158	-	-	160
2011. gadā īstenotās kopējās finanšu korekcijas	419	115	178	(90)	1	624
<i>2010. gadā īstenotās kopējās finanšu korekcijas</i>	<i>542</i>	<i>21</i>	<i>42</i>	<i>90</i>	<i>41</i>	<i>737</i>

Gada laikā ar Komisijas iekasēšanas rīkojumu īstenoto (t.i., Komisijai ir atmaksāti naudas līdzekļi) finanšu korekciju summa ir EUR 21 miljons, no tiem EUR 9 miljoni par 1994.–1999. gada periodu un EUR 12 miljoni par 2000.–2006. gada periodu (2010. gadā: EUR 158 miljoni). Iepriekš **6.3.1.** paskaidrojumā minēto iemeslu dēļ īstenošana ar iekasēšanas rīkojumu atspoguļo tikai ierobežotu daļu no finanšu korekcijām (t.i., 3 % no 2011. gadā īstenotās summas).

Attiecībā uz ERAF jāatzīmē, ka, tā kā galīgajiem maksājumu pieprasījumiem, ko iesniedza 2010. gada septembrī, vēl nav pabeigta apstiprināšanas procedūra, tie nav ieskaitīti iepriekš norādītajos īstenošanas skaitļos, tādējādi īstenošanas līmenis ir salīdzinoši zemāks, proti, 65 % un 78 % attiecīgi ERAF un Kohēzijas fondam. Gandrīz visas īstenojamās summas izriet no slēgšanas procesā esošajām 2000.–2006. gada programmām: EUR 2,1 miljards (no atlikušās kopējās summas EUR 2,2 miljardu apmērā) ir iekļauts ERAF/Kohēzijas fonda galīgajos maksājumu pieprasījumos, tomēr šī summa tiks uzskaitīta kā īstenota tikai tad, kad nākamajos mēnešos tiks apstiprināts galīgais maksājums.

Attiecībā uz ESF visas finanšu korekcijas, kas īstenotas ar iekasēšanas rīkojuma izdošanu, attiecas uz 1994.–1999. plānošanas periodu, jo programmas ir slēgtas. Attiecībā uz 2000.–2006. gada periodu korekcijas slēgšanas dokumentos ir norādījušas vai nu dalībvalstis, vai arī Komisija, kas pēc tam pieprasa dalībvalstīm apstiprināt, ka šīs summas slēgšanas brīdī būtu jāatskaita. Tāpēc iekasēšanas rīkojumi netiek izsniegti. Jānorāda, ka liels skaits programmu vēl tiek analizēts, tāpēc turpmākajos gados pēc pašreizējā slēgšanas procesa palielināsies slēgšanas brīdī īstenoto finanšu korekciju skaits slēgšanas dokumentu analīze un pēdējā maksājumu pieprasījuma finansiāla apstiprināšana).

Attiecībā uz ZVFI/EZF negatīvā summa EUR 90 miljonu apmērā ir saistīta ar vairāku Spānijai piemērojamu finanšu korekciju pielāgošanu, kas tika kļūdaini uzrādītas kā īstenotas 2010. gadā. Dalībvalsts attiecīgās summas atskaitīja no pieprasījumiem, kas Komisijai nosūtīti 2010. gadā, tomēr šie pieprasījumi bija daļa no minētās programmas slēgšanas dokumentiem un 2010. gada 31. decembrī Komisija vēl nebija pabeigusi to apstrādi. Saskaņā ar īstenošanas definīciju šis pielāgojums 2011. gada rādītājos ir uzrādīts kā negatīva summa.

6.4.3. Finanšu korekcijas – kumulatīvās summas un īstenošanas līmenis

Finanšu korekcijas, par kurām pieņemti lēmumi/kas apstiprinātas, – kumulatīvās summas

Miljoni euro

	1994.- 1999. gada posms	2000.- 2006. gada posms	2007.- 2013. gada posms	Kopā 2011. gada beigās	Kopā 2010. gada beigās
ERAF	1 769	4 575	4	6 348	5 924
Kohēzijas fonds	273	508	0	781	763
ESF	397	1 182	218	1 798	1 572
ZVFI/EZF	100	99	0	198	195
ELVGF Virzības fonds	125	41	0	166	165
Kopā	2 663	6 405	222	9 291	8 619

Kopsummas sadalījums pa dalībvalstīm ir norādīts 4. pielikumā.

Īstenotās finanšu korekcijas – kumulatīvās summas

Miljoni euro

	1994.-1999. gada posms	2000.-2006. gada posms	2007.-2013. gada posms	Kopā 2011. gada beigās	Kopā 2010. gada beigās
ERAF	1 766	2 359	3	4 128	3 709
Kohēzijas fonds	266	342	0	608	493
ESF	396	1 165	159	1 720	1 542
ZVFI/EZF	100	4	0	104	194
ELVGF Virzības fonds	125	41	0	166	165
Kopā	2 652	3 912	162	6 726	6 102

Kopsummas sadalījums pa dalībvalstīm ir norādīts 5. pielikumā.

Iepriekš redzamajā tabulā ir iekļautas finanšu korekcijas, kuras dažas dalībvalstis ir apstrīdējušas (atzīmējot, ka pieredze liecina, ka Komisijai šādās lietās ļoti reti ir nācies šīs summas atmaksāt). Sīkāku informāciju skatīt **5.4.** paskaidrojumā.

2011. gada 31. decembrī izlemtās/apstiprinātās, bet šajā datumā vēl neīstenotās finanšu korekcijas, un īstenošanas līmenis 2011. gada 31. decembrī (kumulatīvās summas)

Miljoni euro

	ERAF	KF	ESF	ZVFI /EZF	ELVGF Virzības fonds	Kopā 2011. gadā	Kopā 2010. gadā
Finanšu korekcijas 1994.-1999. gada programmām							
Apstiprinātās/izlemtās finanšu korekcijas	1 769	273	397	100	125	2 663	2 652
Īstenotās finanšu korekcijas	1 766	266	396	100	125	2 652	2 621
Apstiprinātās/izlemtās, bet vēl neīstenotās finanšu korekcijas	3	8	1	0	0	11	31
<i>Īstenošanas līmenis</i>	<i>100%</i>	<i>97%</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>	100%	99%
Finanšu korekcijas 2000.-2006. gada programmām							
Apstiprinātās/izlemtās finanšu korekcijas	4 575	508	182	99	41	6 405	5 965
Īstenotās finanšu korekcijas	2 359	342	165	4	41	3 912	3 480
Apstiprinātās/izlemtās, bet vēl neīstenotās finanšu korekcijas	2 216	166	17	94	0	2 493	2 485
<i>Īstenošanas līmenis</i>	<i>52%</i>	<i>67%</i>	<i>99%</i>	<i>4%</i>	<i>100%</i>	61%	58%
Finanšu korekcijas 2007.-2013. gada programmām							
Apstiprinātās/izlemtās finanšu korekcijas	4	-	217	-	-	222	2
Īstenotās finanšu korekcijas	3	-	159	-	-	162	2
Apstiprinātās/izlemtās, bet vēl neīstenotās finanšu korekcijas	0	-	59	-	-	60	0
<i>Īstenošanas līmenis</i>	<i>87%</i>	<i>n.p.</i>	<i>73%</i>	<i>n.p.</i>	<i>n.p.</i>	73%	84%
Finanšu korekcijas kopā							
Apstiprinātās/izlemtās finanšu korekcijas	6 348	781	797	198	166	9 291	8 619
Īstenotās finanšu korekcijas	4 128	608	721	104	166	6 726	6 102
Apstiprinātās/izlemtās, bet vēl neīstenotās finanšu korekcijas	2 220	173	76	94	0	2 565	2 516
<i>Īstenošanas līmenis</i>	<i>65%</i>	<i>78%</i>	<i>96%</i>	<i>53%</i>	<i>100%</i>	72%	71%

Zemais īstenošanas līmenis attiecībā uz 2000.-2006. gada plānošanas periodu ir skaidrojams ar vēl notiekošo slēgšanas procesu, jo 2010. gada beigās saņemtie maksājumu pieprasījumi vēl nav apstiprināti un saistītās finanšu korekcijas vēl nav iespējams iekļaut skaitļos par īstenošanu 2011. gadā.

6.4.4. Atgūšana

2011. gadā apstiprinātā atgūšana

Miljoni euro

	2011.g.	2010.g.
Citi pārvaldības veidi	50	24

2011. gadā īstenotā atgūšana

Miljoni euro

	2011. g.	2010. g.
Citi pārvaldības veidi	48	25

Lūdzam ņemt vērā, ka dažas iepriekšējā tabulā iekļautās summas iepriekš 2010. gadā tika norādītas 6.5. paskaidrojumā.

6.4.5. Nepabeigtās finanšu korekcijas

Miljoni euro

	Nepabeigtās finanšu korekcijas 31.12.2010.	Jaunās nepabeigtās finanšu korekcijas 2011. gadā	Finanšu korekcijas, par kurām pieņemti lēmumi 2011. gadā	Pielāgojumi finanšu korekcijām, par kurām lēmums pieņemts vai kuras nav pabeigtas līdz 31.12.2010.	Nepabeigtās finanšu korekcijas 31.12.2011.
Struktūrfondi un Kohēzijas fonds (1994.-1999. gada, 2000.-2006. gada un 2007.-2013. gada programmas)					

Eiropas Savienības 2011. gada konsolidētie pārskati

ERAF	197	91	(85)	(43)	160
Kohēzijas fonds	262	105	(69)	(132)	166
ESF	284	0	(1)	0	283
ZVFI/EZF	0	6	0	0	6
ELVGF Virzības fonds	4	24	(1)	(3)	24
Kopā	747	227	(156)	(178)	640

2011. gada beigās Komisijas līmenī turpinājās korekcijas procedūras attiecībā uz apmēram 140 ERAF un Kohēzijas fonda programmām. Summu samazinājums salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem atspoguļo to finanšu korekciju pakāpenisku izbeigšanu, kas iepriekš tika norādītas kā "nepabeigtas", attiecībā uz 2000.-2006. programmām un mazāka skaita procedūru uzsākšanu šajā pašreizējā plānošanas perioda īstenošanas posmā.

Attiecībā uz ESF vēl nepabeigto finanšu korekciju aplēsto summu samazinājumu galvenokārt izraisījusi dažu 2010. gadā uzsāktu procedūru slēgšana, kas attiecas uz piecām 2007.-2013. gada perioda programmām, vienu procedūru 2000.-2006. gada periodam un vienu procedūru 1994.-1999. gada periodam. Jānorāda, ka situācijā, kad revīzijas laikā nevar aprēķināt iespējamo summu aplēses, galvenokārt tāpēc, ka pārbaudes vēl nav pabeigtas, tās norāda iepriekšējā tabulā EUR 1 vērtībā (apdomīga pieeja). Tas attiecas uz pašreizējam lietām saistībā ar 2007.-2013. gada periodu.

6.4.6. Maksājumu pārtraukšana un apturēšana

Maksājumu pārtraukšanas lietu un summu sadalījums pa dalībvalstīm 2011. gadā ir šāds.

Miljoni euro

	ERAF/Kohēzijas fonds		ESF		EZF		Kopā	
	Lietu skaits	Summa	Lietu skaits	Summa	Lietu skaits	Summa	Lietu skaits	Summa
Pārtraukšana, līdz 31.12.2011. pabeigtās lietas								
Čehijas Republika	2	130					2	130
Vācija	7	246					7	246
Grieķija	2	132					2	132
Spānija	12	277	2	8			14	285
Itālija	7	100	4	35	1	6	12	141
Latvija					1	0	1	0
Lietuva	1	32			1	1	2	33
Ungārija	9	211					9	211
Austrija			1	0			1	0
Polija			2	519			2	519
Portugāle					1	10	1	10
Rumānija	2	42					2	42
Slovākija	1	30					1	30
Apvienotā Karaliste	6	109	2	26			8	135
Pārrobežu	6	22					6	22
Starpsumma pabeigtajām lietām	55	1 331	11	588	4	17	70	1 936
Pārtraukšana, neizskatītās lietas 31.12.2011.								
Dānija					1	0	1	0
Vācija	3	17			2	1	5	18
Igaunija					1	0	1	0
Spānija			2	10	1	62	3	72
Francija			2	25	2	3	4	28
Itālija	10	303	4	53			14	356
Slovākija	2	71					2	71
Somija					1	0	1	0
Zviedrija					1	0	1	0
Apvienotā Karaliste			2	234	1	34	3	268
Starpsumma neizskatītajām lietām	15	391	10	323	10	100	35	814
Kopā pārtraukšanas gadījumi 2011. gadā	70	1 722	21	911	14	117	105	2 750
<i>Kopā pārtraukšanas gadījumi 2010. gadā</i>	<i>49</i>	<i>2 156</i>	<i>12</i>	<i>255</i>	<i>12</i>	<i>127</i>	<i>73</i>	<i>2 538</i>

Saistībā ar ERAF un Kohēzijas fondu 2011. gadā tika pieņemti 70 lēmumi par maksājumu termiņu pārtraukšanu par kopējo summu EUR 1 722 miljoni. Maksājumi tika atsākti 55 lietās (kopsumma –

EUR 1 331 miljoni). 15 lietu izskatīšana gada beigās vēl nebija pabeigta, to aptvertā summa bija EUR 391 miljons. 2011. gadā tika uzsāktas maksājumu apturēšanas procedūras attiecībā uz desmit programmām, un 2012. gada sākumā tika oficiāli pieņemts viens maksājumu apturēšanas lēmums. 2011. gadā procedūra tika pabeigta attiecībā uz četrām lietām, pamatojoties uz dalībvalstu veiktajiem un paziņotajiem pasākumiem. Attiecībā uz pārējām piecām lietām gada beigās procedūras vēl turpinājās.

2011. gadā tika pieņemts 21 lēmums par maksājumu termiņu pārtraukšanu saistībā ar ESF par kopējo summu EUR 911 miljoni, visi lēmumi attiecas uz 2007.–2013. gada plānošanas periodu. Maksājumi pirms 2011. gada 31. decembra tika atsākti 11 lietās (kopsumma – EUR 588 miljoni). 10 lietu izskatīšana par kopējo summu EUR 323 miljoni vēl nebija pabeigta. Turklāt 2011. gadā tika pieņemti 3 maksājumu apturēšanas lēmumi (Spānija, Francija un Itālija) un visi tie attiecas uz 2007.–2013. gada periodu. Pēc 2011. gada 31. decembra maksājumu apturēšanas process vēl turpinājās.

6.5. CITAS FINANŠU KOREKCIJAS UN ATGŪTIE LĪDZEKĻI

Šī pozīcija attiecas uz finanšu korekcijām un nepamatoti samaksātu summu atgūšanu gadījumos, kad kļūdas vai pārkāpumus ir atklājuši Komisija, dalībvalstis, Eiropas Revīzijas palāta vai OLAF attiecībā uz to budžeta daļu, kuras izpilde nenotiek ar dalīto pārvaldību.

Citas finanšu korekcijas, par kurām pieņemti lēmumi/kas apstiprinātas 2011. gadā

Miljoni euro

	2011.	2010.
Eiropas Bēgļu fonds II (EBF II)	0	-

2011. gadā īstenotās citas finanšu korekcijas

Miljoni euro

	2011.	2010.
Eiropas Bēgļu fonds II (EBF II)	0	-

Finanšu korekcijas ir mehānisms, ko sāk piemērot arī iekšlietu politikas jomā. Finanšu korekciju, par kurām pieņemti lēmumi/kas apstiprinātas 2011. gadā, summa ir EUR 0,4 miljoni, un paredzams, ka turpmākajos gados tā palielināsies.

2011. gadā apstiprinātie citi līdzekļu atgūšanas gadījumi

Miljoni euro

	2011. g.	2010. g.
Citi pārvaldības veidi:		
– ārējās darbības	107	137
– iekšpolitika	270	164
Kopā apstiprinātie citi līdzekļu atgūšanas gadījumi	377	301

2011. gadā īstenotie citi līdzekļu atgūšanas gadījumi

Miljoni euro

	2011. g.	2010. g.
Citi pārvaldības veidi:		
– ārējās darbības	77	136
– iekšpolitika	268	138
Kopā īstenotie citi līdzekļu atgūšanas gadījumi	346	274

Lūdzam ņemt vērā, ka dažas summas, kas iepriekš 2010. gadā tika norādītas iekšpolitikas pozīcijā, tagad tiek norādītas **6.4.4.** paskaidrojumā.

6. paskaidrojums, 1. pielikums

2011. gadā izlemtais ELGF finanšu korekcijas un atgūšana – sadalījums pa dalībvalstīm

Miljoni euro

Dalībvalstis	Finanšu grāmatojumu noskaidrošana	Atbilstīguma noskaidrošana	Deklarētie pārkāpumi	Kopā 2011. gadā	Kopā 2010. gadā
Beļģija	0	-	9	9	4
Bulgārija	0	21	3	24	20
Čehijas Republika	0	-	1	1	1
Dānija	0	22	5	27	12
Vācija	(1)	1	11	11	28
Igaunija	0	0	0	0	0
Īrija	(1)	-	8	8	7
Grieķija	2	257	4	263	477
Spānija	2	116	20	138	83
Francija	2	2	18	23	67
Itālija	(58)	80	49	71	78
Kipra	0	8	0	8	1
Latvija	0	-	1	1	0
Lietuva	0	-	1	1	2
Luksemburga	0	-	0	0	1
Ungārija	0	-	2	3	8
Malta	0	0	0	0	0
Nīderlande	-	25	4	29	51
Austrija	0	1	3	5	2
Polija	0	46	2	49	52
Portugāle	1	2	8	11	58
Rumānija	8	39	8	55	55
Slovēnija	0	-	0	0	5
Slovākija	0	-	1	1	0
Somija	0	1	1	2	2
Zviedrija	0	72	2	74	5
Apvienotā Karaliste	(20)	33	11	24	213
Kopā lēmumi	(63)	728	174	839	1 233

6. paskaidrojums, 2. pielikums

2011. gadā īstenotās ELGF finanšu korekcijas un atgūšana – sadalījums pa dalībvalstīm

Miljoni euro

Dalībvalstis	Finanšu grāmatojumu noskaidrošana un neievēroti maksājumu termiņi	Atbilstīguma noskaidrošana	Dalībvalstu deklarētie pārkāpumi (atmaksāti ES)	Kopā 2011. gadā	Kopā 2010. gadā
Beļģija	0	-	10	10	3
Bulgārija	0	12	2	15	6
Čehijas Republika	0	1	1	2	1
Dānija	0	0	3	3	12
Vācija	(1)	0	11	10	26
Igaunija	0	-	0	0	0
Īrija	(1)	-	6	5	5
Grieķija	2	191	5	198	150
Spānija	2	116	22	140	130
Francija	2	22	16	41	120
Itālija	(58)	41	60	44	33
Kipra	0	-	0	0	1
Latvija	0	-	1	1	0
Lietuva	0	0	2	2	4
Luksemburga	0	-	0	0	1
Ungārija	0	(3)	2	(1)	26
Malta	0	-	0	0	0
Nīderlande	-	52	4	56	51
Austrija	0	-	1	1	3
Polija	0	1	2	3	97
Portugāle	1	16	8	25	24
Rumānija	8	26	7	41	16
Slovēnija	0	4	1	4	1
Slovākija	0	-	1	1	1
Somija	0	-	1	1	2
Zviedrija	0	-	2	2	5
Apvienotā Karaliste	(20)	27	10	18	215
Kopā īstenotas summas	- 63	506	178	621	934

6. paskaidrojums, 3. pielikums

**ELGF grāmatojumu noskaidrošanas kumulatīvās summas, par ko pieņemti lēmumi
Sadalījums pa dalībvalstīm**

Miljoni euro

Dalībvalstis	ELGF grāmatojumu noskaidrošanas kumulatīvā summa 2011. gada beigās
Beļģija	33
Bulgārija	37
Čehijas Republika	1
Dānija	172
Vācija	171
Igaunija	0
Īrija	41
Grieķija	2 023
Spānija	1 334
Francija	1 052
Itālija	1 472
Kipra	10
Latvija	0
Lietuva	2
Luksemburga	5
Ungārija	24
Malta	0
Nīderlande	163
Austrija	7
Polija	66
Portugāle	133
Rumānija	86
Slovēnija	5
Slovākija	0
Somija	21
Zviedrija	95
Apvienotā Karaliste	762
Kopā lēmumi	7 717

6. paskaidrojums, 4. pielikums

**2011. gadā apstiprinātās kopējās finanšu korekcijas saistībā ar strukturālām darbībām
Sadalījums pa dalībvalstīm**

Miljoni euro

Dalībvalstis	Kumulatīvie dati 2010. gada beigās	2011. gadā apstiprinātās finanšu korekcijas						Kumulatīvie dati 2011. gada beigās
		ERAF	KF	ESF	ZVFI EZF	ELVGF Virzības fonds	Kopā 2011.gads	
1994.-1999. gads	2 652	11	0	1	0	1	13	2 664
Beļģija	5	0	-	-	-	-	0	5
Dānija	3	0	-	-	-	-	0	4
Vācija	340	(2)	-	-	0	1	(1)	339
Īrija	42	1	-	-	-	-	1	43
Grieķija	528	-	-	-	-	-	0	528
Spānija	664	-	-	0	-	-	0	665
Francija	88	6	-	1	-	-	8	95
Itālija	505	2	-	-	-	0	2	507
Luksemburga	5	-	-	-	-	-	0	5
Nīderlande	177	1	-	-	-	-	1	178
Austrija	2	-	-	-	-	0	0	2
Portugāle	141	-	-	-	-	0	0	141
Somija	1	-	-	-	-	-	0	1
Zviedrija	1	-	-	-	-	-	0	1
Apvienotā Karaliste	138	2	-	-	-	0	2	140
INTERREG	10	0	-	-	-	-	0	10
2000.-2006. gads	5 965	411	17	9	3	0	440	6 405
Beļģija	10	0	-	-	-	-	0	11
Bulgārija	21	-	1	-	-	-	1	22
Čehijas Republika	11	-	8	-	-	-	8	19
Dānija	0	0	-	-	-	-	0	0
Vācija	13	0	-	0	-	0	1	13
Igaunija	0	-	0	-	-	-	0	0
Īrija	44	-	-	-	-	-	0	44
Grieķija	961	221	1	-	-	-	223	1 183
Spānija	2 865	104	(5)	-	0	-	98	2 963
Francija	287	0	-	0	1	0	2	288
Itālija	930	25	-	-	-	-	25	954
Kipra	0	-	-	-	-	-	0	0
Latvija	4	-	-	-	-	-	0	4
Lietuva	2	-	0	-	-	-	0	2
Luksemburga	2	0	-	-	-	-	0	2
Ungārija	52	0	3	-	-	-	3	55
Malta	0	-	-	-	0	-	0	0
Nīderlande	2	-	-	0	-	-	0	2
Austrija	0	-	-	-	-	-	0	0
Polija	246	14	5	8	-	-	27	274
Portugāle	157	40	4	-	-	-	44	201
Rumānija	12	-	0	-	-	-	0	12
Slovēnija	2	-	-	-	-	-	0	2
Slovākija	41	4	1	-	-	-	5	45
Somija	1	-	-	-	-	-	0	1
Zviedrija	11	0	-	0	-	-	0	11
Apvienotā Karaliste	283	5	-	-	1	-	6	289
INTERREG	10	(2)	-	-	-	-	(2)	8

Eiropas Savienības 2011. gada konsolidētie pārskati

2007.-2013. gads	2	3	0	218	0	n.p.	219	221
Beļģija	-	-	-	0	-		0	0
Bulgārija	-	-	-	2	-		2	2
Čehijas Republika	-	-	-	-	-		0	0
Dānija	0	-	-	-	-		0	0
Vācija	-	-	-	3	-		3	3
Igaunija	0	-	-	0	-		0	0
Īrija	0	-	-	2	-		2	2
Grieķija	-	-	-	-	-		0	0
Spānija	-	-	-	87	-		85	85
Francija	0	0	-	-	-		0	0
Itālija	-	-	-	1	-		1	1
Kipra	-	-	-	-	-		0	0
Latvija	-	-	-	-	-		0	0
Lietuva	-	-	-	-	-		0	0
Luksemburga	0	-	-	-	-		0	0
Ungārija	1	2	-	25	-		27	27
Malta	-	-	-	-	-		0	0
Nīderlande	-	-	-	-	-		0	0
Austrija	-	-	-	-	-		0	0
Polija	0	-	-	92	-		92	92
Portugāle	1	-	-	-	-		0	1
Rumānija	-	-	-	-	-		0	0
Slovēnija	-	-	-	-	-		0	0
Slovākija	-	-	-	-	-		0	0
Somija	-	-	-	-	-		0	0
Zviedrija	-	0	-	-	-		0	0
Apvienotā Karaliste	-	-	-	6	-		6	6
<i>INTERREG</i>	-	0	-	-	-		0	0
Kopā apstiprināts	8 619	424	17	227	3	1	673	9 291

6. paskaidrojums, 5. pielikums.

**2011. gadā apstiprinātās kopējās finanšu korekcijas saistībā ar strukturālām darbībām
Sadalījums pa dalībvalstīm**

Miljoni euro

Dalībvalstis	Kumulatīvie dati 2010. gada beigās	2011. gadā īstenotās finanšu korekcijas						Kumulatīvie dati 2011. gada beigās
		ERAF	KF	ESF	ZVFI EZF	ELVGF Virzības fonds	Kopā 2011. gads	
1994.-1999. gads	2 621	30	0	1	0	1	32	2 652
Beļģija	6	0	-	-	-	-	0	6
Dānija	4	0	-	-	-	-	0	4
Vācija	338	(2)	-	-	0	1	(1)	338
Īrija	40	-	-	-	-	-	0	40
Grieķija	525	-	-	-	-	-	0	525
Spānija	658	-	-	0	-	-	0	658
Francija	89	6	-	1	-	-	8	97
Itālija	504	0	-	-	-	0	0	505
Luksemburga	5	-	-	-	-	-	0	5
Nīderlande	177	1	-	-	-	-	1	178
Austrija	2	-	-	-	-	0	0	2
Portugāle	141	-	-	-	-	0	0	141
Somija	1	-	-	-	-	-	0	1
Zviedrija	1	-	-	-	-	-	0	1
Apvienotā Karaliste	120	23	-	-	-	0	23	144
INTERREG	9	0	-	-	-	-	0	9
2000.-2006. gads	3 480	387	115	19	- 90	0	432	3 912
Beļģija	8	0	-	-	-	-	0	8
Bulgārija	2	-	9	-	-	-	9	12
Čehijas Republika	0	-	5	-	-	-	5	5
Dānija	0	-	-	-	-	-	0	0
Vācija	10	0	-	0	-	0	1	11
Igaunija	0	-	0	-	-	-	0	0
Īrija	26	-	1	-	-	-	1	26
Grieķija	904	244	2	-	-	-	245	1 149
Spānija	1 051	15	74	-	(90)	-	0	1 051
Francija	248	1	-	-	-	0	1	250
Itālija	768	62	-	3	-	-	65	833
Kipra	0	-	-	-	-	-	0	0
Latvija	4	-	-	-	-	-	0	4
Lietuva	1	-	0	-	-	-	0	1
Luksemburga	2	-	-	-	-	-	0	2
Ungārija	41	4	2	8	-	-	14	55
Malta	0	-	-	-	0	-	0	0
Nīderlande	1	-	-	0	-	-	0	1
Austrija	0	-	-	-	-	-	0	0
Polija	90	41	11	8	-	-	61	151
Portugāle	113	4	5	-	-	-	8	121
Rumānija	8	-	3	-	-	-	3	11
Slovēnija	2	-	-	0	-	-	0	2
Slovākija	1	2	3	-	-	-	4	6
Somija	0	0	-	-	-	-	0	0
Zviedrija	11	0	-	0	-	-	0	11
Apvienotā Karaliste	188	13	-	-	-	-	13	201
INTERREG	0	1	-	-	-	-	1	1

Eiropas Savienības 2011. gada konsolidētie pārskati

2007.-2013. gads	2	2	0	158	0	n.p.	160	162
Beļģija	-	-	-	0	-		0	0
Bulgārija	-	-	-	1	-		1	1
Čehijas Republika	-	-	-	-	-		0	0
Dānija	0	-	-	-	-		0	0
Vācija	-	-	-	3	-		3	3
Igaunija	0	-	-	-	-		0	0
Īrija	0	-	-	2	-		2	2
Grieķija	-	-	-	-	-		0	0
Spānija	-	-	-	41	-		41	41
Francija	0	0	-	-	-		0	0
Itālija	-	-	-	-	-		0	0
Kipra	-	-	-	-	-		0	0
Latvija	-	-	-	-	-		0	0
Lietuva	-	-	-	-	-		0	0
Luksemburga	-	-	-	0	-		0	0
Ungārija	1	2	-	25	-		27	28
Malta	-	-	-	-	-		0	0
Nīderlande	-	-	-	-	-		0	0
Austrija	-	-	-	-	-		0	0
Polija	0	-	-	86	-		86	86
Portugāle	1	0	-	0	-		0	1
Rumānija	-	-	-	-	-		0	0
Slovēnija	-	-	-	-	-		0	0
Slovākija	-	-	-	-	-		0	0
Somija	-	-	-	-	-		0	0
Zviedrija	-	-	-	-	-		0	0
Apvienotā Karaliste	-	-	-	-	-		0	0
<i>INTERREG</i>	-	0	-	-	-		0	0
Kopā īstenotas summas	6 102	419	115	178	(90)	1	624	6 726

7. ES AIZŅĒMUMU UN AIZDEVUMU DARBĪBAS

Šajā paskaidrojumā ir iekļauta informācija, ko iepriekš uzrādīja 2. paskaidrojumā, bilances piezīmēs.

7.1. AIZŅĒMUMU UN AIZDEVUMU DARBĪBAS – PĀRSKATS

Summas uzskaites vērtībā 31.12.2011.

Miljoni euro

	EFSM	Maksājumu bilance	MFA	Euratom	EOTK	Kopā
Aizdevumi (skatīt 2.5. paskaidrojumu)	28 344	11 625	595	451	266	41 281
Aizņēmumi (2.16. paskaidrojums)	28 344	11 625	595	451	236	41 251

Iepriekš minētās summas ir norādītas uzskaites vērtībā, savukārt turpmākajās tabulās tās ir norādītas nominālajā vērtībā.

Ar ES līgumu Eiropas Savienība (ES) ir pilnvarota pieņemt aizņēmumu programmas, lai mobilizētu finanšu līdzekļus, kas nepieciešami tās pilnvaru īstenošanai. Eiropas Komisija, rīkojoties ES uzdevumā, pašlaik īsteno trīs galvenās programmas, kuru ietvaros tā var piešķirt aizdevumus un kuras tā var finansēt, emitējot parāda instrumentus kapitāla tirgos vai ar finanšu iestādēm.

1. Eiropas finanšu stabilizācijas mehānisms (**EFSM**): atbalsts euro zonas dalībvalstīm līdz apmēram EUR 60 miljardiem (EUR 28,3 miljardi atlikuši gada beigās),
2. maksājumu bilances (**MB**) atbalsts: dalībvalstīm, kas vēl nav ieviesušas euro; līdz EUR 50 miljardiem (EUR 11,6 miljardi atlikuši gada beigās),
3. makrofinansāla atbalsta (**MFA**) aizdevumi: finanšu atbalsta programma, lai palīdzētu valstīm, kas nav dalībvalstis (EUR 595 miljoni atlikuši gada beigās).

Galvenie punkti jeb iezīmes attiecībā uz šiem trīs instrumentiem ir šādi.

- ES aizņēmumi tiek palielināti kapitāla tirgos vai ar finanšu iestādēm, nevis no budžeta, jo ES nedrīkst aizņemties, lai finansētu tās parastos budžeta izdevumus vai budžeta deficītu.
- Aizņēmumu apjoms ir dažāds, sākot no maziem privātiem vērtspapīru izvietojumiem EUR miljonos, kas izteikti ar viencipara vai divciparu skaitli, un beidzot ar etalona apjoma darbībām bilances aizdevumu un EFSM kontekstā.
- Iegūtie līdzekļi tiek aizdoti saņēmējai valstij ar kompensējošām darbībām, t. i., ar to pašu kuponu, termiņu un apjomu. Neraugoties uz kompensējošo darbību metodoloģiju, obligāciju parāda apkalpošana ir Eiropas Savienības pienākums, kas nodrošina laicīgu obligāciju apmaksāšanu. Šim nolūkam MB saņēmēji ir lūgti atmaksas summas deponēt 7 dienas pirms noteiktā datuma un EFSM saņēmēji – 14 dienas pirms šā datuma, kas Komisijai dod pietiekamu laiku, lai nodrošinātu savlaicīgus maksājumus jebkuros apstākļos.
- Attiecībā uz katras valsts programmu ar Padomes un Komisijas lēmumiem tiek noteikta kopējā summa, maksājumu daļas un aizdevumu paketes maksimālais vidējais dzēšanas termiņš. Pēc tam Komisija un saņēmēja valsts vienojas par aizdevuma/finansējuma parametriem, tostarp par daļu maksājumiem. Turklāt visu aizdevuma daļu izmaksa, izņemot pirmo, ir atkarīga no atbilstības stingriem nosacījumiem, kas ietver SVF atbalstam līdzīgus noteikumus kopīgās ES/SVF finanšu palīdzības kontekstā, kas ir vēl viens faktors, kas ietekmē finansējuma grafiku.
- Tas nozīmē, ka emitēšanas termiņi ir atkarīgi no saistītām ES aizdevumu darbībām.
- Finansējums ir izteikts tikai euro un termiņu diapazons ir no 5 līdz 30 gadiem.
- Aizņēmumi ir ES tiešas un beznosacījuma saistības, ko garantē 27 dalībvalstis.
- Ja saņēmēja valsts neizpilda saistības, parāda maksājumus, ja iespējams, turpina no pieejamās Eiropas Komisija kases bilances. Ja tas nav iespējams, Komisija nepieciešamos līdzekļus ņem no dalībvalstīm. Saskaņā ar ES pašu resursu tiesību aktiem (Padomes Regulas 1150/2000 12. pants) ES dalībvalstīm ir juridisks pienākums darīt pieejamus pietiekamus līdzekļus, lai izpildītu ES saistības. Tādējādi ieguldītāji ir pakļauti tikai ES kredītriskam, nevis finansēto aizdevumu saņēmēju kredītriskam.
- Kompensējošie aizdevumi nodrošina, ka ES budžets nav pakļauts nekādam procentu likmju vai ārvalstu valūtas riskam.

Turklāt *Euratom* kā juridiska persona (ko pārstāv Komisija) aizņemas naudu, ko tā aizdod gan dalībvalstīm, gan valstīm, kas nav dalībvalstis, lai finansētu projektus saistībā ar energoiekārtām. Visbeidzot, likvidējamajai Eiropas Ogļu un tērauda kopienai (EOTK) bilances datumā ir viens neatmaksāts

Eiropas Savienības 2011. gada konsolidētie pārskati

aizdevums, kas piešķirts no aizņemtiem līdzekļiem un kura nominālā vērtība ir EUR 46 miljoni. Šis aizdevums tika piešķirts publiskam uzņēmumam, kas atrodas Francijā. EOTK aizdevumu portfeli ir arī aizdevumi, kas no pašu kapitāla piešķirti Eiropas iestāžu ierēdņiem, kuri piedalījās bijušā un likvidējamā EOTK pensiju fondā.

Sīkāka informācija par katru no šiem instrumentiem ir norādīta turpmāk. Efektīvās procentu likmes (norādītas kā procentu likmju diapazons) ir šādas.

Aizdevumi	31.12.2011.	31.12.2010.
EFSM	2.375%-3.50%	n.p.
Maksājumu balance	2.375%-3.625%	2.375%-3.625%
Makrofinansāla atbalsta (MFA) aizdevumi	1.58513%-4.54%	0.99%-4.54%
<i>Euratom</i>	1.067%-5.76%	0.96313%-5.76%
Likvidējamā EOTK	1.158%-5.8103%	0.556%-5.8103%

Aizņēmumi	31.12.2011.	31.12.2010.
EFSM	2.375%-3.50%	n.p.
Maksājumu balance	2.375%-3.625%	2.375%-3.625%
Makrofinansāla atbalsta (MFA) aizdevumi	1.58513%-4.54%	0.99%-4.54%
<i>Euratom</i>	0.867%-5.6775%	0.7613%-5.6775%
Likvidējamā EOTK	1.158%-9.2714%	0.556%-9.2714%

7.2. EFSM

EFSM NOMINĀLĀ VĒRTĪBA

Miljoni euro

	Īrija	Portugāle	Kopā
Kopā piešķirtie aizdevumi	22 500	26 000	48 500
Izmaksātie aizdevumi 31.12.2011.	13 900	14 100	28 000
Atmaksātie aizdevumi 31.12.2011.	0	0	0
Neatmaksātie aizdevumi 31.12.2011.	13 900	14 100	28 000
Nepieprasītās summas 31.12.2011.	8 600	11 900	20 500

**Tabula, kurā norādīts atmaksāšanas grafiks attiecībā uz šiem aizdevumiem, ir ietverta šā paskaidrojuma beigās.*

Padome 2010. gada 11. maijā pieņēma Eiropas finanšu stabilizācijas mehānismu (EFSM), lai saglabātu Eiropā finanšu stabilitāti (Padomes Regula (ES) Nr. 407/2010). Mehānisma pamatā ir Līguma 122. panta 2. punkts, un tas atvieglo finansiālas palīdzības piešķiršanu dalībvalstīm, kuras ir nonākušas grūtībās vai kurām draud nopietni sarežģījumi, kurus var izraisīt ārpus to kontroles esoši ārkārtēji apstākļi. Palīdzību var sniegt kā aizdevumu vai kredītlīniju. Komisija aizņemas naudas līdzekļus kapitāla tirgū vai no finanšu iestādēm ES vārdā un pēc tam aizdod šos naudas līdzekļus saņēmējai dalībvalstij. Attiecībā uz katru valsti, kura saņem EFSM aizdevumu, pirms maksājuma veikšanas tiek sagatavots ceturkšņa novērtējums par politikas noteikumu izpildi.

ECOFIN Padomes 2010. gada 9. maija secinājumos mehānisma līdzekļu apjoms ir noteikts EUR 60 miljardu apmērā, savukārt juridiskais ierobežojums ir noteikts Padomes Regulas Nr. 407/2010 2. panta 2. punktā, kas ierobežo aizdevumu vai kredītlīniju neatmaksāto summu līdz tai, kas pieejama saskaņā ar pašu resursu maksimālo apjomu. Aizņēmumus saistībā ar EFSM ietvaros izmaksātajiem aizdevumiem piešķir no ES budžeta, tādējādi 2011. gada 31. decembrī ir pakļauts maksimālam iespējamam riskam EUR 28 344 miljonu apmērā saistībā ar šiem aizdevumiem (no kuriem EUR 28 miljardi ir nominālajā vērtībā). Tā kā aizņēmumus EFSM ietvaros garantē ar ES budžetu, Eiropas Parlaments pārbauda EFSM darbības un veic kontroli budžeta un izpildes apstiprinājuma procedūras ietvaros.

Ar īstenošanas lēmumu Padome 2010. gada decembrī nolēma piešķirt aizdevumu Īrijai ne vairāk kā EUR 22,5 miljardu apmērā un 2011. gada maijā – aizdevumu Portugālei maksimāli EUR 26 miljardu apmērā. Sākotnējos īstenošanas lēmumos tika noteikta procentu likmes robeža, kas nozīmē, ka nosacījumi ir līdzīgi SVF atbalsta nosacījumiem. Ar Padomes īstenošanas lēmumu Nr. 682/2011 un 683/2011 pieņemšanu 2011. gada 11. oktobrī, Padome samazināja procentu likmes robežu ar atpakaļejošu datumu un vidējo atmaksas termiņu palielināja no 7,5 gadiem līdz 12,5 gadiem un atsevišķu daļu termiņu – līdz 30 gadiem.

2012. gada janvārī Īrijai un Portugālei tika izmaksāti papildu EUR 1,5 miljardi (ar 30 gadu termiņu). Papildu EUR 3 miljardi Īrijai tika izmaksāti martā (ar 20 gadu termiņu). Portugālei aprīlī un maijā tika izmaksāti attiecīgi EUR 1,8 miljardi un EUR 2,7 miljardi (ar 26 un 10 gadu termiņu). EUR 2,3 miljardi Īrijai tika izmaksāti jūlijā (ar 16 gadu termiņu). EFSM ietvaros ES plāno 2012. gadā emitēt papildu obligācijas kopsummā par EUR 3 miljardiem, lai nodrošinātu aizdevumus Īrijai un Portugālei.

7.3. MAKSĀJUMU BILANCE (MB)

Maksājumu bilances aizdevums ir uz politiku balstīts finanšu instruments, kas ir izmantots atkārtoti, lai sniegtu vidēja termiņa finansiālu atbalstu ES dalībvalstīm pašreizējās ekonomikas un finanšu krīzes laikā. Izmantojot to, var piešķirt aizdevumus dalībvalstīm, kurām ir vai kuras nopietni apdraud grūtības sakarā ar to maksājumu bilanci vai kapitāla izmaiņām. Šo iespēju var izmantot tikai dalībvalstis, kuras vēl nav ieviesušas euro. Maksimālā aizdevuma summa ir EUR 50 miljardi. Aizņēmumus saistībā ar šiem aizdevumiem piešķir no ES budžeta, tādējādi 2011. gada 31. decembrī budžets ir pakļauts maksimālam iespējamam riskam EUR 11 625 miljonu apmērā saistībā ar šiem aizdevumiem (no kuriem EUR 11,4 miljardi ir nominālajā vērtībā).

MB NOMINĀLĀ VĒRTĪBA				Miljoni euro
	Ungārija	Latvija	Rumānija	Kopā
Izmaksāts 2008. gadā	2 000	-	-	2 000
Izmaksāts 2009. gadā	3 500	2 200	1 500	7 200
Izmaksāts 2010. gadā	-	700	2 150	2 850
Izmaksāts 2011. gadā	-	-	1 350	1 350
Izmaksātie aizdevumi 31.12.2011.	5 500	2 900	5 000	13 400
Atmaksātie aizdevumi 31.12.2011.	(2 000)	-	-	(2 000)
Nesamaksātā summa 31.12.2011.	3 500	2 900	5 000	11 400
Kopā piešķirtie aizdevumi	6 500	3 100	6 400	16 000
Neizmantotās summas 31.12.2011.	0	200	1 400	1 600

*Tabula, kurā norādīts atmaksāšanas grafiks attiecībā uz šiem aizdevumiem, ir ietverta šā paskaidrojuma beigās.

Laikā no 2008. gada novembra līdz 2011. gada beigām aizdevumi par kopējo summu EUR 16 miljardi tika piešķirti Ungārijai, Latvijai un Rumānijai, no šīs summas līdz 2011. gada beigām tika izmaksāti EUR 13,4 miljardi. Jānorāda, ka MB palīdzības programma Ungārijai beidzās 2010. gada novembrī (neizmantotā summa bija EUR 1 miljards) un pirmais atmaksājums EUR 2 miljardu apmērā tika saņemts, kā plānots – 2011. gada decembrī. Latvija vēl nebija izmantojusi EUR 200 miljonus, kas bija pieejami 2011. gada beigās, tomēr tiesības izmantot šo summu netika izmantotas un to termiņš beidzās 2012. gada janvārī. Arī Rumānijai piešķirtā jaunā instrumenta kopsumma (norādīta zemāk) gada beigās nebija izmantota.

Rumānija 2011. gada februārī pieprasīja turpmāku finansiālo palīdzību piesardzības pasākumu veidā maksājumu bilances instrumenta ietvaros, lai atbalstītu ekonomikas izaugsmes reformu atsākšanu. Padome 2011. gada 12. maijā nolēma piešķirt ES MB palīdzību piesardzības pasākumu veidā par summu EUR 1,4 miljardi (Padomes Lēmums 2011/288/ES). Šobrīd Rumānija neplāno pieprasīt, lai tai tiktu izmaksātas daļas no finansiālās palīdzības piesardzības pasākumu veidā, jo summas tiks pieprasītas tikai tādā gadījumā, ja iestāsies neparedzēts tirgus sabrukums ekonomiskajā un/vai finanšu situācijā tādu faktoru dēļ, ko Rumānijas iestādes nevar kontrolēt un kuru dēļ rastos neparedzēts finansējuma trūkums. Ja finansiālā palīdzība tiks īstenota, to sniegs kā aizdevumu ar maksimālo termiņu līdz septiņiem gadiem.

7.4. MFA, EURATOM UN LIKVIDĒJAMĀ EOTK

MFA ir uz politiku balstīts finanšu instruments konkrētam mērķim nepiesaistīta atbalsta sniegšanai maksājumu bilances un/vai budžeta jomā partneriem trešās valstīs, kuras ģeogrāfiski atrodas tuvu ES teritorijai. Tie ir vidēja termiņa/ilgtermiņa aizdevumi vai dotācijas, vai atbilstīga abu veidu kombinācija, kas parasti papildina finansējumu saistībā ar SVF atbalstīto korekciju un reformu programmu. 2011. gada 31. decembrī Komisija bija noslēgusi aizdevumu līgumus par EUR 239 miljoniem, taču līdz gada beigām partneri šos līdzekļus vēl nebija izmantojuši. Komisija nav saņēmusi trešo personu garantijas šiem aizdevumiem, bet tos garantē Garantiju fonds (skatīt 2.4. paskaidrojumu).

Euratom ir viena no ES juridiskajām personām, un to pārstāv Eiropas Komisija. Tā piešķir aizdevumus dalībvalstīm, lai finansētu ieguldījumu projektus dalībvalstīs, kas saistīti ar rūpniecisku elektroenerģijas ražošanu atomelektrostacijās un ar degvielas cikla iekārtām rūpniecības vajadzībām. Tā piešķir arī aizdevumus trešām valstīm, lai uzlabotu drošības un efektivitātes līmeni atomelektrostacijās un kodoldegvielas cikla iekārtās, kuras darbojas vai tiek būvētas. No trešām pusēm ir saņemtas garantijas EUR 447 miljonu apmērā (2010. gadā: EUR 466 miljoni) attiecībā uz šiem aizdevumiem.

EOTK aizdevumi ietver aizdevumus, ko piešķir likvidējamā EOTK no aizņemtiem līdzekļiem saskaņā ar EOTK līguma 54. un 56. pantu, kā arī trīs nekotētus parāda vērtspapīrus, kurus emitējusi Eiropas Investīciju banka (EIB), lai segtu kāda parādnieka neizpildītās saistības. Šie parāda vērtspapīri tiks turēti līdz to gala termiņam (2017. un 2019. gads), lai segtu attiecīgo aizņēmumu apkalpošanas izmaksas. Uzskaites vērtības izmaiņas ir uzkrāto procentu izmaiņas, kurām pieskaitīta samaksāto uzcenojumu attiecīgā gada amortizācija un sākotnējās darījumu izmaksas, aprēķinā izmantojot efektīvās procentu likmes metodi.

7.5. STARPVALDĪBU FINANŠU STABILITĀTES MEHĀNISMI

7.5.1. Eiropas finanšu stabilitātes instruments (EFSI)

Eiropas finanšu stabilitātes instrumentu (EFSI) izveidoja euro zonas dalībvalstis pēc *Ecofin* padomes lēmuma, kas tika pieņemts 2010. gada 9. maijā. Tā uzdevums ir saglabāt finanšu stabilitāti Eiropā, sniedzot finansiālu palīdzību euro zonas dalībvalstīm. Saskaņā ar pašreizējo pamatnolīgumu paredzams, ka pēc 2013. gada 1. jūlija EFSF vairs nebūs pieejams jauniem aizdevumiem. Saskaņā ar vienošanos starp euro zonas valstu/valdību vadītājiem, kas tika panākta 2011. gada jūlijā, EFSF ir tiesīgs izmantot šādus instrumentus atbilstoši attiecīgajiem nosacījumiem:

- sniegt aizdevumus valstīm, kuras ir nonākušas finansiālās grūtībās;
- iesaistīties primārajos un sekundārajos parāda tirgos; intervence sekundārajā tirgū notiks, vienīgi pamatojoties uz ECB analīzi, kurā atzīts, ka pastāv īpaši finanšu tirgus apstākļi un finanšu stabilitātes riski;
- rīkoties, pamatojoties uz piesardzības pasākumu programmu;
- finansēt finanšu iestāžu rekapitalizāciju, izmantojot aizdevumus valdībām;
- papildus jaunai emitēšanai, ko veic neaizsargātās dalībvalstis, sniegt sertifikātus par daļēju aizsardzību pret riskiem.

Lai izpildītu savus uzdevumus, EFSF emitē obligācijas vai citus parāda instrumentus kapitāla tirgos. Tas tiek atbalstīts ar 17 euro zonas dalībvalstu garantiju saistībām EUR 780 miljardu apmērā un tā aizdošanas kapacitāte ir EUR 440 miljardi. Tas netiek garantēts ar ES budžeta līdzekļiem. EFSF ir Luksemburgā reģistrēta komercsabiedrība, kas pieder euro zonas dalībvalstīm, ārpus ES līguma ietvariem, un tādējādi tā nav ES struktūra un ir pilnībā nesaistīta ar ES pārskatiem un netiek tajos konsolidēta. Tāpēc tai nav nekādas ietekmes uz ES pārskatiem, izņemot iespējamus ieņēmumus no sankciju izpildes, kā tas aprakstīts turpmāk. Uz EFSF attiecas likumā noteiktā revīzija, ko veic ārējie revidenti saskaņā ar Luksemburgas tiesību normām par revīziju.

Komisija ir atbildīga par to, lai vienotos par politikas nosacījumiem, kas saistīti ar finansiālu palīdzību, un par atbilstības šiem nosacījumiem uzraudzību. Par katru valsti, kura saņem finansiālu atbalstu no EFSF, tiks veikti regulāri novērtējumi par politikas nosacījumu izpildi, pirms tiek izmaksāta nākama daļa. Šādi nosacījumi var būt gan makroekonomikas korekciju programmas (parastajiem aizdevumiem), gan iepriekš noteiktu atbilstības kritēriju nepārtraukta ievērošana (attiecībā uz palīdzību piesardzības pasākumu veidā). Principā Eiropas Komisija sadarbibā ar ECB īsteno sarunas ar attiecīgo euro zonas dalībvalsti par saprašanās memorandu (*MoU*), kurā sīki noteikti finansiālās palīdzības mehānisma nosacījumi. *MoU* saturā atspoguļo risināmo trūkumu smaguma pakāpi un izvēlēto finansiālās palīdzības instrumentu.

Papildus Īrijai un Portugālei paredzētajiem EFSM aizdevumiem tika piešķirts aizdevuma mehānisms no EFSF ar kopējo neto izmaksas summu EUR 17,7 miljardi Īrijai un EUR 26 miljardi Portugālei (kopā ar Starptautiskā Valūtas fonda palīdzību attiecīgi SDR 19,5 miljardu apmērā (EUR 22,5 miljardi pēc kursa, kas bija spēkā līguma noslēgšanas laikā) un SDR 23,7 miljardu apmērā (aptuveni EUR 26 miljardi) Paplašinātās kredīvēšanas mehānisma ietvaros).

Parlamenta un Padomes Regula 1173/2011 ļauj dalībvalstīm, kuru valūta ir euro, piemērot sankcijas soda naudu veidā. Šis soda naudas, kas iepriekšēja gadā bija 0,2 % no attiecīgās dalībvalsts IKP, var piemērot gadījumos, kad dalībvalsts nav veikusi piemērotus pasākumus, lai koriģētu pārmērīgo budžeta deficītu, vai gadījumos, kad veikta manipulācija ar statistikas datiem. Līdzīgi arī Regula 1174/2011 par

makroekonomisko nelīdzsvarotību paredz ikgadējas soda naudas euro zonas dalībvalstīm 0,1 % no IKP apmērā gadījumos, kad dalībvalstis nav veikušas pieprasītos koriģējošos pasākumus, vai gadījumos, kad nav iesniegts pietiekams koriģējošo darbību plāns. Ar Regulu 1177/2011 tika atjaunināta Regula 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu. Šī atjauninātā regula paredz arī iespēju piemērot naudas sodus euro zonas dalībvalstīm (0,2 % no IKP plus mainīgais komponents). Saskaņā ar visām trim regulām jebkuras Komisijas iekasētās soda naudas nodod EFSF vai mehānismam, kas to aizstāj. Pašlaik ir paredzēts, ka šādas soda naudas tiks ieskaitītas ES budžetā un pēc tam nodotas EFSF. Tas nozīmē, ka šie naudas līdzekļi tiktu uzskaitīti gan kā budžeta ieņēmumi, gan kā izdevumi, tādējādi neietekmējot kopējos budžeta rezultātus. Tāpat arī tiem nebūtu nekādas ietekmes uz saimniecisko rezultātu, kā tas noteikts ES finanšu pārskatos.

7.5.2. Eiropas Stabilitātes mehānisms (ESM)

Eiropadome 2010. gada 17. decembrī vienojās par to, ka euro zonas dalībvalstīm ir nepieciešams izveidot pastāvīgu stabilitātes mehānismu, proti, Eiropas Stabilitātes mehānismu (ESM) – starpvaldību organizāciju, kas atbilst starptautiskajām publiskajām tiesībām, bet uz kuru neattiecas ES līgums. 2012. gada 2. februārī 17 euro zonas dalībvalstis parakstīja ESM līgumu, un pašlaik pirms šā līguma stāšanās spēkā iesaistītajās dalībvalstīs tiek īstenotas ratifikācijas procedūras. Visbeidzot, ESM uzņemsies pienākumus, ko pašlaik pilda EFSF un EFSM, vajadzības gadījumā euro zonas dalībvalstīm sniedzot finansiālo palīdzību. Tomēr noteiktu periodu visi trīs mehānismi pārklāsies, bet aizdevumus, kas jau ir piešķirti saskaņā ar EFSM, turpinās izmaksāt un atmaksāt saskaņā ar EFSM noteikumiem, un tādējādi saistītie aizņēmumi joprojām tiks garantēti no ES budžeta un saglabāsies ES bilanci. Tādējādi ESM izveide neietekmēs pašreizējās EFSM saistības. Jānorāda arī, ka ES budžets negarantēs ESM aizņēmumus.

ESM balstīsies uz stabilu kapitāla struktūru ar kopējo parakstīto kapitālu EUR 700 miljardu apmērā, no kuriem EUR 80 miljardi būs iemaksātais kapitāls, ko nodrošina euro zonas dalībvalstis. Ar šādu kapitālu tā aizdošanas kapacitātei vajadzētu sasniegt EUR 500 miljardus. Nesen tika pārvērtēts, vai ar EFSF kopīgā kapacitāte ir piemērota. Eurogrupa 30. martā piekrita paaugstināt EFSF/ESM kopējo aizdevumu maksimālo robežu līdz EUR 700 miljardiem un ļaut izmantot abus mehānismus vienlaicīgi līdz 2013. gada 30. jūnijam. ESM revīzijas process ir izstrādāts sadarbībā ar augstākajām revīzijas iestādēm, turklāt tiks īstenota ārēja un neatkarīga revīzija, kā arī neatkarīgas revidentu padomes veikta revīzija.

ESM ietvaros piešķirtajai palīdzībai piemēros nosacījumus, kas ir piemēroti izvēlētajam atbalsta instrumentam. Saņēmējām dalībvalstīm piešķirtajiem aizdevumiem piemēros nosacījumus par stingru ekonomisko un fiskālo korekciju programmu saskaņā ar esošajiem nolīgumiem. Šis mehānisms būs atsevišķa juridiska persona un to tieši finansēs euro zonas dalībvalstis, tāpēc tas nav ES struktūra un neietekmēs ne ES kontus, ne ES budžetu, izņemot iespējamus ieņēmumus no sankcijām, kā tas aprakstīts turpmāk. Komisija ir atbildīga par to, lai vienotos par politikas nosacījumiem, kas saistīti ar finansiālo palīdzību, un par atbilstības šiem nosacījumiem uzraudzību (tāpat kā attiecībā uz EFSF). Par katru valsti, kura saņem finansiālu atbalstu no ESM, tiks veikti regulāri novērtējumi par politikas nosacījumu izpildi, pirms tiek izmaksāta nākama daļa.

Kā tas minēts iepriekš, saskaņā ar Regulām 1173/2011, 1174/2011 un 1177/2011 iekasētās soda naudas ieskaitīs ES budžetā un, tiklīdz EFSF darbības termiņš beigsies, tās nodos ESM. Turklāt Līgums par stabilitāti, saskaņošanu un pārvaldību, ko parakstījušas 25 dalībvalstis (izņemot Apvienoto Karalisti un Čehijas Republiku), paredz soda maksājumus jebkurai "līgumslēdzējai pusei", ja attiecīgā dalībvalsts nav veikusi nepieciešamos pasākumus, lai novērstu deficīta kritērija pārkāpumu. Noteiktie sodi (kas nedrīkst pārsniegt 0,1 % no IKP) būs maksājami ESM, ja tos piemēros euro zonas dalībvalstīm (tādējādi neietekmējot ES budžeta rezultātu, kā tas minēts EFSF gadījumā iepriekš), vai arī ES budžetā, ja tos piemēros dalībvalstīm, kas nav euro zonā – skatīt Līguma 8. panta 2. punktu. Pēdējā minētajā gadījumā sankciju summa kā ieņēmumi tiks ieskaitīta ES budžetā un attiecīgi atspoguļota budžeta pārskatos.

Atmaksāšanas grafiks atlikušajām EFSM un MB aizdevumu summām 2012. gada 17. jūlijā															Miljardos euro	
Aizdevums/valsts	Daļa	2014. g.	2015. g.	2016. g.	2017. g.	2018. g.	2019. g.	2021. g.	2022. g.	2025. g.	2026. g.	2028. g.	2032. g.	2038. g.	2042. g.	Kopā
Maksājumu balance																
Ungārija	2.	2,0		1,5												
	3.															
Latvija	1.	1,0														
	2.		1,2				0,5									
	3.															
	4.									0,2						
Rumānija	1.		1,5													
	2.						1,0									
	3.				1,15											
	4.					1,2										
	5.					0,15										
<i>Kopā maksājumu balance</i>		3,0	2,7	1,5	1,15	1,35	1,5	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,4
EFSM																
Īrija	1.		5,0													
	(1.maks.)															
	1.					3,4										
	(2.maks.)															
	2.							3,0								
	3.										2,0					
	(1.maks.)															
	3.					0,5										
	(2.maks.)															
	4.*														1,5	
	5.*															
	6.*															
Portugāle	1.							1,75				2,3	3,0			
	(1.maks.)															
	1.			4,75												
	(2.maks.)															
	2.							5,0								
	(1.maks.)															
	2.										2,0					

Eiropas Savienības 2011. gada konsolidētie pārskati

	(2.maks.) 2. (3.maks.) 3.* 4. (1.maks.) * 4. (2.maks.) *					0,6									1,8	1,5
EFSM kopā		0,0	5,0	4,75	0,0	4,5	0,0	9,75	2,7	0,0	4,0	2,3	3,0	1,8	3,0	40,8
Pavisam kopā		3,0	7,7	6,25	1,15	5,85	1,5	9,75	2,7	0,2	4,0	2,3	3,0	1,8	3,0	52,2

* Izmaksāts 2012. gadā, tāpēc nav iekļauts ES bilanci 2011. gada 31. decembrī.

8. FINANŠU RISKĀ PĀRVALDĪBA

Turpmāk atklātā informācija par Eiropas Savienības (ES) finanšu risku pārvaldību attiecas uz:

- aizdevumu un aizņēmumu darbībām, ko veic Eiropas Komisija, izmantojot: Eiropas Finanšu stabilitātes mehānismu (EFSM), maksājumu bilanci (MB), makrofinansu atbalstu (MFA), *Euratom* pasākumus un (likvidējamo) Eiropas Ogļu un tērauda kopienas;
- Eiropas Komisijas veiktajām kases operācijām ES budžeta izpildei, tostarp soda naudu iekasēšanu, un
- Garantiju fondu ārējai darbībai.

8.1. RISKU VEIDI

Tirgus risks nozīmē, ka tirgus cenu izmaiņu dēļ var svārstīties finanšu instrumenta patiesā vērtība vai nākotnes naudas plūsmas. Tirgus risks ietver ne tikai iespējamās zaudējumus, bet arī iespējamo peļņu. Tas aptver valūtas risku, procentu likmju risku un citus cenu riskus (ES nav pakļauta nozīmīgam cenu riskam).

1. **Valūtas risks** nozīmē, ka ES operāciju vai ieguldījumu vērtību var ietekmēt valūtas maiņas kursa izmaiņas. Šo risku izraisa divu valūtu savstarpējās maiņas cenu izmaiņas.
2. **Procentu likmes risks** ir iespējamība, ka procentu likmju kāpuma dēļ samazināsies vērtspapīra, jo īpaši obligācijas, vērtība. Kopumā augstākas procentu likmes izraisīs nemainīgas likmes obligāciju cenu kritumu un otrādi.

Kreditrisks nozīmē zaudējumu iespējamību, kuru rada parādnieka/aizņēmēja nespēja atmaksāt aizdevumu vai citu kredītlīniju (pamatsummu vai procentus, vai abus) vai citu līgumsaistību neievērošana. Saistību neizpildes gadījumi ietver atmaksas kavēšanos, aizņēmēja maksājumu pārstrukturēšanu un bankrotu.

Likviditātes risks nozīmē, ka var rasties grūtības pārdot aktīvu, piemēram, risks, ka konkrēto vērtspapīru vai aktīvu nevarēs pietiekami ātri pārdot tirgū, lai novērstu zaudējumus vai izpildītu saistības.

8.2. Risku pārvaldības politika

Aizņēmumu un aizdevumu darbības

Aizdevumu un aizņēmumu darījumus, kā arī attiecīgo finanšu līdzekļu pārvaldību ES veic saskaņā ar attiecīgiem Padomes lēmumiem, ja tie ir piemērojami, un saskaņā ar iekšējām pamatnostādņēm. Ir izstrādātas rakstiskas procedūru rokasgrāmatas, kas aptver tādas konkrētas jomas kā aizņēmumi, aizdevumi un finanšu līdzekļu pārvaldība, un tās izmanto attiecīgās funkcionālās struktūrvienībās. Saskaņā ar vispārīgu noteikumu netiek veikta nekāda darbība, lai kompensētu procentu likmju izmaiņas vai ārvalstu valūtu maiņas kursa izmaiņas (risku ierobežošanas darbība), jo aizdevumu darbības parasti tiek finansētas, izmantojot kompensējošus aizņēmumus, tāpēc neveidojas atvērtas procentu likmju vai valūtas pozīcijas. Regulāri tiek uzraudzīta kompensējošās metodes piemērošana.

Saistību izbeigšanu vada Eiropas Komisija, un likvidējamajai EOTK nav paredzēti jauni aizdevumi vai atbilstīgs finansējums. Jauni EOTK aizņēmumi tiek attiecināti uz refinansēšanu ar mērķi samazināt fondu izmaksas. Attiecībā uz kases operācijām ievēro piesardzīgas vadības principus nolūkā ierobežot finanšu riskus.

Valsts kase

Komisijas kases operāciju pārvaldības noteikumi un principi ir noteikti Padomes Regulā Nr. 1150/2000 (kurā grozījumi izdarīti ar Padomes Regulu Nr. 2028/2004 un Regulu Nr. 105/2009), Finanšu regulā (Padomes Regula Nr. 1605/2002, kurā grozījumi izdarīti ar Padomes Regulām Nr. 1995/2006, Nr. 1525/2007 un Nr. 1081/2010) un tās īstenošanas kārtībā (Komisijas Regula Nr. 2342/2002, kurā grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulām Nr. 1261/2005, Nr. 1248/2006 un Nr. 478/2007).

Saskaņā ar iepriekš minētajām regulām ir piemērojami šādi galvenie principi.

- Pašu resursus apmaksā dalībvalstis, iemaksājot summas kontos, kurus šajā nolūkā Komisijas vārdā atver Valsts kasē vai struktūrā, ko izraugās katra dalībvalsts. Iepriekš minētos kontus Komisija drīkst izmantot tikai, lai nodrošinātu tās vajadzības pēc naudas līdzekļiem.
- Dalībvalstis pašu resursus apmaksā savas valsts valūtā, turpretim Komisijas maksājumi galvenokārt tiek veikti euro.
- Komisijas vārdā atvērto bankas kontus nedrīkst pārtērēt. Šis ierobežojums neattiecas uz Komisijas pašu resursu kontiem gadījumā, ja nav izpildītas saistības attiecībā uz aizdevumiem, kas piešķirti vai garantēti saskaņā ar ES Padomes regulām un lēmumiem.
- Līdzekļus bankas kontos, kas ir citās valūtās, nevis euro, izmanto maksājumiem tajās pašās valūtās vai periodiski konvertē euro.

Papildus pašu resursu kontiem Komisija atver citus bankas kontus centrālajās bankās un komercbankās, lai veiktu maksājumus un saņemtu citus ieņēmumus, kas nav dalībvalstu iemaksas budžetā.

Kases un maksājumu operācijas lielā mērā ir automatizētas un balstītas uz modernām informācijas sistēmām. Īpašas procedūras tiek piemērotas, lai garantētu sistēmu drošību un nodrošinātu pienākumu sadali saskaņā ar Finanšu regulu, Komisijas iekšējās kontroles standartiem un revīzijas principiem.

Komisijas kases un maksājumu operāciju vadību regulē rakstveida pamatnostādņu un procedūru kopums, kura mērķis ir samazināt darbības un finanšu risku un nodrošināt atbilstošu kontroles līmeni. Tās ietver dažādas darbības jomas (piemēram, maksājuma izpilde un naudas pārvaldība, naudas plūsmas prognozēšana, darbības nepārtrauktība utt.), turklāt pamatnostādņu un procedūru ievērošana regulāri tiek pārbaudīta. Turklāt Budžeta (*BUDG*) ĢD un Ekonomikas un finanšu lietu (*ECFIN*) ĢD apmainās ar informāciju par riska pārvaldību un labākajiem riska darījumiem.

Provizoriski iekasētas soda naudas: portfelis (*BUFI*)

No 2010. gada provizoriski iekasēto soda naudu summas iegulda īpaši izveidotā fondā, *BUFI*, ko pārvalda *ECFIN* ĢD. Pirms 2010. gada iekasētās soda naudas paliek īpašos bankas kontos. Aktīvu pārvaldību provizoriski iekasētajām soda naudām veic Komisija saskaņā ar iekšējām vadlīnijām un aktīvu pārvaldības vadlīnijām, kas ir iekļautas 2009. gada decembrī parakstītajā dienestu nolīgumā starp *BUDG* ĢD un *ECFIN* ĢD. Ir izstrādātas rakstiskas procedūru rokasgrāmatas, kas aptver tādas konkrētas jomas kā kases operāciju pārvaldība, un tās izmanto attiecīgās funkcionālās struktūrvienības. Tiek noteikti un novērtēti finansiālie un darbības riski, un regulāri tiek pārbaudīta atbilstība iekšējām pamatnostādņām un procedūrām.

Aktīvu pārvaldības mērķis ir ieguldīt Komisijai samaksātās soda naudas tā, lai

- a) nodrošinātu līdzekļu vieglu pieejamību vajadzības gadījumā, vienlaikus
- b) cenšoties parastajos apstākļos panākt peļņu, kas vidēji ir vienāda ar *BUFI* kritērija peļņu mīnus izdevumi.

Ieguldījumus pamatā attiecina uz šādām kategorijām — termiņnoguldījumiem euro zonas centrālajās bankās, euro zonas valsts parādzīmju aģentūrās, valstij pilnībā piederošās vai valsts garantētās bankās vai pārvalstiskās iestādēs; obligācijām, vekseliem un noguldījumu sertifikātiem, ko izdevušas valsts iestādes un kas rada tiešu valsts parādu euro zonā, vai kurus ir izdevušas pārvalstiskas iestādes.

Garantiju fonds

Noteikumus un principus attiecībā uz Garantiju fonda (skatīt **2.4.** paskaidrojumu) aktīvu pārvaldību nosaka 1994. gada 25. novembra vienošanās starp Eiropas Komisiju un Eiropas Investīciju banku (EIB) un turpmākie 1996. gada 17. un 23. septembra, 2002. gada 8. maija, 2008. gada 25. februāra un 2010. gada 9. novembra grozījumi. Garantiju fonda valūta ir tikai euro. Tas veic ieguldījumus tikai šajā valūtā, lai izvairītos no ārvalstu valūtas riska. Aktīvu pārvaldība balstās tradicionālajos piesardzības noteikumos, kas ir jāievēro attiecībā uz finanšu darbību. Īpaša uzmanība ir jāpievērš risku samazināšanai, un ir jānodrošina, lai pārvaldītos aktīvus varētu pārdot vai nodot bez lielas kavēšanās, ņemot vērā segtās saistības.

8.3. VALŪTAS RISKS

Aizņēmumu un aizdevumu darbības

Lielākā daļa finanšu aktīvu un saistību ir euro, tāpēc ES nepastāv ārvalstu valūtas risks. Tomēr ES izsniedz aizdevumus ASV dolāros, izmantojot finanšu instrumentu *Euratom*, kurus finansē no aizņēmumiem ar līdzvērtīgu summu ASV dolāros (kompensējoša darbība). Bilances datumā ES nav ārvalstu valūtas risks attiecībā uz *Euratom*. Likvidējamajai EOTK ir neliels EUR 1,3 miljoniem līdzvērtīgs

neto atlikums ārvalstu valūtās, kuru veido EUR 1,26 miljoniem līdzvērtīgi aizdevumi mājokļa iegādei un 0,04 miljoniem euro līdzvērtīgi norēķinu konta atlikumi.

Valsts kase

Dalībvalstu samaksātie pašu resursi valūtās, kas nav euro, tiek turēti pašu resursu kontos saskaņā ar Regulu par pašu resursiem. Kad tie ir vajadzīgi maksājumu veikšanai, tos konvertē euro. Šo līdzekļu pārvaldības kārtību nosaka iepriekš minētā regula. Atsevišķos gadījumos šos līdzekļus izmanto tieši, lai veiktu maksājumus tajās pašās valūtās.

Komisijai komercbankās ir vairāki konti ES valūtās, kas nav euro, un ASV dolāru un Šveices franku konti, lai veiktu maksājumus šajās valūtās. Šos kontus papildina atkarībā no veicamo maksājumu summas, tāpēc to atlikumi nav pakļauti valūtas riskam.

Ja dažādi ieņēmumi (izņemot pašu resursus) tiek saņemti valūtās, kas nav euro, tos vai nu pārskaita uz Komisijas kontiem tajās pašās valūtās, ja tie ir vajadzīgi maksājumu izpildei, vai konvertē euro un pārskaita uz euro kontiem. Avansa konti, kas tiek turēti valūtās, kas nav euro, tiek papildināti atkarībā no aprēķināto vietējo īstermiņa maksājumu nepieciešamības tajā pašā valūtā. Šo kontu atlikumi tiek uzturēti atbilstoši to attiecīgajiem limitiem.

Provizoriski iekasētas soda naudas: portfelis (BUFI)

Tā kā visas soda naudas tiek noteiktas un apmaksātas euro, nepastāv ārvalstu valūtas risks.

Garantiju fonds

Finanšu aktīvi ir euro, tāpēc nav valūtas riska.

8.4. PROCENTU LIKMES RISKS

Aizņēmumu un aizdevumu darbības

Aizņēmumi un aizdevumi ar mainīgām procentu likmēm

Aizdevumu un aizņēmumu darbības rakstura dēļ ES ir ievērojami aktīvi un saistības, par kuriem tiek maksāti procenti. Ar mainīgām likmēm izsniegtie MFA un *Euratom* aizdevumi rada ES procentu likmes risku. Tomēr procentu likmes riski, kas izriet no aizņēmumiem, tiek kompensēti ar aizdevumiem uz līdzvērtīgiem noteikumiem (kompensējošās darbības). Balances datumā ES ir aizdevumi (nominālvērtību izteiksmē) ar mainīgām likmēm EUR 0,8 miljardu apmērā (2010. gadā – EUR 0,86 miljardi), kuru pārcenošana notiek ik pēc 6 mēnešiem.

Aizņēmumi un aizdevumi ar nemainīgām procentu likmēm

ES ir arī MFA un *Euratom* aizdevumi ar nemainīgām procentu likmēm, kuru kopējā summa 2011. gadā ir EUR 236 miljoni (2010. gadā: EUR 110 miljoni) un kuru galīgais atmaksas termiņš ir no viena līdz pieciem gadiem (EUR 25 miljoni) un vairāk nekā pieci gadi (EUR 211 miljoni). ES ir arī vienpadsmit būtiskāki aizdevumi no maksājumu bilances finanšu instrumenta ar nemainīgām procentu likmēm, kuru kopējā summa 2011. gadā ir EUR 11,4 miljardi (2010. gadā: EUR 12,05 miljardi) un kuru galīgais atmaksas termiņš ir no viena līdz pieciem gadiem (EUR 7,2 miljardi) un vairāk nekā pieci gadi (EUR 4,2 miljardi). ES ir desmit aizdevumi no EFSM finanšu instrumenta ar nemainīgām procentu likmēm, kuru kopējā summa 2011. gadā ir EUR 28 miljardi ar galīgo atmaksas termiņu no viena līdz pieciem gadiem (EUR 9,75 miljardi) un vairāk nekā pieci gadi (EUR 18,25 miljardi).

Savas darbības rakstura dēļ likvidējamajai EOTK pastāv procentu likmes risks. Procentu likmes risks no aizņēmumiem parasti tiek kompensēts ar aizdevumiem uz līdzvērtīgiem noteikumiem. Attiecībā uz aktīvu pārvaldības operācijām ECSC portfeli nav obligāciju ar mainīgām procentu likmēm. Balances datumā obligāciju portfeli bija 15 % nulles kupona obligāciju.

Valsts kase

Komisijas kase naudu neaizņemas; tādēļ tā nav pakļauta procentu likmes riskam. Tomēr tā gūst procentu ienākumus no atlikumiem, kurus tā tur dažādos bankas kontos. Tāpēc Komisija ir ieviesusi pasākumus, lai nodrošinātu, ka gūtie procentu ienākumi no tās bankas kontiem regulāri atbilst tirgus procentu likmēm, kā arī to iespējamajām svārstībām.

Konti, kas ir atvērti dalībvalstu kasēs vai valstu centrālajās bankās pašu resursu ieņēmumiem, nesaņem procentu ienākumus un ir bezmaksas. Atlīdzība par visiem citiem kontiem, kas tiek turēti valstu centrālajās bankās, ir atkarīga no katras bankas piedāvātajiem īpašajiem nosacījumiem; piemērojamās procentu likmes ir mainīgas un tiek koriģētas, ņemot vērā tirgus svārstības.

Par komercbanku kontos turētajiem diennakts atlikumiem katru dienu maksā procentus. To pamatā ir mainīga tirgus likme, kurai piemēro līgumā noteikto peļņas normu (pozitīvu vai negatīvu). Procenti lielākajai daļai kontu tiek aprēķināti, pamatojoties uz *EONIA* (euro diennakts vidējais indekss), un tos koriģē, ņemot vērā jebkuras šīs likmes svārstības. Dažiem kontiem procentu aprēķins ir piesaistīts ECB minimālajai likmei, ko ECB izmanto galvenajām refinansēšanas operācijām. Rezultātā ir novērsts risks, ka Komisija saņems procentus atbilstīgi likmēm, kas ir zemākas nekā tirgus likmes.

Provizoriski iekasētas soda naudas: portfelis (BUFI)

BUFI portfelī nav obligāciju ar mainīgām procentu likmēm. Balances datumā obligāciju portfelī bija 34 % nulles kupona obligāciju.

Garantiju fonds

Garantiju fonda parāda vērtspapīrus, kuri emitēti ar mainīgām procentu likmēm, ietekmē šo likmju svārstības, savukārt parāda vērtspapīriem ar nemainīgām likmēm pastāv ar to patieso vērtību saistīts risks. Nemainīgas procentu likmes obligācijas bilances datumā veido aptuveni 83 % no ieguldījumu portfeļa (2010. gadā: 93 %).

8.5. KREDĪTRISKS

Aizņēmumu un aizdevumu darbības

Kredītrisku pārvalda, vispirms iegūstot valsts garantijas *Euratom* gadījumā, pēc tam izmantojot Garantiju fondu (MFA un *Euratom*), pēc tam – izmantojot iespēju nepieciešamos līdzekļus iegūt no Komisijas pašu resursu kontiem dalībvalstīs, un, visbeidzot, izmantojot ES budžetu. Tiesību aktos par pašu resursiem NKI resursiem noteiktais maksimālais ierobežojums ir 1,23 % no dalībvalstu NKI, un 2011. gadā maksājumu apropriāciju segšanai bija faktiski izmantoti 0,93 %. Tas nozīmē, ka 2011. gada 31. decembrī šo garantiju segšanai bija pieejama rezerve 0,3 % apmērā. Ārējo darījumu garantiju fonds tika izveidots 1994. gadā, lai segtu saistību neizpildes risku saistībā ar aizņēmumiem, no kuriem finansē aizdevumus valstīm ārpus Eiropas Savienības. Jebkurā gadījumā kredītrisku samazina ar iespēju izmantot Komisijas pašu resursu kontus dalībvalstīs, pārsniedzot šajos kontos esošos aktīvus, gadījumā, ja parādnieks nespētu pilnībā atmaksāt maksājamās summas. Šajā nolūkā ES ir tiesības vērsties pie visām dalībvalstīm, lai nodrošinātu ES juridiskā pienākuma izpildi pret aizdevējiem.

Attiecībā uz kases operācijām ir jāievēro pamatnostādnes par darījumu partneru izvēli. Tas nozīmē, ka funkcionālā struktūrvienība varēs slēgt darījumus tikai ar atbilstīgām bankām, kurām ir pietiekami darījuma partnera ierobežojumi.

EOTK kredītrisku pārvalda, regulāri veicot analīzi par aizņēmēju spēju izpildīt procentu un parāda atmaksas saistības. Kredītrisku pārvalda arī, iegūstot nodrošinājumu, kā arī valsts, korporatīvas vai personiskas garantijas. 61 % no neatmaksāto aizdevumu kopsummas ir nodrošināti ar dalībvalstu vai līdzvērtīgām (piemēram, valsts iestāžu) garantijām. 30 % no neatmaksātajiem aizdevumiem ir piešķirti bankām vai tos ir garantējušas bankas. Attiecībā uz kases operācijām ir jāievēro pamatnostādnes par darījumu partneru izvēli. Funkcionālā struktūrvienība var slēgt darījumus tikai ar atbilstīgām bankām, kurām ir pietiekami darījuma partnera ierobežojumi.

Valsts kase

Lielākā daļa Komisijas finanšu līdzekļu saskaņā ar Padomes Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 1150/2000 par pašu resursiem tiek turēti kontos, kurus dalībvalstis atvērušas savu iemaksu veikšanai (pašu resursi). Visi šie konti ir atvērti dalībvalstu kasēs vai valstu centrālajās bankās. Šīs iestādes nodrošina Komisijai zemāko kredīta (vai darījuma partnera) risku, jo risku uzņemas dalībvalstis. Attiecībā uz Komisijas finanšu līdzekļiem komercbankās, kurus tur maksājumu izpildes vajadzībām, šos kontus papildina uz savlaicīgu norādījumu pamata un tos automātiski pārvalda kases naudas vadības sistēma. Katrā kontā tur mazāko naudas apjomu, kas atbilst vidējai no šāda konta veikto ikdienas maksājumu summai. Rezultātā šajos kontos turētās summas diennaktī vienmēr ir nelielas (vidēji no EUR 20 miljoniem līdz EUR 100 miljoniem, kas ir sadalīti starp vairāk nekā 20 kontiem), un tādējādi Komisijai pastāv ierobežots risks. Šīs summas ir jāvērtē kontekstā ar vispārējiem atlikumiem kasē, kuri svārstās no EUR 1 miljarda līdz EUR 35 miljardiem, kā arī ar vispārējo 2011. gadā veikto maksājumu summu EUR 128 miljardu kopējā apmērā.

Turklāt komercbanku atlasei piemēro īpašas pamatnostādnes, lai vēl vairāk samazinātu darījuma partnera risku, kas pastāv Komisijai.

- Visas komercbankas tiek izvēlētas konkursa kārtībā. Minimālais īstermiņa kredītreitings, kas nepieciešams, lai piedalītos konkursā, ir *Moody's P-1* vai līdzvērtīgs (*S&P A-1* vai *Fitch F1*). Īpašos un pietiekami pamatotos gadījumos ir pieņemams arī zemāks līmenis.

- Komerčbankām, kuras ir īpaši atlasītas provizoriski iekasētu soda naudu (nauda, uz ko attiecas izmantošanas ierobežojumi) glabāšanai, parasti ir jāatbilst arī minimālajam ilgtermiņa reitingam AA, ko noteikusi viena kredītreitinga aģentūra, un gadījumā, ja šīs grupas bankām pazemina reitingu, veic sevišķus pasākumus. Turklāt katrā bankā glabātā summa ir ierobežota līdz noteiktai procentuālai daļai no tās pašu resursiem; šāda ierobežojuma aprēķināšanā vērā tiek ņemta arī nenokārtoto garantiju, ko Komisijai izsniegusi tā pati iestāde, summa.
- Avansa konti tiek turēti vietējās bankās, kuras tiek izvēlētas, izmantojot vienkāršotu konkursa procedūru. Reitinga prasības ir atkarīgas no vietējās situācijas un var būtiski atšķirties katrā valstī. Lai ierobežotu risku, šo kontu atlikumi tiek turēti zemākajā iespējamā līmenī (ņemot vērā darbības vajadzības); tie tiek regulāri papildināti, un piemērotos limitus katru gadu pārskata.
- Vismaz reizi mēnesī vai vajadzības gadījumā biežāk tiek pārskatīti kredītreitingi attiecībā uz komercbankām, kurās Komisijai ir konti. Finanšu krīzes dēļ tika pieņemti stingrāki uzraudzības pasākumi un ikdienas pārskati par komercbanku reitingiem, un tie tika saglabāti 2011. gada laikā.

Komisijas turējumā ir arī ievērojama finanšu iestāžu izdotu garantiju summa saistībā ar soda naudām, ko tā piemēro uzņēmumiem, kuri neievēro ES konkurences noteikumus (skatīt **2.11.1.** paskaidrojumu). Šīs garantijas sniedz uzņēmumi, kuriem uzlikta soda naudas, kā alternatīvu pagaidu maksājumiem. Riska pārvaldības politika, ko piemēro šādu garantiju pieņemšanai, tika pārskatīta 2012. gada sākumā, un, ņemot vērā pašreizējo finanšu situāciju ES, ir noteiktas jaunas kredītreitinga prasības un ierobežotas procentuālās daļas par katru darījumu partneri (proporcionāli katra darījumu partnera pašu resursiem). Tas turpina Komisijai nodrošināt augstu kredīt kvalitāti. Regulāri tiek pārbaudīta nenokārtoto garantiju atbilstība piemērojamajām politikas prasībām.

Provizoriski iekasētas soda naudas: portfelis (BUFI)

Attiecībā uz provizoriski iekasētu soda naudu ieguldījumiem Komisija uzņemas kredītrisku, kas ir risks, ka partneris nevarēs pilnībā samaksāt summas termiņā. Riska darījumi ir visvairāk koncentrēti saistībā ar Franciju un Vāciju, jo portfeļa kopējā apjomā katrai no šīm valstīm ir attiecīgi 62 % un 25 %.

Garantiju fonds

Saskaņā ar līgumu starp ES un EIB par Garantiju fonda pārvaldību visiem starpbanku ieguldījumiem noteiktais minimālais reitings ir *Moody's P-1* vai līdzvērtīgs. 2011. gada 31. decembrī termiņnoguldījumi (EUR 300 miljoni) bija veikti ar šādiem darījumu partneriem (2010. gadā: EUR 124 miljoni). 2011. gada 31. decembrī fondam nebija nekādu ieguldījumu īstermiņa diskonta vērtspapīros. Šajā pašā periodā iepriekšējā gadā fonds bija veicis ieguldījumus četros īstermiņa finanšu instrumentos, un visi šādi ieguldījumi (EUR 69 miljoni) tika veikti ar darījumu partneriem, kuru minimālais reitings ir *Moody's P-1* vai līdzvērtīgs. Visi pārdošanai pieejamajā portfeli turētie vērtspapīri atbilst pārvaldības pamatnostādņēm.

8.6. Likviditātes risks

Aizņēmumu un aizdevumu darbības

Likviditātes risks no aizņēmumiem parasti tiek kompensēts ar aizdevumiem uz līdzvērtīgiem noteikumiem (kompensējošās darbības). Attiecībā uz MFA un *Euratom* Garantiju fonds ir likviditātes rezerve (jeb drošības tīkls) maksājumu saistību neizpildes un maksājumu kavēšanās no aizņēmēju puses gadījumā. Attiecībā uz maksājumu bilanci Padomes Regulā 431/2009 paredzēta procedūra, kas nodrošina pietiekamu laiku, lai iegūtu līdzekļus, izmantojot Komisijas pašu resursu kontus dalībvalstīs. Padomes Regulā 407/2010 ir noteikta līdzīga procedūra attiecībā uz EFSM.

Attiecībā uz likvidējamās *EOTK* aktīvu un saistību pārvaldību Komisija ievēro likviditātes prasības, pamatojoties uz maksājumu prognozēm, kuras iegūst, konsultējoties ar atbildīgajiem Komisijas dienestiem.

Valsts kase

ES budžeta principi nodrošina, lai vispārējie naudas resursi gadam vienmēr būtu pietiekami visu maksājumu veikšanai. Faktiski dalībvalstu kopējās iemaksas ir vienādas ar maksājumu apropriāciju summu budžeta gadam. Tomēr dalībvalstu iemaksas tiek saņemtas pa daļām 12 mēnešos gada laikā, savukārt maksājumiem ir raksturīgs noteikts sezonāls raksturs. Lai nodrošinātu, ka resursi kasē vienmēr ir pietiekami, lai segtu konkrētajā mēnesī veicamos maksājumus, ir ieviesta kārtība regulārai naudas līdzekļu prognozēšanai, un vajadzības gadījumā dalībvalstīm var pieprasīt veikt pašu resursu vai papildu līdzekļu iemaksas avansā un noteikt tām īpašus nosacījumus. Papildus iepriekš minētajam Komisijas ikdienas kases operāciju kontekstā automatizēti naudas pārvaldības rīki nodrošina pietiekamu likviditāti

ikvienā Komisijas bankas kontā katru dienu.

Garantiju fonds

Fondu pārvalda, ievērojot principu, ka aktīviem ir jāatbilst pietiekamai likviditātes un līdzekļu iegūšanas iespēju pakāpei saistībā ar attiecīgajām saistībām. Fondam ir jāglabā vismaz EUR 100 miljoni portfelī, kura apmaksas termiņš ir mazāks par 12 mēnešiem un kuru iegulda monetārajos instrumentos. 2011. gada 31. decembrī šo ieguldījumu summa bija EUR 300 miljoni. Turklāt vismaz 20 % fonda nominālās vērtības ir jāveido monetārajiem instrumentiem, nemainīgās likmes obligācijām ar atlikušo apmaksas termiņu ne vairāk kā viens gads un mainīgās likmes obligācijām. 2011. gada 31. decembrī šī attiecība bija 45 %.

9. INFORMĀCIJAS ATKLĀŠANA PAR SAISTĪTĀM PERSONĀM

9.1. SAISTĪTĀS PERSONAS

Komisijas saistītās personas ir citas ES konsolidētās iestādes un šo iestāžu augstākie vadītāji. Darījumi starp šīm iestādēm notiek kā daļa no ES ikdienas darba un šādā gadījumā saskaņā ar ES grāmatvedības noteikumiem šiem darījumiem nav paredzētas sevišķas prasības par informācijas atklāšanu.

9.2. AUGSTĀKO VADĪTĀJU TIESĪBAS

Lai atklātu informāciju par saistīto personu darījumiem attiecībā uz Eiropas Komisijas augstāko vadību, šādas personas iedala piecās kategorijās.

1. kategorija : Eiropadomes priekšsēdētājs, Komisijas priekšsēdētājs un Tiesas priekšsēdētājs;

2. kategorija : Komisijas priekšsēdētāja vietnieks un Eiropas Savienības Augstais pārstāvis ārpolitikas un drošības politikas jautājumos, kā arī citi Komisijas priekšsēdētāja vietnieki.

3. kategorija : Padomes ģenerālsēkretārs, Komisijas locekļi, Tiesas tiesneši un ģenerālvokāti, Vispārējās tiesas priekšsēdētājs un locekļi, Eiropas Civildienesta tiesas priekšsēdētājs un locekļi, Ombuds un Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs.

4. kategorija : Revīzijas palātas priekšsēdētājs un locekļi.

5. kategorija : iestāžu un aģentūru augstāko kategoriju ierēdņi.

Tiesību kopsavilkums ir sniegts turpmāk, papildinformāciju var atrast *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (OV 187, 8.8.1967., jaunākie grozījumi izdarīti ar Padomes Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 202/2005, 18.1.2005. (OV L 33, 5.2.2005.), un OV L 268, 20.10.1977., jaunākie grozījumi izdarīti ar Padomes Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 1293/2004, 30.4.2004. (OV L 243, 15.7.2004.)). Cita informācija ir pieejama arī *Europa* tīmekļa vietnē publicētajos Civildienesta noteikumos, kas ir oficiāls dokuments, kurā aprakstītas visu ES ierēdņu tiesības un pienākumi. Augstākie vadītāji nav saņēmuši no ES aizdevumus ar atvieglotiem noteikumiem.

AUGSTĀKĀS VADĪBAS FINANSIĀLĀS TIESĪBAS

EUR

Tiesības (darbiniekam)	1. kategorija	2. kategorija	3. kategorija	4. kategorija	5. kategorija
Pamatalga (mēnesī)	25 351,76	22 963,55	18 370,84 –	19 840,51 –	11 681,17
		–23 882,09	20 667,20	21 126,47	–18 370,84
Uzturēšanās/Ekspatriācijas pabalsts	15%	15%	15%	15%	16%
Ģimenes piemaksas:					
Mājsaimniecība (% no algas)	2%+170,52	2%+170,52	2%+170,52	2%+170,52	2%+170,52
Apgādājams bērns	372,61	372,61	372,61	372,61	372,61
Pirmsskola	91,02	91,02	91,02	91,02	91,02
Izglītība vai	252,81	252,81	252,81	252,81	252,81
Izglītība ārpus darbavietas	505,39	505,39	505,39	505,39	505,39
Pabalsts tiesnešiem, kuri pilda priekšsēdētāja funkcijas	n.p.	n.p.	500 –	n.p.	n.p.
Reprezentācijas nauda	1 418,07	0 – 911,38	810,74 500 – 607,71	n.p.	n.p.
Ikgadējie ceļa izdevumi	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	Jā
Pārvedumi uz dalībvalstīm					
Pabalsts izglītībai*	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā
% no algas*	5%	5%	5%	5%	5%
% no algas bez kk	līdz 25 %	līdz 25 %	līdz 25 %	līdz 25 %	līdz 25 %
Reprezentācijas izdevumi	atmaksā	atmaksā	atmaksā	n.p.	n.p.
Uzsākot pildīt pienākumus:					
Iekārtošanās izdevumi	50 703,52	45 927,10	36 741,68 –	39 681,02 –	atmaksā
		–47 764,18	41 334,40	42 252,94	
Ģimenes ceļa izdevumi	atmaksā	atmaksā	atmaksā	atmaksā	atmaksā
Pārceļšanās izdevumi	atmaksā	atmaksā	atmaksā	atmaksā	atmaksā
Beidzot pildīt pienākumus:					
Izdevumi par iekārtošanos citā dzīvesvietā	25 351,76	22 963,55	18 370,84 –	19 840,51 –	atmaksā
		–23 882,09	20 667,20	21 126,47	
Ģimenes ceļa izdevumi	atmaksā	atmaksā	atmaksā	atmaksā	atmaksā
Pārceļšanās izdevumi	atmaksā	atmaksā	atmaksā	atmaksā	atmaksā
Pāreja (% no algas)**	40% - 65%	40% - 65%	40% - 65%	40% - 65%	n.p.
Veselības apdrošināšana	sedz	sedz	sedz	sedz	fakultatīva
Pensija (% no algas, pirms nodokļiem)	Līdz 70 %	Līdz 70 %	Līdz 70 %	Līdz 70 %	Līdz 70 %
Atskaitījumi:					
Kopienas nodoklis	8% - 45%	8% - 45%	8% - 45%	8% - 45%	8% - 45%
Veselības apdrošināšana (% no algas)	1,8%	1,8%	1,8%	1,8%	1,8%
Īpaša nodeva no algas	5,5%	5,5%	5,5%	5,5%	5,5%
Pensijas atskaitījums	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	11,6%
Personu skaits gada beigās	3	8	90	27	97

*Ar piemērotu korekcijas koeficientu ("kk").

** Maksā pirmos trīs gadus pēc aizbraukšanas.

10. NOTIKUMI PĒC BILANCES DATUMA

Komisijas grāmatvedim šo pārskatu nodošanas dienā papildus turpmāk sniegtajai informācijai nebija zināmi nekādi būtiski apstākļi, nedz arī viņam tika ziņots par tādiem, kas būtu atsevišķi jāatspoguļo šajā iedaļā. Gada pārskati un attiecīgi paskaidrojumi tika sagatavoti, izmantojot visjaunāko pieejamo informāciju, un tā ir atspoguļota iepriekš.

Papildu pieprasījumi par finansiālu palīdzību euro zonā

Eurogrupa 2012. gada 25. jūnijā atzinīgi novērtēja Spānijas valdības oficiālo pieteikumu finansiālās palīdzības saņemšanai. 9. jūlijā tā panāca politisku vienošanos par programmu, kas paredzēta, lai palīdzētu Spānijai rekapitalizēt un pārstrukturēt tās finanšu iestādes. Tiklīdz saprašanās memorands tiks pieņemts, varēs veikt pirmo maksājumu. Finansiālo palīdzību rekapitalizācijai sniegs, izmantojot Eiropas Finanšu stabilitātes instrumentu (EFSF), līdz būs pieejams Eiropas Stabilitātes mehānisms (ESM), kas pārņems šo uzdevumu.

Eurogrupa 27. jūnijā arī atzinīgi novērtēja Kipras iestāžu lūgumu par finansiālu palīdzību no euro zonas dalībvalstīm, ņemot vērā grūtības, ar ko saskaras Kipra, jo īpaši saistībā ar banku sektora grūtībām un makroekonomisko nelīdzsvarotību. Pamatojoties uz finansiālo vajadzību novērtējumu, euro zonas finansiālais atbalsts tiktu sniegts visaptverošas korekciju programmas ietvaros. Finansiālās palīdzības paketi sniegs EFSF vai ESM, pamatojoties uz tā finanšu instrumentiem.

Sīkāku informāciju par EFSF un ESM, kā arī par ES finansiālās palīdzības programmām, lūdzam skatīt [7.](#) paskaidrojumā.

11. KONSOLIDĀCIJAS MĒROGS

11.1. KONSOLIDĒTĀS IESTĀDES

A. KONTROLĒTAS STRUKTŪRVIENTĪBAS	
1. Iestādes un padomdevējas struktūras Reģionu komiteja Eiropas Savienības Padome Eiropas Savienības Tiesa Eiropas Komisija Eiropas Revīzijas palāta Eiropas Ārējās darbības dienests*	Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja Eiropas Ombuds Eiropas Parlaments Eiropadome
2. ES aģentūras Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra Eiropas Aviācijas drošības aģentūra Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centrs Eiropas Vides aģentūra Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonds Eiropas Jūras drošības aģentūra Eiropas Zāļu aģentūra Eiropas Ķīmikāliju aģentūra Kodolsintēze enerģētikas vajadzībām (Eiropas Kopuzņēmums <i>ITER</i> un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām) <i>Eurojust</i> Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts Konkurētspējas un jauninājumu izpildaģentūra Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra Eiropas Pētniecības padomes izpildaģentūra Eiropas Energoregulatoru sadarbības aģentūra* Eiropas Banku iestāde* Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru organizācijas birojs	Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra Eiropas Tīklu un informācijas drošības aģentūra Eiropas Izglītības fonds Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centrs Eiropas <i>GNSS</i> uzraudzības iestāde Iekšējā tirgus saskaņošanas birojs (preču zīmes un dizainparaugi) Eiropas Dzelzceļa aģentūra Kopienas Augu šķirņu birojs Eiropas Zivsaimniecības kontroles aģentūra Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centrs Eiropas Policijas akadēmija (<i>CEPOL</i>) Eiropas Policijas akadēmija (<i>EUROPOL</i>) Veselības un patērētāju izpildaģentūra Eiropas Transporta tīkla izpildaģentūra Pētniecības izpildaģentūra Eiropas Apdrošināšanas un fondēto pensiju iestāde* Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde* Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts*
3. Citas kontrolētās iestādes Eiropas Ogļu un tērauda kopiena (likvidēšanas procesā)	
B. KOPUZŅĒMUMI	
Starptautiskā kodolsintēzes enerģijas organizācija <i>ITER</i> Kopuzņēmums <i>SESAR</i> Kopuzņēmums <i>FCH</i>	Likvidējamais kopuzņēmums <i>Galileo</i> Kopuzņēmums <i>IMI</i>
C. ASOCIĒTĀS IESTĀDES	
Eiropas Investīciju fonds Kopuzņēmums <i>Clean Sky</i>	Kopuzņēmums <i>ARTEMIS</i> Kopuzņēmums <i>ENIAC</i>

* Konsolidēts pirmo reizi 2011. gadā.

11.2. NEKONSOLIDĒTĀS IESTĀDES

Lai gan ES pārvalda turpmāk minēto iestāžu aktīvus, tās neatbilst nosacījumiem, lai tiktu konsolidētas, un tāpēc tās nav iekļautas Eiropas Savienības pārskatos.

11.2.1. Eiropas Attīstības fonds (EAF)

Eiropas Attīstības fonds (EAF) ir galvenais Eiropas Savienības atbalsta sniegšanas instruments attīstības sadarbībai Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna (ĀKK) valstīs un aizjūras zemēs un teritorijās (AZT). Tā izveide tika paredzēta 1957. gada Romas Līgumā, lai sniegtu tehnisku un finansiālu palīdzību sākotnēji tikai Āfrikas valstīm, ar kurām dažām dalībvalstīm bija vēsturiskas saiknes.

EAF netiek finansēts no Eiropas Savienības budžeta, bet no tiešām dalībvalstu iemaksām saskaņā ar starpvaldību sarunās panāktu vienošanos. EAF līdzekļus pārvalda Komisija un EIB. Katrs EAF parasti ir noslēgts uz aptuveni pieciem gadiem. Kopš pirmās partnerības vienošanās noslēgšanas 1964. gadā EAF plānošanas cikli kopumā atbilst partnerības nolīgumu/vienošanos cikliem.

EAF reglamentē tā Finanšu regula (OV L 78, 19.3.2008.), kurā ir paredzēta tā finanšu pārskatu sagatavošana atsevišķi no ES finanšu pārskatiem. EAF gada pārskatu un līdzekļu pārvaldības ārējo pārbaudi veic Revīzijas palāta un Parlaments. Informatīvos nolūkos ir pievienota 8., 9. un 10. EAF bilance un saimnieciskā rezultāta pārskats.

BILANCE – 8., 9. un 10. EAF

Miljoni euro

	31.12.2011.	31.12.2010.
ILGTERMIŅA AKTĪVI	380	353
APGROZĀMIE LĪDZEKĻI	2 510	2 151
AKTĪVI KOPĀ	2 890	2 504
ĪSTERMIŅA SAISTĪBAS	(1 033)	(1 046)
KOPĀ SAISTĪBAS	(1 033)	(1 046)
NETO AKTĪVI	1 857	1 458
KAPITĀLS UN REZERVES		
Pieprasītais fondu kapitāls	26 979	23 879
Pārējās rezerves	2 252	2 252
No iepriekšējiem gadiem pārnestais saimnieciskais rezultāts	(24 674)	(21 908)
Gada saimnieciskais rezultāts	(2 700)	(2 765)
NETO AKTĪVI	1 857	1 458

SAIMNIECISKĀ REZULTĀTA PĀRSKATS – 8., 9. un 10. EAF

Miljoni euro

	2011. g.	2010. g.
PAMATDARBĪBAS IEŅĒMUMI	99	140
PAMATDARBĪBAS IZDEVUMI	(2 778)	(3 000)
PAMATDARBĪBAS DEFICĪTS	(2 679)	(2 860)
FINANSĒŠANAS DARBĪBA	(21)	95
GADA SAIMNIECISKAIS REZULTĀTS	(2 700)	(2 765)

11.2.2. Veselības apdrošināšanas shēma

Veselības apdrošināšanas shēma ir shēma, kas nodrošina medicīnisko apdrošināšanu Eiropas Savienības dažādo struktūru darbiniekiem. Shēmas līdzekļi ir pašu īpašums, un tos nekontrolē Eiropas Savienība, lai gan tās finanšu aktīvus pārvalda Komisija. Shēmu finansē no tās darbinieku un darba devēju (iestāžu/aģentūru/struktūru) iemaksām. Jebkurš pārpalikums paliek shēmai.

Shēmai ir četras atsevišķas daļas – galvenā shēma, kas ietver Eiropas Savienības iestāžu un aģentūru darbiniekus, un trīs mazākas shēmas, kas ietver Eiropas Universitātes darbiniekus Florencē, Eiropas skolu darbiniekus un darbiniekus, kuri strādā ārpus ES, piemēram, ES delegāciju darbiniekus. Shēmas aktīvu kopsumma 2011. gada 31. decembrī bija EUR 294 miljoni (2010. gadā: EUR 286 miljoni).

11.2.3. Dalībnieku garantiju fonds (DGF)

Atsevišķas priekšfinansējuma summas, kas izmaksātas saskaņā ar Septīto pētniecības pamatprogrammu pētniecībai un tehnoloģiju attīstībai (*FP7*), efektīvi sedz Dalībnieku garantiju fonds (DGF).

Tas ir savstarpēja izdevīguma instruments, kas izveidots, lai segtu finanšu riskus, kas ES un dalībniekiem radušies *FP7* netiešo darbību īstenošanas laikā; tā kapitāls un procenti veido izpildes nodrošinājumu. Visi to netiešo darbību dalībnieki, kas izpaužas dotāciju veidā, darbības laikā iemaksā 5 % kopējā ES ieguldījuma DGF kapitālā. Tā kā šādi dalībnieki ir DGF īpašnieki, ES (ko pārstāv Komisija) darbojas kā viņu izpildaģents. Pēc netiešo darbību izpildes dalībnieki atgūst savas kapitāla iemaksas pilnībā, izņemot, ja DGF ir radušies zaudējumi saņēmēju saistību neizpildes dēļ, – šādā gadījumā dalībnieki atgūst ne mazāk kā 80 % no to iemaksām. Tādējādi Dalībnieku garantiju fonds aizsargā gan ES, gan dalībnieku finanšu intereses.

2011. gada 31. decembrī DGF kopējie aktīvi bija EUR 1 171 miljoni (2010. gadā: EUR 879 miljoni). DGF līdzekļi ir pašu īpašums, un tos nekontrolē Eiropas Savienība, lai gan Komisija pārvalda tā finanšu aktīvus.